

Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje
I n t é z m é n y v e z e t ő j é t ő l
7570 Barcs, Hársfa u. 21.
Telefon: 82/565-123

Az előterjesztés előkészítésében részt vett:
Basics Krisztiánné dr. köznevelési referens

.....05. sz. napirendi pont

ELŐTERJESZTÉS

Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Pedagógiai Programjának felülvizsgálatáról

Készült: Barcs Város Önkormányzata Képviselő-testülete
2023. július 27-i ülésére

Tisztelt Képviselő-testület!

Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje intézmény Pedagógiai Programjának legutóbbi módosítására a Napsugár Bölcsőde bővítésével összefüggésben került sor Barcs Város Önkormányzata Képviselő-testülete 2022. június 16. napján tartott ülésén. A módosítást a Képviselő-testület 92/2022. (VI.16.) sz. Képviselő-testületi határozatával hagyta jóvá. Az intézmény működésével, szakmai munkájával, a jogszabályi előírásokkal összefüggésben bekövetkezett változások kapcsán szükségessé vált Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Pedagógiai Programjának átfogó felülvizsgálata. E felülvizsgálat során jelentős számú módosítás, pontosítás, kiegészítés és törlés szükségessé válásának ténye vált nyilvánvalóvá. A módosítások száma miatt az áttekinthetőség, használhatóság érdekében új dokumentum elfogadása javasolt a jelenleg hatályos dokumentum hatályon kívül helyezésével egyidejűleg.

Jelenleg egy szakmai alapidokumentum tartalmazza Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje óvodáira és bölcsődéjére vonatkozó szakmai szabályokat, azonban a továbbiakban külön dokumentumban kerülnek megfogalmazásra e szabályok szakmai indokok alapján. A Napsugár Bölcsőde szakmai szabályait, a jogszabályban előírt tartalmi követelményeket önálló szakmai program fogja tartalmazni. Az óvodák esetében a kötelező pedagógiai program 2023. szeptember 01. napjától önálló dokumentumban különül el a bölcsődei szabályozástól.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet (a továbbiakban: NM Rendelet) 4/A. § (1) bekezdése alapján: „A gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, intézmény **szakmai programjának tartalmaznia kell**

- a) a szolgáltató, intézmény nevét, székhelyét, telephelyét;
- b) az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzőit;
- c) a szolgáltatás célját, feladatát, alapelveit, így különösen
 - ca) a megvalósítani kívánt program konkrét bemutatását, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírását,
 - cb) az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módját,
 - d) a feladatellátás szakmai tartalmát, módját, a biztosított szolgáltatások formáit, körét, rendszerességét, valamint a szolgáltatási típusnak megfelelően a gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok jellegét, tartalmát, módját;
 - e) az ellátás igénybevételének módját;
 - f) a gyermekjóléti szolgáltató, intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módját;
 - g) az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályokat;
 - h) a szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módját, formáit;
 - i) a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony és a helyettes szülői jogviszony egyes kérdéseiről szóló kormányrendeletben foglaltak szerinti
 - ia) alkalmassági felülvizsgálat módját és
 - ib) eljárásrendet a nevelőszülőt a gondozásában elhelyezett gyermek, fiatal felnőtt ellátására megillető juttatások elszámoltatásáról.”

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban: EMMI rendelet) 6. § (1) bekezdése szerint az óvoda az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján

pedagógiai programot készít, vagy az ily módon készített pedagógiai programok közül választ.

Az EMMI rendelet 6.§ (2) bekezdése alapján: „Az óvoda pedagógiai programja meghatározza

- a) az óvoda helyi nevelési alapelveit, értékeit, célkitűzéseit,
- b) azokat a nevelési feladatokat, tevékenységeket, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét, melyek által minden gyermek eljut az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális és testi fejlettséghez,
- c) a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységet,
- d) a gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységet,
- e) a szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formáit,
- f) nemzetiségi óvodai nevelésben részt vevő óvoda esetén a nemzetiség kultúrájának és nyelvének ápolásával járó feladatokat,
- g) az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket, programokat, tevékenységeket,
- h) a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket,
- i) a nevelőtestület által szükségesnek tartott további elveket.”

Az NM Rendelet 104. § (1) bekezdés d) pontja alapján a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet ellátó állami és nem állami intézmény, valamint a javítóintézeti ellátást nyújtó állami intézmény **fenntartója jóváhagyja az intézmény szervezeti és működési szabályzatát, szakmai programját.**

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Köznev. tv.) 26. § (1) bekezdése alapján: „A nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában, a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot a *nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá.* A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, a fenntartó egyetértése szükséges. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.”

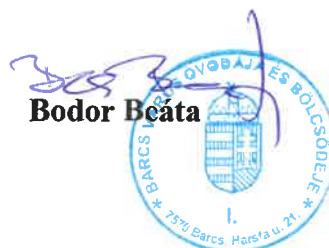
A Köznev. tv. 85. § (1) bekezdése alapján: „A fenntartónak, ha egyetértési joga van a köznevelési intézmény SZMSZ-e, házirendje, pedagógiai programja tekintetében, az egyetértés kialakítására harminc nap áll rendelkezésre.”

A Pedagógiai Program módosításait:

- Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje nevelőtestülete 2023. május 26. napján tartott nevelőtestületi értekezletén elfogadta,
- Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje intézményvezetője 2023. május 26. napján jóváhagyta.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy helyezze hatályon kívül Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Pedagógiai Programját és hagyja jóvá az előterjesztés mellékletei szerinti tartalommal Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje óvodáira vonatkozó Pedagógiai Programot, valamint a Napsugár Bölcsődére vonatkozó Szakmai Programját.

Barcs, 2023. július 17.

Határozati javaslat:

1. Barcs Város Önkormányzata Képviselő-testülete az előterjesztés 1. melléklete szerinti tartalommal jóváhagyja Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Napsugár Bölcsőde tagintézménye Szakmai Programját.
2. Barcs Város Önkormányzata Képviselő-testülete az előterjesztés 2. melléklete szerinti tartalommal jóváhagyja Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Pedagógiai Programját.
3. A Képviselő-testület felkéri Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje intézményvezetőjét, hogy Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Pedagógiai Programjának nyilvánosságra hozataláról gondoskodjon.

**Felelős: Koós Csaba Tibor polgármester a határozat közléséért
Bodor Beáta intézményvezető a végrehajtásért**

Határidő: értelem szerint

A határozati javaslatot törvényességi szempontból felülvizsgáltam.

Barcs, 2023. július 17.

Balázné dr. Vástyán Krisztina
címzetes főjegyző

SZAKMAI PROGRAM

BARCS VÁROS ÓVODÁJA ÉS BÖLCSŐDÉJE

NAPSUGÁR BÖLCSŐDE

7570 BARCS, TAVASZ U. 1.

Készítette: Gyurka-Vucskics Ninetta bölcsődevezető

Érvényes: 2023. szeptember 01. napjától visszavonásig

Tartalomjegyzék

Bevezetés

1. Az intézmény adatai, bemutatása
2. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői
 - 2.1. A Napsugár Bölcsőde elhelyezkedése, környezete
 - 2.2. A szolgáltatás területe, a szolgáltatást igénybe vevők célcsoportjai, jellemzői, elvárásai
3. A szolgáltatás célja, feladatai, alapelvei
 - 3.1. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása
 - 3.1.1. A bölcsődei nevelés célja, feladata
 - 3.1.2. A bölcsődei nevelés alapelvei
 - 3.1.3. Személyi feltételek
 - 3.1.4. Tárgyi feltételek
 - 3.2. Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja
 - 3.2.1. Intézményen belüli együttműködés
 - 3.2.2. A szülőkkel való együttműködés, a velük való kapcsolattartás formáinak bemutatása
 - 3.2.3. Intézményen kívüli kapcsolattartás
4. A feladatellátás szakmai tartalma, módja; a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége; a gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok
 - 4.1. A kiemelt szakmai célok és az azok megvalósításához rendelt módszerek, eszközök
 - 4.2. A bölcsődei nevelés feladatai
 - 4.3. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei
 - 4.3.1. Tanulás
 - 4.3.2. Gondozás
 - 4.3.3. Játék
 - 4.3.4. Mozgás
 - 4.3.5. Mondóka, ének
 - 4.3.6. Vers, mese
 - 4.3.7. Alkotó tevékenységek
 - 4.3.8. Egyéb tevékenységek
 - 4.4. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei
 - 4.4.1. „Saját kisgyermeknevelő”- rendszer

- 4.4.2. Gyermekcsoportok szervezése
 - 4.4.3. Tárgyi feltételek
 - 4.4.4. Napirend
 - 4.5. Sajátos nevelési igényű gyermekek gondozása a Bölcsődében
 - 4.6. Alapellátáson túli családtámogató szolgáltatások
 - 5. Az ellátás igénybevételének módja, a szülők tájékoztatása
 - 6. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja
 - 6.1. A Házirend tartalma és szerepe
 - 6.2. A tájékoztatás módjai
 - 6.3. A bölcsődei ellátás alatti tájékoztatás módjai
 - 7. Az ellátást igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok
 - 7.1. A gyermeki jogok
 - 7.2. A szülők jogai
 - 7.3. A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme
 - 7.4. Az Érdekképviselői Fórum és annak működése
 - 7.5. Gyermekvédelem a bölcsődében
 - 8. Szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültségének biztosítása
 - 9. Ellenőrzés
 - 10. Kisgyermeknevelők által vezetett dokumentációk, mint a szakmai munka minőségének egyik mutatója
 - 10.1. *Gyermek egészségügyi törzslap*
 - 10.2. *Fejlődési napló*
 - 10.3. *Percentil táblázat*
 - 10.4. *Csoportnapló*
 - 10.5. *Családi füzet*
 - 11. Hagyományok, ünnepek, rendezvények a Napsugár Bölcsődében
 - 12. A fejlődés jellemzői a bölcsődéskor végére
 - 13. Záró rendelkezések
- Mellékletek
- 1. melléklet Megállapodás
 - 2. melléklet Szervezeti és Működési Szabályzat

Bevezetés

„A nevelésben a kisgyermekkor sokkal fontosabb a következő éveknél.
Amit ez a kor elront, vagy elmulaszt később helyrehozni nem lehet.
Ezekben az években eldőlt az ember sorsa jóformán egész életére.”
(Kodály Zoltán)

A Napsugár Bölcsőde pedagógiai hitvallása

Szakmai alapelvünk a bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja alapján, a család rendszerszemléletű megközelítésére, a gondozás-nevelés egységére, az egyéni bánásmódra, az önállósodás elősegítésére, a pozitív megerősítésre, a személyi állandóságra, a napirendre és a fokozatosság elvének biztosítására épül.

Hisszük, hogy minden gyermek egyedi, megismételhetetlen szociális lény, akinek joga van derűs, szeretetteljes légkörben, elfogadó környezetben, a közösségben tevékenykedve, megkapni mindazokat a fejlesztő hatásokat, melynek segítségével sokoldalú, harmonikus személyiség válhat belőle.

Arra törekszünk, hogy a gondjainkra bízott gyermekekből a világra nyitott, fogékony, érdeklődő, önállóan gondolkodni tudó emberek váljanak.

1. Az intézmény adatai, bemutatása

Az intézmény neve: Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje

Székhelye: 7570 Barcs, Hársfa u. 21.

OM azonosító száma: 202039

A fenntartó neve: Barcs Város Önkormányzata

címe: 7570 Barcs, Bajcsy-Zs. u 46.

A bölcsőde neve: Napsugár Bölcsőde

Telephely címe: 7570 Barcs, Tavasz u. 1.

Telefonszám: 0682/463-058

E-mail: barcs.bolcsode@gmail.com

Az engedélyezett férőhelyek száma: 78 fő

A napi nyitvatartási idő 10 óra: 7.00 órától 17.00 óráig.

A Napsugár Bölcsőde ellátási területe: Barcs város és a környező települések

A Napsugár Bölcsőde Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje önálló tagintézménye. A gazdálkodásával kapcsolatos feladatokat a fenntartó látja el.

A bölcsődevezető felelős a bölcsőde szakszerű működéséért és a szakmai vezetésért.

A Napsugár Bölcsőde dolgozóira vonatkozó munkáltatói jogkört Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje intézményvezetője gyakorolja.

A bölcsődében 3 gondozási egységben és 6 gyermekcsoportban történik a gyermekek ellátása.

A bölcsőde üzemeltetést tekintve napos bölcsőde.

A Napsugár Bölcsőde 2013. július 01. napjától Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje intézmény telephelyeként működik a városban egyedüli bölcsődeként. A bölcsődés korú gyermekek elhelyezése az intézményben biztosított. A jogszabályi előírásoknak megfelelően minden bölcsődés korú és arra rászoruló gyermek felvételre kerül.

A Bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás részeként olyan szolgáltató intézmény, amely alapellátás keretében alaptevékenységként a gyermekek napközbeni ellátását biztosítja Barcs városában.

A TOP-1.4.1-19-SO1-2019-00018 kódszámú „A Barcsi Napsugár Bölcsőde bővítése” tárgyú projekt 228.378.802.- Ft támogatásban részesült, melynek köszönhetően 2022. évben a Bölcsőde épülete két csoportszobával bővült, az ezeket kiszolgáló funkciók kerültek kialakításra. A délkeleti homlokzathoz a foglalkoztatókhoz terasz kapcsolódik, a teraszhoz külső bejárattal a kerti játékok és eszközök számára pedig egy raktárhelyiség. A meglévő konyha belső átalakításával tálaló konyha és a kiszolgáló helyiségek kialakítására került sor, valamint helyet kapott egy tornaszoba.

Az építés során az intézményben komplex akadálymentesítés valósult meg, a szülők és gyermekek számára valamennyi szolgáltatás akadálymentesen elérhető. Az épület mellett, a telekhatáron belül parkolók kerültek kialakításra, melyek közül az egyik akadálymentes. A projekt keretében számos bölcsődei eszköz beszerzésére is lehetőség nyílt.

2. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

Az 1979 óta városi rangú, a Duna-Dráva Nemzeti Park területén található Barcs Somogy vármegye déli kapuja és a Dráva folyó fővárosa. Dinamikusan fejlődő kisváros a magyar-horvát államhatáron, területe 123 km², és a 10 000 főt meghaladó barcsi mikrorégió természetes központjaként szolgál. Fejlődését a Dráva folyó, valamint a határ elhelyezkedése és a nemzetközi útvonalakkal való összeköttetése határozta meg.

Az aktuális fejlődést a hazai és külföldi turizmus növekvő üteme befolyásolta, amely egyrészt a kiemelkedő természeti értékekre, másrészt az államhatár közelségére épül.

2005-ben átadták az élményfürdőt és a hozzá kapcsolódó, 2006-ban megnyílt, emberi léptékű, és ízlésesen kialakított Barcsi Gyógyfürdő és Rekreációs Központot. A dél-dunántúli régió hasonló jellegű létesítményei közül a legszínvonalasabbak közé tartozó Barcsi Gyógyfürdő és Rekreációs Központ minden évszakban, minden generációnak élménydús kikapcsolódást, felüdülést nyújt.

A város lakónépessége 2023. január 01. napján 10.343 fő, melyből a 0-3 év közötti gyermekek száma 476 fő.

2.1. A Napsugár Bölcsőde elhelyezkedése, környezete

A Napsugár Bölcsőde Barcs központjában található, a panelházak mögött, egy csendes zöld övezetben. Az épület gyalogosan, kerékpárral, gépjárművel könnyen megközelíthető. A parkolási lehetőség biztosított.

2.2. A szolgáltatás területe, a szolgáltatást igénybe vevők célcsoportjai, jellemzői, elvárásai

A Napsugár Bölcsőde nem csak Barcs városából, hanem a környező településekről is fogadja a bölcsődés korú gyermekeket szabad férőhely esetén. Az engedélyezett férőhelyszám: 78 fő. A felvételnél a gyermekek szociális háttere (ingerszegény környezet, gyermekét egyedül nevelő szülő, rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, 3 vagy több, tartósan beteg, fogyatékos gyermek a családban) és a szülő munkába állása, tanulmányainak folytatása kap prioritást.

Megfigyelhető, hogy a szülői igények megnövekedtek a gyermekek bölcsődei ellátása iránt. A Bölcsődére évek óta jellemző a túljelentkezés, telített létszám esetén várólista alapján lehet a megüresedő helyekre bekerülni.

A legnagyobb igény a bölcsődei ellátásra a szülők munkába állása miatt merül fel.

3. A szolgáltatás célja, feladatai, alapelvei

3.1. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása

Bölcsődénkben - a gyermekjóléti alapellátás részeként - a családban nevelkedő húszhetes - 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését-gondozását végezzük.

Amennyiben a gyermek a harmadik életévét január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig, ha szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig vehet részt bölcsődei ellátásban, amennyiben a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

A sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt bölcsődei ellátásban, amelyben a hatodik életévét betölti.

Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 41. §-a értelmében a gyermekek napközbeni ellátásaként a gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A bölcsődei felvétel során **előnyben kell részesíteni** azon gyermekeket:

- akinek szülője, más törvényes képviselője – a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül – igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll,
- aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult,
- aki három vagy több gyermeket nevelő családban él,
- akit egyedülálló szülő nevel,
- akit védelembe vettek.

A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik.

3.1.1. A bölcsődei nevelés célja, feladata

A bölcsődei gondozó, nevelő munka célja, hogy:

- a csecsemő- és kisgyermek testileg és lelkileg kiegyensúlyozott, pszichoszociálisan érett állapotban legyen,
- az önállóság kialakulásának segítése, a gyermeki kompetencia kialakításának támogatása.

A bölcsődei gondozó, nevelő munka feladatai

- a Gyvt.-ben meghatározott életkorú gyermekek gondozása, nevelése, harmonikus testi, értelmi, érzelmi fejlődésének segítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével,
- a családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával elősegíteni a harmonikus fejlődést.

A bölcsődei nevelés során olyan szemléletet és módszereket alkalmazunk, amelyek hatékonyan hozzájárulnak ahhoz, hogy a kisgyermek elsajátítsa azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket a kiegyensúlyozott viselkedési és kulturális környezetben való alkalmazkodásban.

A családbarát szolgáltatásunkkal hozzájárulunk a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.

Fontos hangsúlyt helyezünk az új környezetbe való zökkenőmentes beilleszkedésre.

3.1.2. A bölcsődei nevelés alapelvei

A család rendszerszemléletű megközelítése

A saját kisgyermeknevelő társával egy előre egyeztetett időpontban, otthonában látogatja meg a felvételt nyert kisgyermeket. Ez egy nagyon fontos állomás a megismerkedésük folyamatában.

A gyermek az otthonában, a saját jól megszokott biztonságos környezetében, szülei jelenlétében ismerkedhet meg leendő kisgyermeknevelőjével. A család és a szakember közötti bizalom és együttműködés elindulásának fontos alkalmát ez. A családlátogatás arra is lehetőséget kínál, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életről, megismerhesse azokat a szakembereket, akikre későbbiekben a gyermekét bízta. Egymás nevelési módszereinek megismerése, összehangolása a beszoktatás alatt elengedhetetlen a jövőbeli sikeres és partneri együttműködéshez. A családlátogatás alkalmával a kisgyermeknevelő megválaszolhatja a szülő kérdéseit, oldva esetleges aggodalmaikat és a szülői szerepükben megerősítve őket.

A család rendszerszemléletű megközelítése során olyan komplex látásmód alkalmazása, amely képet ad a család erősségeiről és gyengeségeiről.

Az erősségekre támaszkodva azok hangsúlyozásával arra törekszünk, hogy hozzájáruljunk a család életminőségének javításához.

A kisgyermekkoros intervenciós szemlélet befogadása

A bölcsődei ellátás nyújtása során a kisgyermeknevelők intervenciós szemlélete által jelzést kap a szülő a gyermek esetleges fejlődésbeli lemaradásáról, megtorpanásáról.

A családi nevelés elsődleges tisztelete

A családi nevelés elsődleges tisztelete során, a bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait, szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a kisgyermek nevelésében.

Fontos a szülők számára lehetővé tenni a bölcsőde életébe való aktív bekapcsolódást.

A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg.

A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, szociális és kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul.

Elvünk, hogy toleránsan kezeljük a különböző etnikai, kulturális, nyelvi, vallási, valamint fizikai és mentális képességbeli gyermeki különbségeket.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra.

Elveink közé tartozik a kisgyermeknevelők magas szintű szakmai kompetenciájának, önismeretének folyamatos fejlesztése és gyarapítása.

Fontos, hogy a kisgyermeknevelő őszintén szeresse a gyermekeket, képes legyen megismerésükre, türelmesen, kitartóan, önuralommal nevelje, gondozza őket.

A biztonság és a stabilitás megteremtése

A kisgyermek, amikor bekerül az intézményünkbe, már az adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elveszett biztonságának újrateremtésére.

A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandóságát biztosítjuk („saját kisgyermeknevelő”-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) amely növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét.

A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is

Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosság elvét érvényesítjük a bölcsődei nevelés minden területét érintő változás esetén.

Az új helyzetekhez való alkalmazkodás, a változások elfogadása, a dolgok megismerése, a felfedezés öröme vezet a szokásrendszer elsajátításához.

Egyéni bánásmód érvényesítése

Az egyéni bánásmód során a fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva ítéljük meg.

A kisgyermek mindegyike az egyéni szükségleteihez mértén részesül gondozásban, nevelésben.

Az elfogadó, empátikus, hiteles nevelői magatartást alkalmazzuk.

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozás egy bensőséges interakciós helyzet kisgyermeknevelő és gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése.

A személyes és a szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. A gyermek sikeres próbálkozásait a megerősítéssel, dicsérettel jutalmazzuk

A gondozási és nevelési helyzeteket elválaszthatatlan egységben komplexen valósítjuk meg, mely során hozzájárulunk a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához.

A professzionális gondozás hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

A gyermeki kompetenciakészítés támogatása

A gyermekeknél a korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelés során.

Biztosítjuk annak lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömeit.

Fontos szempont a kisgyermek kíváncsiságának fenntartása, pozitív visszajelzések nyújtása, melyek segítik önálló kezdeményezéseit.

3.1.3. Személyi feltételek

Szakmai szempontból a személyi állandóságon alapuló „saját kisgyermeknevelő” rendszer alkalmazásával, biztosítjuk a gyermekek érzelmi biztonságérzetét. A bölcsődei gondozásunk, nevelésünk gyermekközpontú, a gyermeki személyiség egészséges fejlődésére és kibontakozására törekszik.

A bölcsőde teljes nyitva tartása alatt a gyermekekkel kisgyermeknevelő foglalkozik. Dolgozóink főiskolai és/vagy szakirányú felsőfokú szakképesítéssel rendelkeznek.

A kisgyermeknevelők munkáját minden gondozási egységben egy bölcsődei dajka segíti, aki gyermekfelügyeleti, kiegészítő, higiéniai és egyéb feladatokat lát el. A bölcsődei dajkák is rendelkeznek a jogszabályban előírt szakképesítéssel.

Dolgozói létszám a munkaköröknek megfelelően:

- 1 fő bölcsődevezető
- 14 fő kisgyermeknevelő
- 3 fő bölcsődei dajka
- 1 fő melegítő konyhai dolgozó
- 1 fő takarító
- 1 fő kiegészítő napi 4 órában
- 1 fő gyermekorvos havi 4 órában

3.1.4. Tárgyi feltételek

A Napsugár Bölcsőde 1983-ban épült. A város központjában található, egy csendes zöld övezetben. Az épület gyalogosan, kerékpárral, gépjárművel könnyen megközelíthető.

2014. első felében fenntartói pályázatnak köszönhetően az épület kívül-belül felújításra került. A jelentős anyagi hozzájárulásnak köszönhetően a belső bútorzat, eszközállomány cseréje is megtörtént. A hivatalos átadáson 2014. 09. 01-jén a Napsugár Bölcsőde nevet kapta az intézmény.

Az intézmény 2022. augusztus 01-jétől egy gondozási egységgel (két csoportszobával, tornaszobával, fejlesztőszobával, sósobával) bővült, így jelenleg 78 férőhellyel működik. Egy egységhez két csoportszoba, egy fürdőszoba és átadó tartozik.

A gondozási egységekben a fürdőszoba közvetlenül kapcsolódik a csoportszobákhoz, a gyermekátadóhoz. Azokban minden használati eszköz – mosdó, törülközőtartó, tükör stb. – a gyermek önállóságra nevelését segíti elő.

A gyermeköltözőkben barátságos környezet fogadja a bölcsődébe érkező kisgyermeket és szüleiket. Minden gyermek számára jellel ellátott szekrény biztosítja a ruhák és egyéb használati eszközök tárolását.

A csoportok bútorait a gyermekek igényeihez igazodva és a szakmai előírásoknak megfelelően terveztük.

A játékkészlet összeállításánál az előírt pedagógiai és egészségügyi szempontoknak megfelelő eszközöket választottunk. Fokozottan figyeltünk arra, hogy mennyiségük a csoportlétszámnak elegendő legyen.

Az új egységben kialakított fejlesztőszobában elsősorban kisgyermekek korai fejlesztése történik gyogyepedagógus segítségével, de napközben a bölcsődei csoportoknak is lehetősége van kipróbálni az ott található fejlesztő játékokat.

A tornaszobában önfeledten mozoghatnak a gyermekek, egy számukra érdekes környezetben, ahol mozgásfejlesztő eszközöket próbálhatnak ki.

Számunkra fontos a gyermekek egészségének megőrzése, a betegségek megelőzése. A sószoba rendszeres látogatása nagymértékben segíti az immunrendszer erősödését, növeli a szervezet ellenálló képességét.

A játszóudvar szabad, önfelelt mozgást biztosít a gyermekek számára. Az udvaron található homokozó, mászóka, mobil játékok. A minél változatosabb, esztétikusabb szabadterei játékok cseréje jelenleg is folyamatos.

Az árnyékolást a fák lombkoronái biztosítják a gyermekek számára. A kerítés biztonságos, szabványnak megfelelő.

A Bölcsőde a HACCP követelményeinek megfelelő melegítő konyhával rendelkezik.

Különös figyelmet fordítunk a gyermekek egészséges étkeztetésére. Az ételt a szomszédos főzőkonyháról szállítják, ahol szakképzett ételmezésvezető állítja össze a korosztálynak megfelelő étlapot. Az ételallergiás gyermekek étkeztetése is biztosítva van intézményünkben.

3.2. Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

3.2.1. Intézményen belüli együttműködés

Bölcsődénkben 14 fő kisgyermeknevelő dolgozik. Egy egységben 4, csoportonként 2-2 kisgyermeknevelő gondoskodik a gyermekekről. Figyelembe vesszük a csoportba járó gyermekek életkorát, mivel úgy osztjuk be a munkarendet, hogy a csecsemőcsoportban hosszabb legyen az ölekezési idő, ezáltal tudjuk biztosítani a gyermekek stabilitását, biztonságérzetét. A gondozási egységekben a kisgyermeknevelők összedolgoznak, így válik a gyermekek által is kiszámíthatóvá például egy udvarra menetel. Szülői értekezlet előtt közösen tervet készítenek, megbeszélik a szülői értekezletek menetét. Belső továbbképzéseket tartunk, amelyek lehetőséget adnak egymás segítségére. Esetmegbeszélések során tapasztalatcsere is történik, ezzel is segítve egymást.

Egységenként 1 fő bölcsődei dajka segíti a kisgyermeknevelő munkáját az ölekezési időszakon túl, gyermekfelügyeletet biztosít.

A kisgyermeknevelők együttműködnek a konyhai dolgozóval, és a konyhai dolgozó eleget tesz a kisgyermeknevelő kérésének.

A dolgozók teljesítik a bölcsődevezető kéréseit. Távolléte esetén a helyettese látja el a vezetői feladatokat.

3.2.2. A szülőkkel való együttműködés, a velük való kapcsolattartás formáinak bemutatása

A bölcsődei ellátásunk a családi nevelésre épül. A családi nevelés elsődlegessége, támogatása hozzájárul a kisgyermek szocializációjához.

A családok tájékoztatása, segítése, a jó együttműködés segíti a kisgyermek beszoktatását, gondozását és nevelését.

A családlátogatás

- Célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése.

- Az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt kerül sor a kisgyermeknevelőknek a kisgyermek ébrenléti idejében.
- A családlátogatásoknak a bizalmi kapcsolat megalapozásánál fontos szerepe van, amely egyben feltétele is a későbbi jó együttműködésnek.

Beszoktatás – szülővel történő fokozatos beszoktatás

- A családdal való együttműködés kerül előtérbe. A szülő jelenléte biztonságot ad, segíti az új környezethez való alkalmazkodást.
- A kisgyermek érzelmi biztonságát szem előtt tartva folyamatosan lehetséges az is, hogy hosszabb időn keresztül, 2-3 vagy 4 hét múlva valósul meg a családtagról való átszoktatás a saját kisgyermeknevelőre.

Napi kapcsolattartás

- A napi kapcsolattartást rövid, kölcsönös információáramlás és pozitív hangvétel jellemzi.
- Tartalmilag a kisgyermeknevelő tájékoztatja a szülőt a gyermeke érzelmi, testi állapotáról, hangulatáról, az esetleges változásokról, s meghallgatja a szülői kéréseket.
- A kisgyermeknevelő kötelessége, hogy tényszerűen közölje a szülővel az esetleges negatív eseményeket vagy változásokat a kisgyermekkel kapcsolatban.

Egyéni beszélgetés

- A kisgyermeknevelő és a szülő kölcsönös és egyben részletes tájékoztatása a kisgyermek gondozásáról, neveléséről, fejlődési eredményeiről.
- Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető.

Szülőcsoportos beszélgetések

- Nevelési évenként legalább 3 alkalommal szervezett beszélgetések a szülőknek, mely során az aktuális kérdéseket, nevelési problémákat megbeszélik a kisgyermeknevelővel.
- A kapott indirekt megerősítések, tanácsok pozitívan befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

Szülői értekezlet

- Célja a szülők általános és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatása, valamint a szülőkkel közösen meghozandó döntések elősegítése.

A nevelési évben rendszeres szülői értekezlet:

- a beszoktatás előtt,
- a beszoktatást követően,
- a nevelési év vége környékén.

Rendkívüli szülői értekezlet összehívására az adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben kerülhet sor.

Indirekt kapcsolattartási formák

A Bölcsődében helyet kap a direkt (szóbeli) kapcsolattartáson túl az indirekt forma is, amely jól kiegészíti a direkt kapcsolattartási formákat. Formái:

- Írásbeli tájékoztatás,
- Hirdetőtablára való kiírás,
- A Bölcsődébe járó gyermekek szülei közös Facebook oldalon kapnak képeket a gyermekeikről, a heti étlapról, aktualitásokról.
- Családi füzetben a szülők elolvashatják a gyermekeikről készült fejlődési feljegyzéseket, írhatnak is bele.

3.2.3. Intézményen kívüli kapcsolattartás

Társintézmények, együttműködő partnerek:

- Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje székhelyóvodája és tagóvodái:
 - szakmai együttműködés
 - óvodanyitogató programokon való részvétel
 - kiscsoportos óvodások látogatása a bölcsődében, együttjátászás
- Módszertani Bölcsőde
 - a kisgyermeknevelők szakmai munkájának ellenőrzését a mindenkor regionális vagy vármegyei Módszertani Bölcsőde végzi
- Somogy Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Barcsi Tagintézménye:
 - a sajátos nevelési igényű gyermekek korai fejlesztését, gondozását végző szakemberekkel (fejlesztések, szakmai tanácsok, együttműködés)
- Védőnői Szolgálat:
 - a gyermekek rendszeres tisztasági ellenőrzése, fejtetvesség vizsgálata
- Család- és Gyermejjóléti Szolgálat és Központ:
 - esetmegbeszélések
 - közös fórumok, értekezletek.

4. A feladatellátás szakmai tartalma, módja; a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége; a gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok

4.1. A kiemelt szakmai célok és az azok megvalósításához rendelt módszerek, eszközök

Kiemelt célunk a bölcsődébe járó gyermekek testi és pszichés nevelése, gondozása által személyiségük kibontakozásának és fejlődésüknek elősegítése. Programunk alapja a családi nevelés elsődlegessége. Fontos feladatunk, hogy olyan nevelésben, gondozásban részesüljön a gyermek, hogy testi, lelki, értelmi érettség terén váljon alkalmassá az óvodai életre.

Módszerek, eszközök:

- dicséret,
- a gyermekekre irányuló figyelem,
- szabad, derűs légkör,
- a szülő erősítése a szülői szerepében.

4.2. A bölcsődei nevelés feladatai

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

- A bölcsőde, mint az ellátást nyújtó intézmény feladata, hogy megismerje a családok erősségeit, összetartó erejét és támogatást nyújtson a pozitívumok kiemelésével.
- A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat nélkülözhetetlen feltétele a kisgyermek harmonikus fejlődésének.
- A szülő a kisgyermekkel összefüggő információk közvetítésével segíteni tudja a kisgyermeknevelőt a gyermekkel kapcsolatos egyéni bánásmód kialakításában.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

- A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermek fejlődésének támogatása, nyomon követése, dokumentálása, valamint a harmonikus testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése.
- A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése a gondozási helyzetekben kerül megvalósításra.
- Az egészségvédelem, az egészségnevelés a környezethez való alkalmazkodás (évszakhoz igazodó napirend), egészséges táplálkozás és az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakításának segítésére törekszünk.
- Prevenációs feladataink megvalósításához szükség esetén bevonunk speciális szakembereket (pl. gyermekorvos, dietetikus, gyógypedagógus).

Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

- A kisgyermeknevelő sajátos magatartása, hiteles, ösztönző és biztató üzenetei világos, egyértelmű elvárásokat fogalmaznak meg a kisgyermeknek.
- A kisgyermeknevelőnek törekednie kell az együttélés szabályainak elfogadtatására, a tiszta nyelvi környezet, valamint a kommunikációs kedv felkeltésének és fenntartásának biztosítására, például mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével.
- Különös figyelmet szükséges fordítani a sajátos nevelési igényű, a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult, valamint a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére, melynek során szakemberek bevonása is lehetséges.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

- A bölcsődei nevelés-gondozás helyzeteiben a szakember ismeretet nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását.
- A közös tevékenységek során szerepet kap a viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása.
- Fontos szerepe van a bátorító, ösztönző nevelői magatartásnak.

4.3. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Főbb szempontok a bölcsődei élet során:

- a kisgyermek számára élményeket nyújtson,
- részvételre motiváljon,
- tanulási tapasztalatokat biztosítson.

Valamennyi tevékenység kialakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a kisgyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

4.3.1. Tanulás

- A bölcsődei nevelés során a tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik.
- A tanulás fontos irányítói a spontán motiváció, aktivitás, gyermeki érdeklődés
- Színterei a természetes élethelyzetek: gondozás, játék, kommunikáció és az együttes tevékenység.
- A tanulás formái: utánpótlás, spontán játékos tapasztalatszerzés, illetve a kisgyermeknevelő – gyermek interakcióiból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás.
- A tanulási folyamatoknál szem előtt kell tartani a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni fejlődési ütemét.
- A tanulási folyamatban a kommunikációs képességek fejlődésének feltételeit maradéktalanul biztosítani szükséges, vonatkozik ez a nem magyar anyanyelvű kisgyermekekre is. Fontos a gyermek-gyermek, illetve a felnőtt-gyermek interakciók megalapozása, fejlesztése.

4.3.2. Gondozás

- A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és a kisgyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek fizikai szükségleteinek maradéktalan kielégítése.
- A gondozási helyzetekben a kisgyermeknek biztosítani kell a próbálkozást, a támogatott segítségadást, a figyelmességet, a felnőtt megerősítését, a dicséretet.
- A gondozási helyzetekben mindig elegendő idő álljon rendelkezésre a gyakorlásra.
- A gondozás jó minősége pozitívan befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát.

4.3.3. Játék

- A kisgyermeknevelő nyugodt, kiegyensúlyozott légkört, időt, eszközt, helyet biztosítson a játéktevékenységhez.
- Támogató magatartása során ötletet adhat, bekapcsolódhat, szerepet vállalhat a játékban, s annak tartalmát kreatív javaslataival színesítheti. Az együttjátás során lehetőség nyílik a társas kapcsolatok bővítésére, az együttlét eredményeként örömforrás biztosítására, a szociális képességek fejlesztésére.

4.3.4. Mozgás

- A kisgyermek számára az egyik legnagyobb örömforrás a mozgás, amelynek alapvető és változatos mozgásformái ebben a korban alakulnak ki.

- Fontos a mozgáshoz szükséges hely biztosítása a csoportszobában, a tornaszobában, a teraszon és a játszóudvaron, valamint a mozgásfejlesztő játékok rendelkezésre állása.
- A csecsemőknek fontos a hempergő és az elkerített szobasarok biztosítása.
- A mozgásfejlesztő eszközök használata során a gyermekek szabadon végezhetik az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, mozgásuk harmonikussá válik.
- Biztosítani kell a környezet balesetmentességét és a veszélyforrások kiküszöbölését.

4.3.5. Mondóka, ének

- A játékhelyzetekben a személyes kapcsolatok során átélt mondókázás, zenehallgatás, éneklés hozzájárul a lelki egészség fejlődéséhez.
- A kisgyermeknevelő beszédhangja, spontán dúdolgatása, a ritmushangszerek megszólaltatása, a környezet hangjainak megfigyelése sokszínű zenei élményhez juttatja a bölcsődés gyermekeket.
- Az ismétlődések, a játékos mozdulatok, az énekelgetés megerősítik a zenei emlékezetet, a zenei anyanyelv elsajátítását és a kisgyermek további zenei fejlődését is megalapozzák.

4.3.6. Vers, mese

- A vers és a mese nagy hatással van a kisgyermek értelmi, érzelmi, valamint szociális fejlődésére.
- A verselés, mesélés, közös képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzetet teremt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek.
- A gyermekek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesznek szert a versek, rövid mesék megismerése során, amelyek az értelmi képességeiket nagymértékben fejlesztik.
- Fontos ebben a korban az aktív szókincs kialakítása, a világgal és a közvetlen környezettel való megismerkedés, megtapasztalás.
- A bölcsődei nevelésben a népi és az irodalmi művek egyaránt helyet kapnak és megalapozzák az anyanyelv iránti érdeklődést, illetve hosszú távon az irodalom iránti szeretetet.

4.3.7. Alkotó tevékenységek

- A kisgyermek részvétele a tevékenységekben mindig önkéntes, bármikor bekapcsolódhatnak, illetve kiléphetnek.
- A kisgyermeknevelő kezdeményezésével motiváló helyzetet teremt, s azokat próbálja meg fenntartani az alkotókedv ébrentartásával.
- A közös munka, a tevékenység fontossága, „az én csinálom” élmény öröm forrása, a személyiségfejlődésre pozitív hatást gyakorol.
- Az alkotói tevékenységek leggyakoribb formái: nyomhagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyürés, tépés, újfestés vagy vastag ecsettel festés. A tevékenységek változatossága, milyensége a kisgyermeknevelő kreatív gondolkodásán múlik, mindig figyelembe veszi az évszakok változásait, jellemzőit.
- Az alkotó tevékenységek kibontakoztatáshoz minden esetben elegendő időt és a tárgyi feltételek meglétét biztosítani kell.

4.3.8. Egyéb tevékenységek

- Az egyéb tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet aktív megismeréséhez, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl.: babafürdetés, babaetetés, levélgereblyezés az udvaron, sepregetés, süteményszaggatás, gyümölcssaláta készítése stb.).
- Az „én csinálom” élmény örömforrása itt is mindig a gyermeki önkéntességen alapul.
- Ezekben a tevékenységekben is nagyon fontos, hogy elegendő hely, idő és eszköz álljon a kisgyermek rendelkezésére és a kisgyermeknevelő kezdeményezőkézsége által pozitív motiváló hatás érvényesüljön.

4.4. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei

4.4.1. „Saját kisgyermeknevelő”- rendszer

- A kisgyermeknevelő a bölcsődei nevelés első és legfontosabb szakembere, aki személyiségével, nevelői attitűdjével minta a családok és a gyermekek számára.
- A „saját kisgyermeknevelő”- rendszer a biztonság és a stabilitás megteremtésének szabályán alapul.
- A bölcsődei gyermekcsoportba járó gyermekek fele-fele tartozik egy-egy kisgyermeknevelőhöz, akik a beszoktatástól kezdve a bölcsődéből való távozásig nevelik, gondozzák a hozzájuk tartozó kisgyermeket. Ők a felelősek azért, hogy számon tartsák a gyermekek fejlődését és vezessék a szakmai dokumentációkat.

4.4.2. Gyermekcsoportok szervezése

- A gyermekcsoportokat a jogszabályi előírásoknak megfelelően működtetjük.
- A kisgyermek a bölcsődébe járás teljes időtartalma alatt ugyanabba a gyermekcsoportba jár.
- Csoportjaink lehetnek homogének és vegyesek is, az életkortól, a gyermeklétszámtól és a sajátos nevelési igényű gyermekek számától függően.
- Maximum 2 fő sajátos nevelési igényű gyermeket helyezünk el 1 csoportban, ebben az esetben 10 fő kisgyermek jár a csoportba.
- A vegyes életkorú csoportok 12 fős létszámúak lehetnek, szinte minden évben legalább 2 ilyen csoport működik az intézményben.
- 14 fős homogén gyermekcsoportot is vállalunk, ahol a második életévét minden kisgyermek betöltötte.

4.4.3. Tárgyi feltételek

- A hatályos jogszabályi előírásokat betartva a bölcsődei ellátáshoz szükséges eszközök és felszerelések az intézményünknek biztosítva vannak.
- A bútorzatot, a berendezési tárgyakat, a nevelőmunkánkat segítő játékokat és egyéb eszközöket a szükségleteknek megfelelően, folyamatosan pótoljuk.
- Mindig törekszünk arra, hogy az eszközök biztonságosan, balesetveszély mentesen szolgálják a bölcsődei nevelés megvalósítását.

4.4.4. Napirend

- Feladatunk, hogy a kisgyermek szükségleteit kielégítsük, jól szervezett, kiszámítható, egyben folyamatos, rugalmasan alkalmazkodó (élethelyzetekhez, időjáráshoz, ünnepélyekhez, stb.) napirendet állítsunk össze.
- A jó napirend az egyik feltétele a gyermekek nyugodt bölcsődei életének és optimális életritmusának. A jól szervezett, és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, folyamatos gondozás feltételeit kívánja biztosítani. Az ugyanabban az időben történő események (tisztálkodás, étkezés, alvás, stb.) kiszámíthatóságot nyújtanak, megteremtve ezzel a gyermekek biztonságérzetét és jó közérzetét. A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, a csoportlétszámtól, de befolyásolják azt az évszakok, és az időjárás is.
A napirend kialakításánál ügyelünk arra, hogy kiiktatódjon a felesleges várakozási idő.
- Figyelembe vesszük a kisgyermeknevelő és a bölcsődei dajka összehangolt munkáját, munkaszervezését, illetve a tárgyi feltételek biztosítását a napirend elkészítésénél.

Napirend a Napsugár Bölcsődében (Általánosságban)

7.00 – 8.00 **Érkezés**

A gyermekek folyamatosan érkeznek, a kisgyermeknevelő tájékozódik a szülőtől az előző napi és éjszakai, reggeli eseményekről, majd szabad játéklehetőséget biztosít a gyermekek számára.

8.00 – 8.30 **Reggeli**

Kézmosás után a csecsemők ölben, a kisgyermek asztalnál ülve reggeliznek. Étkezést befejező gyermekek számára játéktevékenység biztosítása.

8.30 – 9.30. **Szabad játéktevékenység**

A délelőtti folyamán a gyermekek számára – az időjárástól és az évszaktól függően – biztosított a szabad játékválasztás lehetősége az udvaron vagy a csoportszobában.

9.30. -9.45 **Tízórai**

Kézmosás. Gyümölcs és tea elfogyasztása

9.45- 10.00 **Fürdőszoba használat. Szabad játék**

10.00- 11.00. **Szabad játéktevékenység**

A szabad játékválasztás lehetősége a csoportszobában vagy az udvaron. A kisgyermeknevelő a szabad önfelelt játéklehetőség mellett olyan, a gyermekek részéről önkéntesen választott, fejlesztő hatású kezdeményezéseket kínál, melyek elősegítik a kisgyermek testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődését – játékos torna, alkotó tevékenység, mese, ének, mondóka, vers stb.

11.00 – 11.30 **Fürdőszoba használat**

A kisgyermeknevelő „saját” gyermekeinek gondozását végzi, a gyermek önállósodási törekvéseinek tiszteletben tartása mellett.

11.30 – 12.00 **Ebéd**

A kisgyermeknevelő a gyermekek önálló étkezési szokásainak kialakítását segítve biztosítja az életkori sajátosságoknak és egyéni fejlettségnek megfelelő táplálékot, a nyugodt légkört. Ebéd után szájjöblítés.

12.00 – 14.30 **Alvás, pihenés**

A nyugodt, kiegyensúlyozott alvás feltételeinek megteremtése a kisgyermek számára, a pihenés biztosítása.

14.30 – 15.00 **Ébredéskor fürdőszoba használat, kézmosás, fésülködés**

15.00- 15.30 **Uzsonna**

Ébredés után az önálló étkezésre nevelés feltételeinek megteremtésével, a kultúrált étkezés biztosítása, oldott légkörben. Étkezést befejező gyermekek számára szabad játéktevékenység biztosítása.

15.30 – 17.00 **Hazamenetel**

A szülő érkezéséig a gyermekek számára szabad játéktevékenység biztosítása – az időjárástól és az évszaktól függően - a csoportszobában vagy az udvaron. A szülő megérkezésekor a kisgyermeknevelő tájékoztatja a szülőt gyermekével kapcsolatosan a napi fontosabb eseményekről, a gyermek napközbeni tevékenységéről.

4.5. Sajátos nevelési igényű gyermekek gondozása a Bölcsődében

Sajátos nevelési igényű gyermek bölcsődei ellátásban részesülhet annak az évnek augusztus 31. napjáig, amelyben a 6. életévét betölti. A sajátos nevelési igényű gyermeket a Bölcsődébe próbaidővel vesszük fel, melynek időtartama a bölcsődei gondozás, nevelés megkezdését követő három hónap. A próbaidő letelte után a gyermek kisgyermeknevelőjéből, gyógypedagógusból, és a bölcsőde vezetőjéből álló szakmai csoport véleményének figyelembe vételével döntünk a gyermek további neveléséről, gondozásáról. Amennyiben a gyermek bölcsődei ellátásban részesül – és az intézményi feltételek megfelelőek –, akkor a korai fejlesztést és gondozást a bölcsődében kapja meg a gyermek.

Az újonnan épült harmadik egységben a fejlesztőszobában történik a Napsugár Bölcsődében a korai fejlesztés. Heti rendszerességgel jár a Somogy Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Barcsi Tagintézményének gyógypedagógusa, aki fejleszti a gyermekeket.

A korai fejlesztés során a szakma komplexitásban gondolkozik minden gyerek kapcsán, így a gyermek valós szükségleteire épül a fejlesztés. A Pedagógiai Szakszolgálat szakembere és a kisgyermeknevelők folyamatosan konzultálnak egymással, ezáltal segítve egymás munkáját és a gyermek fejlődését. A szülők sok téren kaphatnak segítségnyújtást. Már a bölcsődében is szakemberekkel (kisgyermeknevelők, gyógypedagógus) konzultálhatnak aggodalmaikról, kérdéseikről.

Integrált csoport esetén, amennyiben a gyermekcsoportba 1 fő sajátos nevelési igényű gyermek jár, a csoport 11 fővel; amennyiben 2 fő sajátos nevelési igényű gyermek van a csoportban, akkor 10 fővel működik.

Ha bölcsődei nevelési év közben állapítják meg a gyermek sajátos nevelési igényét, a gyermekek ellátására vonatkozó csoportlétszám legfeljebb a nevelési év végéig túlléphető.

4.6. Alapellátáson túli családtámogató szolgáltatások

Jelenleg a Napsugár Bölcsőde nem biztosít alapellátáson túli szolgáltatásokat.

5. Az ellátás igénybevételének módja, a szülők tájékoztatása

A Gyvt. 42/A. §-a szerint:

„(1) Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható
a) az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén a (2) bekezdésben meghatározott időpontig,
b) a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek esetén a (3) bekezdésben meghatározott időpontig,

- c) az a) és b) pont alá nem tartozó gyermek esetén, ha a harmadik életévét
ca) január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,
cb) szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.
- (2) Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.
- (3) A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.
- (4) Meg kell szüntetni annak a gyermeknek a bölcsődei ellátását, aki orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható.”

Bölcsődénkbe felvételt nyerhetnek a Barcs városában lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező kisgyermek, továbbá indokolt esetben a környező településeken lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező kisgyermek.

Amikor a szülők eldöntik, hogy gyermekük számára igénybe kívánják venni a bölcsődei ellátást, felkeresik a bölcsődevezetőt az ellátás igénybevétele érdekében. Ekkor kap a szülő tájékoztatást a felvétel feltételeiről, majd egy „*Felvételi kérelem*” elnevezésű nyomtatványt, és személyes beszélgetés alapján egyeztetik az ideális időpontot a gyermek bölcsődei felvételéről.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti:

- a körzeti védőnő,
- a házi gyermekorvos vagy a háziorvos,
- a család- és gyermekjóléti szolgálat,
- a gyámhatóság is.

A kiadott *Felvételi kérelem*hez csatolni kell a házi gyermekorvos igazolását, hogy a gyermek egészségi állapota alapján alkalmas a bölcsődei ellátásra; a munkaviszonyt igazoló munkáltatói igazolást.

A bölcsődei Felvételi kérelmet és az igazolásokat a bölcsőde vezetőjéhez kell visszajuttatni.

A felvétellel kapcsolatos döntésről a bölcsődevezető ad tájékoztatást.

A *Felvételi kérelem* leadása után a szülő postai úton kap egy *Értesítést*, amelyben fel van tüntetve a beszoktatás kezdő napja.

Az ellátás megkezdésekor a Bölcsőde és a szülő között megállapodás jön létre az ellátással kapcsolatban, melyet írásba foglalnak. E megállapodás tartalma a Szakmai Program 1. mellékletét képezi.

A bölcsődei beíratásra a szülőnek magával kell hoznia:

- a gyermek nevére kiállított személyazonosító és lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- a gyermek TAJ kártyáját,
- a szülő személyazonosító és lakcímet igazoló hatósági igazolványát, TAJ kártyáját
- fejlesztő bölcsődei beiratkozás esetén a szakértői szakvélemény másolatát.

A gyermek bölcsődei elhelyezése megszűnik:

- ha orvosi szakvélemény alapján a gyermek egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható,

- a gyermek magatartásával veszélyezteti saját és/vagy a többi gyermek egészségét, testi épségét,
- az önkéntesen igénybe vett gyermekjóléti ellátás megszüntetését a törvényes képviselő kérelmezi,
- ha a jogosult a házirendet ismételten súlyosan megsérti, vagy az ellátás feltételei, okai már nem állnak fenn,
- a három hónapos próbaidővel elhelyezett sajátos nevelési igényű, illetve gyógypedagógiai tanácsadásra, korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek esetén megszűnhet a bölcsődei ellátás, amennyiben a gyermekkel közvetlenül foglalkozó szakmai csoport (orvos, gyógypedagógus, kisgyermeknevelő) együttes véleménye alapján úgy dönt, hogy a gyermek napközbeni ellátása bölcsődei körülmények között nem végezhető a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet alapján.

6. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja

6.1. A Házirend tartalma és szerepe

A Házirend célja, szerepe: olyan szabályok megfogalmazása, érvényesítése, amelyek biztosítják a gyermekek nyugodt, biztonságos bölcsődei életét, a gyermekközpontú nevelőmunkát és az intézmény törvényes működését.

A Házirend tartalma: hogy biztosítsa az intézményt használó gyermekekre, szülőkre és az alkalmazottakra vonatkozó jogok, kötelezettségek, valamint az intézményi működés alapvető rendjének megismerését.

A Házirend hatálya kiterjed az intézmény valamennyi bölcsődés kisgyermekére és azok szüleire, más törvényes képviselőjükre, továbbá az intézmény valamennyi alkalmazottjára, illetve az intézmény területén tartózkodó személyekre.

6.2. A tájékoztatás módjai

A Házirendről minden szülő tájékoztatást kap. A bölcsődei beiratkozás alkalmával egy példányt is kap a szülő a Házirendből, valamint a Bölcsőde bejáratánál, a faliújságon kifüggesztve olvasható, továbbá Barcs Város honlapján is megtekinthető.

6.3. A bölcsődei ellátás alatti tájékoztatás módjai

A tájékoztatás történhet:

- személyesen,
- telefonon keresztül,
- elektronikus úton,
- faliújságon keresztül,
- zárt szülői facebook-csoporton keresztül.

7. Az ellátást igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

7.1. A gyermeki jogok

A gyermeknek joga van ahhoz, hogy:

- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez,
- sajátos nevelési igény, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön,
- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,
- emberi méltóságát tiszteletben tartsák, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön,
- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben, gondozásban részesüljön,
- az őt érintő ügyekben törvényben meghatározott fórumoknál panasszal éljen.

7.2. A szülők jogai

A szülő joga, hogy:

- megválassza az intézményt, melyre gyermeke nevelését, gondozását bizza,
- megismerhesse a gyermekcsoportok életét,
- megismerje a nevelési, gondozási elveket,
- tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a gyermeke nevelőjétől,
- véleményt mondjon, illetve javaslatot tegyen a Bölcsőde működésével kapcsolatban,
- megismerje a gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentumokat.

7.3. A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme

Az intézmény közalkalmazottai körében csak olyan személy állhat alkalmazásban, akivel szemben nem áll fenn kizáró tényező.

Az intézmény dolgozóit és vezetőjét panasztétel esetén munkáltatójuk és fenntartójuk védelme illeti meg a kivizsgálási időszak végéig.

A dolgozók személyes adatai a személyes adatok kezelésére vonatkozó és titoktartási szabályok szerint kezeltek.

A dolgozók érdekeinek figyelembe vétele nem befolyásolhatja hátrányosan a bölcsődei ellátásban résztvevő kisgyermekek érdekeit.

7.4. Az Érdekképviselői Fórum és annak működése

A Gyvt. 35. § (1) bekezdése alapján az intézmény fenntartója meghatározza az ellátásban részesülők érdekvédelmét szolgáló érdek-képviselői fórum megalakításának és működésének - jogszabályban meghatározottak szerint kialakított - szabályait.

Az Érdekképviselői Fórum Működési Szabályzatát Barcs Város Önkormányzata Képviselő-testülete 101/2015. (VI.18.) sz. határozatával hagyta jóvá.

Az Érdekképviseleti Fórum tagjai:

- a bölcsődei gondozási egységeket képviselő szülők vagy más törvényes képviselők,
- a bölcsődei dolgozókat képviselő kisgyermeknevelő,
- Barcs Város Önkormányzata, mint fenntartó képviselője.

Az aktuális tagok névsorát jól látható helyen a szülők tudomására kell hozni. A névsor a szülők számára mindig elérhető, jól látható helyen, a faliújságon van kifüggesztve.

Az Érdekképviseleti Fórum feladata:

- az intézménnyel jogviszonyban állók és az ellátásra jogosultak érdekeinek védelme,
- megvizsgálja a hozzá benyújtott panaszokat,
- dönt a hatáskörébe tartozó ügyekben,
- az intézmény vezetőjénél véleményt nyilváníthat a gyermeket érintő ügyekben,
- intézkedések kezdeményezése a fenntartónál, a gyermekjogi képviselőnél, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél,
- az intézmény alaptévékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezésére, működtetésére, valamint az ebből származó bevételek felhasználására vonatkozó javaslattétel,
- a Házirend jóváhagyásánál egyetértési jogot gyakorol.

Az Érdekképviseleti Fórum működése:

A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviseleti és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy az Érdekképviseleti Fórumnál:

- az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
- a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozóinak kötelezettségzegése esetén,
- a Gyvt. 136/A. § szerinti iratbetekintés megtagadása esetén.

Az intézmény vezetője, illetve az Érdekképviseleti Fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról.

A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az Érdekképviseleti Fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

7.5. Gyermekvédelem a bölcsődében

A bölcsőde a gyermekvédelem rendszerében a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások közé tartozik, azon belül is a gyermekek napközbeni ellátásának egyik formája. Napjainkban emelkedik a halmozottan hátrányos helyzetű és/vagy veszélyeztetett kisgyermek száma, akiknek megfelelő ellátása megkülönböztetett figyelmet és nagyobb szakértelmet igényel a kisgyermeknevelők részéről. A szülőkkel való bánásmód, kommunikáció is nehezebb, mivel ezek a családok sokkal érzékenyebbek.

Fontos feladatok:

- a prevenció és a lehetséges korrekció,
- az elsődleges észlelő- és jelzőrendszer működtetése,
- a kisgyermekek jólétének biztosítása,

- a gyermekvédelmi problémák megelőzése.

Ezeket a feladatokat egyrészt saját kompetenciahatárainkon belül, másrészt - mint elsődleges észlelő- és jelzőrendszer - más külső intézmények bevonásával, a velük való együttműködés keretében valósítjuk meg.

8. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültségének biztosítása

A szakmai követelményeknek megfelelő magas színvonalú munkát a bölcsődei szakemberek csak úgy tudják megvalósítani, ha folyamatosan képezik, továbbképezik magukat, ismereteiket bővítik, gazdagítják.

A személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet szabályozza a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartását, a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet pedig a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzését határozza meg.

A továbbképzés továbbképzési időszakokban történik. A továbbképzési időszak tartama négy év. A továbbképzési időszak kezdete a személyes gondoskodást nyújtó személy munkába állásának, foglalkoztatása megkezdésének napja. A továbbképzési időszak megszakad a jogszabályban meghatározott esetekben. Felsőfokú végzettség esetén 80, egyéb szakképesítés esetén 60 pontot kell megszereznie a továbbképzésre kötelezettnek egy továbbképzési időszak alatt.

A továbbképzések tervezése a fentiek figyelembevételével, előre meghatározott ütemterv alapján történik.

Munkájukra igényes kisgyermeknevelőink a továbbképzéseken való részvételen felül is rendszeresen képezik magukat. Ehhez a Bölcsőde biztosítja a szakmai folyóiratok beszerzését, jogszabályokat értelmező kiadványokat, az Internet használatának lehetőségét. Lehetőség van szakmai napokon, konferenciákon, tapasztalatcseréken való részvételre.

Belső továbbképzéseket tartunk legalább kéthavi rendszerességgel, illetve szükség esetén az éppen aktuális feladatokkal összefüggésben (pl. beszoktatás, gyermeki viselkedéssel kapcsolatos problémák felmerülése és annak megoldása, szakmai tevékenység segítése).

A Napsugár Bölcsőde Továbbképzési Tervében meghatározottakat maradéktalanul igyekszünk végrehajtani. A kötelező jellegű, a munkahelyhez kötött, valamint a szabad választható továbbképzési formák esetében is teljesítjük az előírt jogszabályi feltételeket.

9. Ellenőrzés

A bölcsődében több rétegű ellenőrzési feladatokat kell végezni. A pedagógiai munka felelős vezetője a bölcsődevezető, ezért az ellenőrzés is alapvetően az ő feladata. Az ellenőrzésbe bevonhatja a bölcsőde kisgyermeknevelőit.

A bölcsőde munkatervét évente, a csoportok munkatervét, a csoportdokumentumokat és a gyermekek fejlődéséről készült feljegyzéseket félévente kell ellenőrizni.

Az ellenőrzés kiterjed:

- a dokumentumok ellenőrzésére,
- a gyakorlati munka ellenőrzésére.

A pedagógiai gyakorlati munka ellenőrzése során értékelni kell a kisgyermeknevelő gyakorlati munkájának színvonalát. A kisgyermeknevelők gyakorlati munkájának ellenőrzése során fő irányelv a kisgyermeknevelő pedagógiai önállóságának elfogadása. Az ellenőrzés kiterjed arra is, hogy a csoportban dolgozó két kisgyermeknevelő mennyire beszéli meg és értékeli egymás közt a csoport és az egyes gyermekek fejlődését. A bölcsődei nevelőmunka értékelése az egész bölcsődére vonatkoztatva nevelési értekezletek keretében történik.

10. Kisgyermeknevelők által vezetett dokumentációk, mint a szakmai munka minőségének egyik mutatója

10.1. Gyermek egészségügyi törzslap

Vezetése során a bölcsődei szakemberek képet kapnak a gyermek egészségi állapotáról, a bölcsődébe kerülés előtti időszakokra vonatkozóan (születésének körülményei, fejlődési specifikumok, esetleges kórképek), majd végig követik a testi fejlődést, valamint rögzítik a hiányzások tényét és annak okát (pl. betegség, szabadság), az esetleges baleseti sérüléseket a bölcsődébe járás időszakában.

10.2. Fejlődési napló

A gyermek fejlődésére vonatkozó megfigyelések rögzítése. Fontos a megfigyelésnél a tényekhez való ragaszkodás, objektivitás.

Vezetésének gyakorisága: 1 éves korig havonta, majd negyedévente.

A havi/negyedéves összefoglalás egységes szempontok szerint történik, amely felöleli a gyermek tevékenységét és megnyilvánulásainak különböző területeit. Alapját a csoportnaplóban rögzített napi bejegyzések adják.

10.3. Percentil táblázat

A kisgyermeknevelők a gyermek egy éves koráig havonta, majd háromhavonta vezetnek.

A percentilis táblázatok segítségével a gyermekorvos, védőnő és egyéb szakember hasznos információhoz juthat a gyermek fejlődésével kapcsolatban.

10.4. Csoportnapló

A mindennapi fontosabb események és történések rögzítését szolgálja az egyes gyermekekre és a csoport egészére vonatkozóan. Adattartásával segíti a kisgyermeknevelők közötti információcserét, a csoportban zajló pedagógiai munka tervezését és értékelését, és támpontot ad a gyermekekről vezetett fejlődési napló vezetéséhez.

10.5. Családi füzet

A családi füzet egy sajátos kapcsolattartási forma a bölcsőde és a család között. Hozzájárul a jó kapcsolathoz, a bizalom kialakulásához, a családi és a bölcsődei nevelés

összehangolásához, a családi nevelés segítéséhez. Vezetése viszont csakis a kisgyermeknevelők oldaláról kötelező, mely a „saját” kisgyermeknevelő feladata. A kisgyermeknevelő tartalmas és rendszeres bejegyzésekkel, őszinte érdeklődéssel tudja motiválni a családot a kölcsönös üzenetváltásra.

11. Hagyományok, ünnepek, rendezvények a Napsugár Bölcsődében

Az ünnep a lélek vitaminja. Szükségünk van arra, hogy a hétköznapiak és egy-egy jeles nap elváljanak egymástól. Az ünnep fényét emeli a feldíszített csoportszoba, a meglepetés, az ajándékozás öröme, a közös éneklés, játék. Az ünnepvárás is fontos esemény a bölcsődénkben: közös énekléssel, verssel, mesével készítjük fel magunkat az ünnepre, érzelmileg hangolódunk a közelgő eseményre.

Főbb ünnepek, rendezvények:

- Farsang: A gyermekek jelmezbe öltözve a kisgyermeknevelőkkel búcsúztatják el a telet zenés, mozgásos mondókákkal, énekekkel.
- Anyák napja: A gyermekek az alkalomhoz illő mondókákkal, versekkel, dalokkal, *általuk készített ajándékokkal* köszöntik az édesanyákat.
- Gyermeknap: A szülők közös programban vehetnek részt a gyermekükkel a délutáni órákban. Alkotás, közös játék, közös élményszerzés a bölcsődében.
- Mikulás: Mikulás érkezik ajándékkal a csoportba, akit a gyermekek énekekkel, mondókákkal, versekkel köszöntenek.
- Karácsony előtti készülődés: A kisgyermeknevelők a gyerekekkel együtt készülnek az ünnepre énekekkel, mondókákkal.

A közös élményekkel, beszélgetésekkel megerősítik a kisgyermeknevelő- gyermek és a szülő bölcsődei kapcsolatát.

12. A fejlődés jellemzői a bölcsődéskor végére

A gyermek belső érése a családi nevelés és a bölcsődei nevelés-gondozási folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége a bölcsődéskor végére eléri az óvodai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

- Ruhadarabjaikat megnevezik, kis segítséggel le- és felveszik.
- Segítséggel kezet mosnak, szobatiszták.
- Önállóan étkeznek.
- Ismerik testrészeiket, megnevezik azokat.
- Biztonsággal járnak, futnak, szívesen mozognak, guggolnak, ugrálnak, tornáznak.
- Finommozgásaik folyamatosan fejlődnek, képesek apróbb játékokkal játszani.
- Próbálkoznak a ceruzafogással, firkálgatással, festéssel, szívesen gyurmáznak.
- Beszédfejlődésük eltérő szinten van, de képesek kommunikálni a felnőttekkel és társaikkal.
- Ismerik a legfontosabb megszólítási szabályokat, köszönnek, helyesen alkalmazzák, a kérem- köszönöm kifejezéseket.

- Rövid verseket, mondókákat, dalokat felidéznek.
- Rövid mesét végig hallgatnak.
- Ismerik a nevüket.
- Könyvnevezetés közben felismerik a látottakat.

13. Záró rendelkezések

A Napsugár Bölcsőde Szakmai Programja 2023. szeptember 01. napján lép hatályba, ezzel egyidejűleg hatályát veszti Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje hatályban lévő Pedagógiai Programja.

A Szakmai Program felülvizsgálata szükség szerint, de legalább két évente történik.

Záradék:

Barcs Város Önkormányzata Képviselő-testülete/2023. (.....) sz. Képviselő-testületi határozatával jóváhagyta Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Napsugár Bölcsőde Szakmai Programját.

Barcs, 2023. július

Bodor Beáta
intézményvezető

Gyurka-Vucskics Ninetta
bölcsődevezető

MELLÉKLETEK

**MEGÁLLAPODÁS GYERMEKEK NAPKÖZBENI ELLÁTÁSÁNAK
IGÉNYBEVÉTELÉRE (bölcsődei ellátás)**

A Megállapodás létrejött egyrészről

Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje (székhelye: 7570 Barcs, Hársfa u. 21., adószáma: 15571809-2-14, képviselője: Bodor Beáta intézményvezető), mint személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátást – gyermekek napközbeni ellátását (a továbbiakban: bölcsődei ellátást) – nyújtó intézmény (a továbbiakban: Intézmény),

másrészről

A gyermek törvényes képviselője:

születési neve:

születési helye, ideje:

állampolgársága:

anyja neve:

lakóhelye:

tartózkodási helye:

Társadalombiztosítási Azonosítási Jele (TAJ): _____ - _____ - _____

Elérhetősége (telefonszám, e-mail):

mint bölcsődei ellátást igénylő gyermek törvényes képviselője (a továbbiakban: Képviselő)

a továbbiakban együttesen Felek között alulírott helyen és időben, az alábbi feltételek szerint.

Felek jelen megállapodást a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 32. § (5) bekezdés a) pontja alapján kötik meg.

A Képviselő a bölcsődei ellátást az alábbi kiskorú gyermekre igényli:

A gyermek neve:

születési neve:

születési helye, ideje:

állampolgársága:

anyja neve:

lakóhelye:

tartózkodási helye:

Társadalombiztosítási Azonosítási Jele (TAJ): _____ - _____ - _____

A Gyvt. 42/A. § (1)-(3) bekezdése alapján: „(1) Bölcsődei ellátás keretében a gyermek **húszhetes korától** nevelhető és gondozható

a) az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén a (2) bekezdésben meghatározott időpontig,
b) a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek esetén a (3) bekezdésben meghatározott időpontig,

c) az a) és b) pont alá nem tartozó gyermek esetén, ha a harmadik életévét

ca) január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,

cb) szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

(2) Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.

(3) A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.”

A bölcsődei ellátás kezdetének időpontja: 20..... év hónap nap

Az intézményi ellátás időtartama (a megfelelő aláhúzendó):

határozott időtartam: 20..... év hónapnapjáig

határozatlan időtartam

Az intézmény által nyújtott szolgáltatás a bölcsődei ellátás.

A gyermek számára nyújtott szolgáltatások és ellátások:

- szakszerű gondozás-nevelés, testi-lelki szükségletek kielégítése, a fejlődés és a szocializáció segítése,
- napi négyeszeri, orvos által ellenőrzött, az életkornak megfelelő étkezés (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna)
- a fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet,
- egészségvédelem-egészségnevelés, kultúrhygiénés szokások kialakulásának segítése,
- állandóság (saját kisgyermeknevelő rendszer), egyéni bánásmód,
- időjárástól függően napi lehetőség a szabad levegőn való játékra,
- az egyéni ruhanemű kivételével a textíliával történő ellátás,
- személyes higiéné feltételeinek biztosítása,
- korcsoportnak megfelelő játékeszközök használatának biztosítása,
- rendszeres orvosi felügyelet,
- óvodai életre való felkészítés.

A személyi térítési díj megállapítására és megfizetésére vonatkozó szabályok

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásáért, valamint a gyermekétkeztetésért térítési díjat kell fizetni.

A bölcsődei ellátás a gyermekétkeztetésből és a gondozásból tevődik össze.

A bölcsődei ellátás esetében az intézményi térítési díj külön kerül meghatározásra a gyermekétkeztetésre (a továbbiakban: étkezési díj), valamint a gyermek gondozására, nevelésére, nappali felügyeletére és a vele történő foglalkozásra (a továbbiakban: gondozási

díj). A bölcsődei ellátás keretében biztosított gyermekétkeztetésre vonatkozó személyi térítési díjat, valamint a bölcsődei gondozásra megállapított személyi térítési díjat Barcs Város Önkormányzata Képviselő-testületének a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti alapellátások térítési díjának megállapításáról szóló 7/2022. (VI.16.) önkormányzati rendelete szabályozza.

A gyermekétkeztetés intézményi térítési díjának alapja az élelmezés nyersanyagköltségének egy ellátottra jutó napi összege. A gyermekétkeztetés havi személyi térítési díja az egy napra jutó intézményi térítési díj általános forgalmi adóval növelt összegének és az igénybe vett étkezések számának szorzata, figyelembe véve a normatív kedvezményeket.

A bölcsődei ellátás keretében a gyermekétkeztetés térítési díjának mértéke: 585 Ft/fő/nap.

A bölcsődében a gondozásért fizetendő térítési díj mértéke: 278 Ft/fő/nap.

A gyermekétkeztetésre vonatkozó térítési díjat a bölcsődei ellátás igénybevételének napjától az intézmény nyitvatartási napjaira vonatkozóan havonta, **tárgyhónap 10. napjáig** kell befizetni az igénybe vett étkezési napok száma alapján átutalással a 11743057-15571809 számú számlaszámra.

A bölcsődei gondozásért fizetendő díjat havonta, **tárgyhónap 10. napjáig** kell befizetni átutalással a 11743057-15571809 számú számlaszámra.

A bölcsődei gondozás személyi térítési díját akkor is teljes hónapra kell megállapítani, ha a gyermek az ellátást a hónap nem minden napján veszi igénybe.

A Gyvt. 21/B. §(1) bekezdése alapján az intézményi gyermekétkeztetést **ingyenesen** kell biztosítani a bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban részesülő gyermek számára, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval és társadalombiztosítási járulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy
- nevelésbe vették.

Amennyiben a gyermekétkeztetést betegség vagy más ok miatt a gyermek nem veszi igénybe, a kötelezettnek az intézmény vezetőjénél vagy a kisgyermeknevelőnél be kell jelentenie a távolmaradást és annak várható időtartamát, valamint a távolmaradásra okot adó körülmény megszűnését, a gyermekétkeztetés újbóli igénybevételének napját.

Ha az ellátásért fizetendő térítési díj befizetését a kötelezett elmulasztotta, az intézményvezető 15 napos határidő megjelölésével a kötelezettet írásban felhívja az elmaradt térítési díj befizetésére. A határidő eredménytelen eltelte esetén az intézményvezető a fennálló díjhátralékot nyilvántartásba veszi.

A bölcsődei ellátás megszüntetésének módjai:

- ha orvosi szakvélemény alapján a gyermek egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható,
- a gyermek magatartásával veszélyezteti saját és/vagy a többi gyermek egészségét, testi épségét,
- az önkéntesen igénybe vett gyermekjóléti ellátás megszüntetését a törvényes képviselő kéri el,
- ha a jogosult a házirendet ismételten súlyosan megsérti, vagy az ellátás feltételei, okai már nem állnak fenn,
- a három hónapos próbaidővel elhelyezett sajátos nevelési igényű, illetve gyógypedagógiai tanácsadásra, korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek esetén megszűnhet a bölcsődei ellátás, amennyiben a gyermekkel közvetlenül foglalkozó szakmai csoport (orvos, gyógypedagógus, kisgyermeknevelő) együttes véleménye alapján úgy dönt, hogy a gyermek napközbeni ellátása bölcsődei körülmények között nem végezhető a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet alapján.

Érdekvédelem

A Napsugár Bölcsőde a fenntartó által elfogadott Érdekképviseleti Fórum Működési Szabályzata alapján Érdekképviseleti Fórumot működtet, melynek munkájában az ellátásban részesülő gyermekek szülője vagy más törvényes képviselője közül 6 fő, az intézmény dolgozóinak képviselője 1 fő, valamint Barcs Város Önkormányzata képviselője 1 fő vesznek részt.

A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviseleti és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy Érdekképviseleti Fórumánál

- az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
- a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségzegése esetén,
- a Gyvt. 136/A. §-a szerinti iratbetekintés megtagadása esetén.

Az intézmény vezetője, illetve az Érdekképviseleti Fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az Érdekképviseleti Fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

A panaszt írásban, az Érdekképviseleti Fórum elnökéhez címezve a bölcsődevezetőnél kell benyújtani.

A Képviselő köteles az intézményi nyilvántartásokhoz szükséges adatokról és az adatokban bekövetkező változásokról 15 napon belül információt szolgáltatni az intézmény felé.

Képviselő jelen Megállapodás aláírásával nyilatkozik az alábbiakról:

- a Napsugár Bölcsődében folyó gondozó-nevelő munkáról a szóbeli tájékoztatást megkapta,
- a Házirend egy példányát átvette, elolvasta; az abban foglaltakat tudomásul vette és vállalja annak betartását,
- a Gyvt. 33. § (2) bekezdésében foglaltak alapján tájékoztatást kapott:
 - a) az ellátás tartamáról és feltételeiről,
 - b) az intézmény által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásokról,

- d) az érték- és vagyonmegőrzés módjáról,
- e) az intézmény házirendjéről,
- f) panaszjoga gyakorlásának módjáról,
- g) a fizetendő térítési, illetve gondozási díjról,
- h) a jogosult jogait és érdekeit képviselő érdekképviseleti fórumról.

Jelen Megállapodás két eredeti példányban készült, melyből egy példány a Képviselő részére átadásra kerül.

B a r c s, 20..... év hónap nap

.....
intézményvezető

.....
bölcsődvezető

.....
törvényes képviselő

Erről értesülnek:

1. törvényes képviselő
2. Napsugár Bölcsőde

Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje

OM 202039

7570 Barcs, Hársfa u. 21.

Helyi Pedagógiai Program

2023.

Készítette:

Barcs város óvodái nevelőtestületének a pedagógiai programért felelős munkacsoportja

Legitimáció

Az intézmény OM azonosítója: 202039	A pedagógiai programot készítette: Barcs város óvodái nevelőtestületének a pedagógiai programért felelős munkacsoportja
Legitimációs eljárás - Az érvényességet igazoló aláírások:	
A nevelőtestület nevében:	
Az intézményvezető:	
 Bodor Beáta	
A fenntartó nevében:	
Koós Csaba Tibor Barcs város polgármestere	P.H.
Hatályos:	2023.09.01.
A dokumentum jellege:	Nyilvános
A dokumentum megtalálható:	Barcs Város Önkormányzata honlapján, az intézményvezetői irodában, minden tagóvoda nevelői szobájában.
Iktatószám:	

Tartalomjegyzék

1. Jogszabályi háttér.....	6
2. Az intézmény adatai.....	6
3. Bevezető.....	7
4. Személyi feltételek.....	10
5. Tárgyi feltételek.....	12
6. Pedagógiai alapelveink, céljaink.....	13
6.1 Alapelvek.....	13
6.2 Pedagógiai célunk:.....	13
7. Óvodáink.....	15
7.1. Gyermekkép.....	15
7.2 Pedagóguskép.....	15
7.3 Pedagógus kompetenciák.....	17
7.4 A pedagógussal szembeni intézményi elvárások: a kompetenciák tükrében.....	17
7.5 Óvodakép.....	21
7.6 Jövőkép.....	22
8. Az óvodai nevelés általános feladatai.....	23
8.1 Az egészséges életmód alakítása.....	23
8.2 Az egészséges étkezésre- táplálkozásra nevelés:.....	24
8.3 Az egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egyéb testmozgás, sporttevékenység.....	25
8.4 Öltözködés.....	26
8.5 Pihenés.....	26
8.6 Testápolás.....	27
8.7 Az egészségfejlesztés.....	27
8.8 Az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése.....	28
8.9 Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés.....	28
8.10 Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	30

8.11	A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek anyanyelvi és értelmi fejlesztése és nevelési feladatai:	30
8.12	Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek anyanyelvi és értelmi fejlesztése és nevelési feladata:	31
9.	Az óvodai élet szervezése	31
9.1	Az óvodai élet, tevékenységek szervezésének elvei.....	31
9.2	Az óvodai élet szervezeti keretei	33
9.3	Óvodánk alapdokumentumai	34
10.	Az óvodai élet tevékenységformái.....	34
10.1	Játék	34
10.2	Verselés, mesélés.....	38
10.3	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	40
10.4	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	41
10.5	Mozgás.....	44
10.6	A külső világ tevékeny megismerése	48
10.7	Munka jellegű tevékenységek	52
10.8	Tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	53
11.	Sajátos nevelési igényű gyerekek óvodai nevelése.....	55
12.	A gyerekek egyéni fejlődésének nyomon követése	56
13.	Tagóvodák saját arculata.....	57
13.1	Deák Ferenc utcai Tagóvoda	57
13.2	Hársfa utcai Óvoda	58
13.3	Szent István utcai Tagóvoda.....	59
13.4	Széchenyi közti Tagóvoda.....	60
14.	Ünnepeink, hagyományaink	62
15.	A fejlődés jellemzői az óvodai nevelés végére	63
16.	Munkaközösségek.....	66
16.1	Tehetséggondozás óvodánkban	66
16.2	Gyermekvédelmi munkaközösség, a gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	67
17.	Egészségkárosodással élő gyermekek az óvodában.....	69

17.1 I-es típusú diabéteszsel élő gyermekek ellátásának speciális, helyi eljárásrendje- Diabétesz	69
17.2 Glutén- és laktózérzékeny gyermekek.....	70
18. Óvodák kapcsolati rendszere	70
18.1 Óvoda és család	71
18.2 Óvoda – Napsugár Bölcsőde	72
18.3 Óvoda – Általános iskolák.....	72
18.4 Óvoda - közművelődési intézmények.....	72
18.5 Óvoda - egészségügyi szolgáltatást nyújtók.....	73
18.6 Óvoda - szakmai szervezetek	73
18.7 Egyéb kapcsolatok az alkalmazotti közösségen belül	74
18.8 Kapcsolat a Fenntartóval	75
18.9 Barcs Városi óvodák Gyermekéiért" Alapítvány	75
18.10 Egyéb kapcsolataink	75
19. A cigány kulturális nevelés keretében magyar nyelven folytatott tevékenységek.....	75
20. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	88
21. Az esélyegyenlőség biztosításának elvei.....	88
22. A Pedagógiai Program nyilvánossága, megismerhetősége.....	89
23. Záró rendelkezések.....	89

1. Jogszabályi háttér

A program alkotását meghatározó főbb jogszabályok:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.)
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet
- A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet

További kapcsolódó jogszabályok, dokumentumok

- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
- A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény
- A pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről szóló 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet
- A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet
- A kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról szóló 51/1997. (XII. 18.) NM rendelet
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet
- A Nemzeti együttműködés programja (2010. 05. 22.)
- Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Közétkeztetési Szabályzata
- Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Alapító Okirata
- Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Szervezeti és Működési Szabályzata
- Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Házi rendje

2. Az intézmény adatai

Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje önálló költségvetési szerv, melynek tagintézményei szakmai önállósággal rendelkeznek.

Alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezése: óvodai nevelés, bölcsődei ellátás, gyermekétkeztetés.

Az intézmény fenntartója: Barcs Város Önkormányzata

A fenntartó címe: 7570 Barcs, Bajcsy-Zs. u. 46.

Alapító okirat száma: 4914-2/2015. (VII.23.)

Az intézmény neve:

Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje

Székhelye:

7570 Barcs, Hársfa utca 21.

Az intézmény típusa: Többcélú köznevelési intézmény
OM azonosító száma: 202039
Telefon/fax száma: 0682/565-123
E-mail címe: bnivarosiovodak@gmail.com
Intézményvezető neve: Bodor Beáta

Az intézmény tagintézményei:

Bölcsőde: Napsugár Bölcsőde, 7570 Barcs, Tavasz utca 1.
Telefonszám: 82/463-058
Óvodák: Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Széchenyi köz
Tagóvodája 7570 Barcs, Széchenyi köz 6.
Telefonszám: 82/463-194

Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Deák Ferenc utcai
Tagóvodája 7570 Barcs, Deák F. u. 49.
Telefonszám: 82/463-229

Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Szent István
utcai Tagóvodája 7570 Barcs, Szent István u. 2.
Telefonszám: 82/463-316

Az intézmény feladatellátási helyei:

1. Napsugár Bölcsőde - 7570 Barcs, Tavasz utca 1.
2. Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje (székhelyóvoda) - 7570 Barcs, Hársfa utca 21.
3. Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Széchenyi köz Tagóvodája - 7570 Barcs, Széchenyi köz 6.
4. Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Deák Ferenc utcai Tagóvodája - 7570 Barcs, Deák F. u. 49.
5. Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Szent István utcai Tagóvodája - 7570 Barcs, Szent István u. 2.

A nevelőmunkát a szakmailag önálló Napsugár Bölcsőde a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjára épülő saját Szakmai Programja, a Városi Óvodák az Óvodai nevelés országos alapprogramjára épülő, a helyi sajátosságokat, hagyományokat is tartalmazó pedagógiai program alapján végzik.

3. Bevezető

Barcs város Somogy vármegye déli részén, a Dráva folyó partján fekszik, a 6-os és a 68-as út végpontjainál. Vasúton a Pécs- Szombathely vonalon érhető el. Határ menti kisváros. Lakosai száma tízezer fő körüli. A szomszédos Horvátországba a Dráva folyón átívelő hídon juthatunk át. Városunkat körülöleli a Duna- Dráva Nemzeti Park. Közigazgatásilag Barcshoz tartozik Somogytarnóca, Drávaszentes, ahol a nemzeti park Dráva Kapu Bemutatóközpontja található. A környezeti neveléshez változatos témájú foglalkozásokat lehet kérni. A gyerekek megismerkedhetnek a gyógynövényekkel, a Dráva élővilágával, a hulladékgazdálkodás lehetőségeivel, de az állatsimogatóban háztáji állatokkal is találkozhatnak. Főleg természetvédelmi értékeink, kirándulóhelyeink nevezetesek. Az ősbörökás (1974 óta védett). A 6-os út mellett áll az ország egyik legnagyobb tölgyfája, a nép által sokat

emlegetett betyárról elnevezett Patkó Bandi fája, ettől nem messze pedig egy különleges alakú fa, az úgynevezett lant alakú fenyő.

A Dráva partján lévő szabadstrand fürdőzéshez, családi és egyéb összejövetelekhez, városi rendezvényekhez nyújt kellemes környezetet. Kerékpárra is pattanhatunk, hiszen a Barcs-Drávatamási kerékpáros túraútvonal a folyó partján kanyarog a Három folyó útvonal részeként, ami az ország egyik legszebb útvonala.

A Barcsi Gyógyfürdő és Rekreációs Központ 55 fokos, nátrium-hidrogén-karbonátos vize 1317 m mélységből jut a felszínre. A régió egyik legújabb és legmodernebb fürdője, ami biztosítja a város és a környék gyermekeinek az úszásoktatását.

Barcs város a járás székhelye. A lakosság összetétele többnemzetiségű. A 2011-es népszámlálásnál a lakosok 79,6%-a magyarnak, 1,5% németnek, 8% cigánynak, 2,4% horvátnak mondta magát (20% nem nyilatkozott), Több család kettős identitású, a vegyes házasságok által.

A vallási megoszlás a következő volt: római katolikus 50,8%, református 5,1%, evangélikus 0,4%, felekezet nélküli 12,2% (30,6% nem nyilatkozott)¹

Ez a természetközeli és sokszínű környezet határozza meg intézményünket, közösségünket. Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje a város egyik legnagyobb intézménye.

Az óvodai ellátás szervezésének múltja van városunkban.

Barcs 1896-ban a járás székhelye lett. Az ipar, a kereskedelem és a közlekedés gyors fejlődése a népesség növekedésével eredményezte. 1890-ben még gyermekmenedékhely működött a város óvodáskorú gyermekei számára, amit 1912-ben óvodává fejlesztettek. Az 1970-es években a népesség megnövekedett, szükségessé vált a csoportlétszám növekedése mellett egy új óvoda kialakítása is. Ekkor épült meg városunk negyedik, Hársfa utcai Óvodája három csoporttal, főzőkonyhával. 86 kisgyermek járt az új óvodába. Somogytarnócán egy családi házat alakítottak át óvodának, de ez sem változtatott a már előbb is működő óvodák zsúfoltságán. 1976-ban a barcsi lakosság, vállalkozások, szövetkezetek támogatásával hatodik óvodaként felépült a mai négy csoportos Deák Ferenc utcai Tagóvoda.

1978-ban társadalmi összefogással felépült a város korszerű, új Felszabadulás utcai óvodája. Ezzel a gyerekek létszáma 719 főre, az óvodai csoportok száma 22-re emelkedett.

1987-től a gyerekek létszáma csökkenni kezdett. 23 csoportban, 615 gyermek nevelését, oktatását és gondozását 98 dolgozó közreműködésével oldották meg.²

1989-től 1995-ig terjedő időszakban minden óvoda saját maga készítette el az Óvodai Nevelési Program szellemében a helyi programját. Önálló munkáltatói jogkörrel bírtak a vezetők.

1995 februárjától a város óvodáit egy intézménnyé vonták össze. A hét intézmény élére egy vezető került. 2007-ben megalakult a Barcsi Nevelési Intézmények, a városi óvodák tagintézménnyé váltak. Hosszú, áttekinthetetlen időszak után, 2013-tól ismét önálló intézménnyé váltak az óvodák egy vezető irányítása alatt. Működtetése önkormányzati feladat maradt. A sok változás nem tett jót az intézménynek.

A pedagógiai munka hatékonyságát 2009-től a „TÁMOP 3.1.4. Kompetencia alapú óvodai nevelés”, IPR program bevezetésével, jógyakorlatok vásárlásával szeretnék volna elérni.

Sajnos folyamatosan csökkent, csökken a gyermeklétszám. Mára már négy óvoda 13 csoporttal működik helyi pedagógiai programmal. A gyermeklétszámok stagnálnak. Itt az ideje, hogy felismerjük, hogy eljött a változtatás ideje. Változtatnunk kell, alkalmazkodni az új feltételekhez, igényekhez, elvárásokhoz.

¹ Wikipedia (2022. november.10.) Barcs története

² Pandur István (1989): A barcsi óvodák 100 éve, Gazdasági Műszaki Ellátó Szervezet, Barcs

A négy óvoda 13 csoporttal, 325 gyermek férőhellyel, csoportonként 2 fő óvodapedagógussal, egy intézményvezetővel, 14 fő dajkával, 4 fő pedagógiai asszisztenssel, 1 fő óvodatitkárral, 3 fő karbantartóval működik. Az intézményhez tartozó bölcsőde külön épületben 6 csoporttal (78 férőhellyel) látja el a feladatait. Két főzőkonyha, három melegítő konyha látja el a város gyermekeinek étkeztetését, bölcsődétől a középiskoláig. A központi konyhán 1500 főre főznek. A diétás konyhán 30- 40 gyereknek biztosítják az ételt. Autóval oldjuk meg az ételek időbeni kiszállítását. A folyamatos pályázatoknak köszönhetően az épületeink már felújítottak, egy kivételével. A következő évben pályázati támogatásból teljesen újjáépül a legrégebbi óvodánk is. A két lapostetővel rendelkező óvodánk pályázati támogatással új, magastetőt fog kapni.

Széchenyi közti Tagóvoda:

Előregedő déli városrészben elhelyezkedő tagintézmény, a város 3. óvodájaként nyitották meg. Zsákutca végén, csendes helyen fekszik. Régi polgári házból lett kialakítva, illetve hozzáépített részekből áll. Csoportjai tágasak nagy belmagassággal rendelkeznek, a közlekedők szűkösek, mosdói elavultak, konyhája kicsi. A közeljövőben pályázati pénzből modernizálásra kerül, teljesen újjá lesz építve az épület és az udvar. Az óvoda megtartja a természet- és környezetvédelemre összpontosító nevelési vonalát, ami a „Föld napja” óvodai programban csúcsonyosodik ki.

Deák Ferenc utcai Tagóvoda:

Városunkban a roma származású emberek nagy része az északi városrészben külön lakótelepen él. Mivel nem hordták gyermekeiket óvodába, a város lakói, tanácsa, üzemei társadalmi összefogással a közelben 1976-ban építettek egy óvodát. Először magyar származású gyerekek jártak az óvodába, a századfordulón már a gyerekek 99%- a roma származású volt, most 65%-a. A gyereklétszám évről-évre folyamatos csökkenést mutat. A 2022/2023-as nevelési évre a 100 férőhelyre 72 gyermek került beiratásra. Az intézményen belül itt van legtöbb hátrányos helyzetű gyermek.

Az épületet 2017-ben újították fel. Nagy világos csoportszobák, széles közlekedők, minden csoporthoz külön mosdók és öltözők, tornaszoba, nagy udvar sok udvari játékkal biztosítja a kényelmes óvodai életet.

Helyi sajátosságként a pedagógiai program erre az óvodára kibővült „A cigány kulturális nevelés keretében magyar nyelven folytatott tevékenységekkel”. Az új pedagógiai programban a BTMN-es és hátrányos szociális háttérrel rendelkező gyerekek felzárkóztatására fognak több időt szánni.

Szent István utcai Tagóvoda:

A keleti városrészben főként családi házak vannak. A népesség növekedésével szükségsszerűvé vált az óvodai férőhelyek számának bővítése, új óvoda építése. A város nyolcadik óvodájaként szintén társadalmi összefogással épült fel az óvoda. 1978. szeptember 18-án megnyitotta kapuit a „Finánc” ovi, ahogy a barsciai mondják. Sok fiatal gyerekes házaspár lakik itt. Az idejártó gyerekek nagy része jól szituált családokból érkezik, 5-6 %- a hátrányos helyzetű. Modern, 2016-ban felújított, „lapos tetős” épület, három délre néző átlagos csoportszobával, minden csoporthoz öltöző, mosdó tartozik, tornaszoba nélkül, tálalókonyhával. A nagyudvaron álló mászókákat, hintákat, homokozókat, napos helyek és árnyékot adó fák övezik.

Az óvoda pedagógusai nagy hangsúlyt fektetnek a gyermekközpontú, családi légkör biztosítására. Központi helyen szerepel minden szinten (gyerek- gyerek, gyerek- pedagógus, szülő- pedagógus, intézmények, stb.) a közösségi kapcsolatok elmélyítése, támogatása. Igyekeznek a szülőknek egyre több alkalmat, programot, fórumot biztosítani, hogy betekinthesse az óvoda életébe. Az óvoda távol esik a városközponttól, de a gyerekek nem maradnak ki a báb- színház-, könyvtár-, iskolalátogatásokból, kirándulásokból (Dráva part, Középrigócon az erdő, malom, pékség, pécsi állatkert, szigetvári vár, vonattal való utazás, stb.), mert a szülői munkaközösség segítette a megoldásában.

Az új program által madárbarát intézményt hoznak létre.

Hársfa utcai Óvoda:

A központi óvoda a város közepén, a városi könyvtár, a középiskola és az ipari iskola mellett helyezkedik el. 2015-ben részben felújításra került, lapos tetős. Hasonló felépítésű, mint a keleti városrész óvodája. Három tágas csoportszoba, két tágas mosdóval, széles közlekedőkkel. Itt működik az intézményvezető irodája. A roma szülők egyre inkább ezt az óvodát preferálják.

A nevelési tartalmakat játékba ágyazott tevékenységekben valósítjuk meg, ezáltal lehetőség nyílik a gyermeki képzelet, képességek sokoldalú fejlesztésére, illetve a differenciálás megvalósításának változatos lehetőségeinek kihasználására. Vannak közös programjaink: adventi ünnepi sorozat a karácsonyi ünnepi műsorral, családi sportnap, farsangi bál, szakmai nap, városi gyereknap, nevelés nélküli munkanapok.

A logopédiai fejlesztésekre és gyógytestnevelésre szoruló gyerekek ellátását kiscsoportokban a Somogy Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Barcsi Tagintézményének pedagógusai végzik. A Szakszolgálat gyógypedagógusai a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küszködő, SNI-vel diagnosztizált gyermekeket kiscsoportos, illetve egyéni foglalkozások keretében fejlesztik. Szülői igények szerint nevelési időn kívül a gyerekek különböző foglalkozásokra járhatnak: zeneovi, hittan, angol nyelv, német nyelv, jóga.

4. Személyi feltételek

Az óvodáinkban a nevelőmunkát szakképzett óvodapedagógusok végzik. Az intézményben folyó pedagógiai munkát az intézményvezető, pedagógiai asszisztensek, dajkák, óvodatitkár, karbantartók segítik, hogy a megfogalmazott célok megvalósulhassanak.

- Az óvodapedagógus a nevelőmunka kulcsszereplője; elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell értékű a többi óvodai alkalmazott és a gyermek számára.
- Óvodai nevelőmunkánk eredményességét az óvodapedagógusok és a nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának köszönhetjük.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése speciálisan képzett (külsős) szakemberek közreműködésével biztosított.

A 2023/2024-es nevelési évben a Széchenyi közti Tagóvoda épülete teljes átalakításon esik át, az nevelésre alkalmatlan lesz a fejlesztési, bővítési munkálatok elvégzése alatt. Ezért az érintett tagóvoda gyermekcsoportjai az intézmény másik épületeiben kerülnek elhelyezésre.

A következő táblázat a 2023/2024- es nevelési év csoportbeosztását mutatja:

Óvodák	Csoport	Óvodapedagógus Száma	Férőhely szám		Összlét szám	Nem pedagógusok száma
Szent István	Méhecske	2	75	23+S NI	70 +SNI	4
	Pillangó	2		24		
	Katica	2		23		
Deák	Katica	2	115	25	96+14 +4SNI	7
	Gomba (Pillangó+ Napsugár*)	2		24+ SNI		
	Csiga	2		25		
	Maci	2		22 +3S NI		
	Süni* Tornaterem	2	15	14		
Hársfa	Katica+Pillangó (emelés)	2	80	26+S NI	78+ 2SNI	4+1 óvodatitkár
	Méhecske (emelés)	2		27+S NI		
	Hétszínvirág*	2		25		
Bölcsőde	Süni *	1	15	15	15	2
	12 csoport	23+1 intézményvezető	285	273+ 7SNI	280	18

*Óvodai gyermekcsoportok a Széchenyi közti Tagóvoda csoportjai voltak.

A táblázat a 2024/2025-ös nevelési évtől működő óvodai csoportok, férőhelyek, alkalmazottak alakulását szemlélteti:

Óvodák	Csoportok száma	Férőhelyek száma	Óvodapedagógusok száma	Nem pedagógusok száma
Széchenyi közti Tagóvoda	2	50	4+1 intézményvezető	3+1 óvodatitkár
Hársfa utcai Óvoda	3	75	6	4
Deák Ferenc utcai Tagóvoda	4	100	8	6
Szent István utcai Tagóvoda	3	75	6	4
Óvoda összesen	12	300	25	18

Az óvodai nevelőmunka középpontjában a gyermek áll, e munka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekeknek. Pedagógus közösségünket az jellemzi, hogy a mindennapok örömeit biztosítani tudó, aktív, távlatokban is gondolkozó emberekből áll, ami biztosítéka a folyamatos alkotó légkörnek.

Mindannyian nyitottak vagyunk az innovációk felé, minden évben részt veszünk a szakmai szolgáltató intézetek által szervezett továbbképzéseken.

Nevelőmunkánk közvetlen segítői az óvoda nem pedagógus alkalmazottai, közülük is kiemelt fontosságúnak tartjuk a dajkák munkáját. Ők azok, akik közvetlenül partnerei az óvodapedagógusoknak, a pedagógiai munka segítői és nap, mint nap pedagógiai szituációba kerülnek a gyermekekkel. Fontos, hogy megismerjék az adott óvodapedagógus nevelési elképzeléseit, módszereit, a csoport életével, az egyes gyermekekkel szembeni egyéni elvárásokat. Kellő ismeretek birtokában, az óvodapedagógusokkal összhangban végezzék a munkájukat a gyerekek érdekében. Fontos számunkra, hogy óvodai nevelésünk eredményessége érdekében kellő tapintattal, mind a gyerekek, mind a szülők felé mintaadó viselkedéssel végezzék munkájukat. Az óvodapedagógus és dajka kooperatív munkáját jellemezze a szoros együttműködés, naprakész információnyújtás, segítségadás és pedagógiai ismereteik folyamatos bővítése.

A pedagógiai asszisztens az óvodapedagógusok munkájának segítője, velük együtt a rábízott gyermekcsoport életében tevékenyen részt vesz, a nevelő oktatómunkában használatos eszközök; felszerelések készítésében, előkészítése, esetleg beszerzése segíti az óvodapedagógusokat, illetve adminisztrációs feladatokat lát el.

5. Tárgyi feltételek

Helyi Pedagógiai Programunk megvalósításához a nevelési oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján előírt, a kötelező eszközjegyzékben felsorolt tárgyi eszközökkel rendelkezünk.

(Mellékletben csatolva)

A szakmai munka színvonalának szinten tartása és fejlesztése érdekében kiemelt figyelmet fordítunk és keressük a lehetőségeket arra, hogy intézményünk tárgyi feltételeit folyamatosan bővítsük.

Mese és szakkönyvellátottságunkat frissítjük, folyamatosan bővítjük. A vegyes életkorú csoport miatt többféle, az életkoroknak megfelelő mese és ismeretterjesztő könyvet vásárolunk. Az óvoda szakkönyvein kívül az óvodapedagógusok saját szakkönyveit is használjuk. Minden óvodában rendelkezésre áll az internet, laptop lehetőséget biztosítva az óvodapedagógusok, gyerekek információ- és ismeretbővítésére.

Fontos szempont számunkra, hogy az intézmény tárgyi eszközei megfeleljenek a gyermekek biztonságának, kényelmének, igazodjanak változó testméreteikhez és biztosítsák egészségük megőrzését, tegyék lehetővé mozgás és játékigényük, esztétikai érzékük kielégítését. Hasonlóan fontos számunkra, hogy az intézmény alkalmazotti közössége számára biztosított legyen az ideális munkakörnyezet.

Az intézmény eszközfejlesztését pályázatokon nyert pénzeszközök, valamint a Barcs Város Gyermekéiért Alapítvány segítik. Az óvoda udvara szép, tágas, udvari játékokkal felszerelt.

A csoportok játékkészletét bővítjük, javítjuk, igazodva a gyermekek igényeihez. A klasszikus játékokon kívül fontosnak tartjuk a készség-képességfejlesztő játékok meglétét is. Az óvodapedagógusok, asszisztensek, dajkák együtt ötletelve, kreativitásuknak köszönve a heti projektekhez eszközöket, játékokat, dekorációkat készítenek, akár a gyerekeket is bevonva. Példát mutatva a gyerekek számára a környezettudatosságra.

6. Pedagógiai alapelveink, céljaink

6.1 Alapelvek

- Gyermekközpontúság
- Minőségi neveléshez való egyenlő hozzáférés
- Szegregációmentesség – együttnevelés – integráció – inklúzió
- Demokratikus és humánus, szilárd értékrend képviselése
- Nemzeti és európai értékek közös képviselése
- Esélyegyenlőség, szolidaritás, tolerancia
- Egyéni és közösségi érdekek összhangja
- Komplexitás elve
- A tevékenységközpontú nevelési gyakorlat
- Ismeret – készség, képesség – attitűd egyensúlya, egysége
- Alkalmazható tudás és a kiemelt kulcskompetenciák fejlesztése
- Az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés
- Egységesség és differenciáltság elve
- Holisztikus személyiségfejlesztés (a teljes személyiség fejlesztése)
- Életszerű, élet közeli, sokszínű ismeretközvetítésre épülő fejlesztés
- Pozitív megerősítés, a tanulás érdekében végzett fejlesztő értékelés
- Módszertani sokszínűség
- Koordináló, segítő, támogató nevelői attitűd
- Fokozatosság, folyamatosság, szakszerűség, objektivitás elve
- Partnerség, együttműködés
- Horizontális tanulás elve
- Átmenetek megkönnyítésének elve – bölcsődei, óvodai, iskolai kudarcok csökkentése

6.2 Pedagógiai célunk:

A kompetenciákra (ismeret-képesség-attitűd hármasságára) helyezve hangsúlyt, a gyermekek fejlődésének nyugodt, élménygazdag, harmonikus elősegítése.

- A gyermeki személyiség kibontakoztatása az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem, a speciális gondozást igénylő gyermekek ellátásának figyelembe vételével. • Az inkluzív pedagógia, az együttnevelés elterjesztése, módszertani kultúra fejlesztése
- A horizontális tanulás és tudás átadás kiépítése
- A referencia intézményi feladatok ellátásához szükséges személyi-tárgyi feltételek biztosítása Gyerekeink számára önfelelt, boldog gyermekkort teremtünk, amelyben
- kedvük, igényeik, elképzeléseik, vágyaik szerint játszhatnak
- kedvük, igényeik szerint mozoghatnak térben és időben

- zenében és festésben átélhetik a mesék, versek szárnyaló világát
- átérezhetik a hagyományok üzenetét
- bábozhatnak, dramatizálhatnak
- változatos tapasztalatokat szerezhetnek önmagukról, barátaikról, a segítő, befogadó, elfogadó felnőttek jelenlétéről, a közösségről
- színes élményeket szerezhetnek az őket körülvevő világról, a környezetről, a természet csodáiról, a számok, a mennyiségek birodalmáról
- játszva tanulhatnak egymástól és a felnőttektől
- kérdéseiket bátran, nyíltan megfogalmazhatják
- figyelembe veszik a gyermekek törvényeit is.

6.3 Küldetésünk a pedagógiai programunk tükrében

***„Arra taníts, hogy önálló lehessenek, hogy büszke lehessenek magamra!
Hogy elgondolkozzam rajta, hogy képessé váljak rá, hogy eldönthessem, hogy véghez
vigyem. Én magam! Mert ez az út vezet el a gyermeki lét végső céljához, a boldog
felnőtséghez.” (MARIA MONTESSORI)***

Intézményünk óvodái a köznevelési rendszer részei, fontos feladatot töltenek be a családi nevelés folytatásában, kiegészítésében. 2,5 éves kortól 7 éves korig biztosítja a gyermekek ellátását, nevelését, fejlesztését. Óvodai nevelésünk célja a gyermekek harmonikus, sokoldalú fejlődésének elősegítése. A nevelésünk családi, derűs légkörben folyik, figyelembe vesszük a gyermekek személyiségjegyeit, életkori és egyéni sajátosságait. A kíváncsiságukra, érdeklődési körükre támaszkodva, differenciált nevelés-oktatásban részesítjük őket. Lehetőséget nyújtunk az egyéni fejlődéshez, hogy ne csak az iskolára, de az életre is felkészülhessenek. Fejlődésüket egyéni fejlődési naplójukban követjük.

Óvodánkban biztosítjuk a nyitottságot, az óvoda életébe való betekinthetőséget. Pl. nyílt napok, családi nap, ünnepélyek, közös kirándulások, programok, stb. Az óvodánk nevelési feladatai az egészséges életmód alakítása, az érzelmi nevelés és szocializáció, az értelmi fejlesztés és nevelés és a lelki nevelés, ami komplexen épül be az óvodai életünk mindennapjaiba. Változatos játékba ágyazott fejlesztő tevékenységeken keresztül -kötött, kötetlen és kötelező, közvetve kötelező- igyekszünk a gyermekek ismereteit gyarapítani, a meglévőket kibővíteni, tökéletesíteni.

Befogadó és elfogadó attitűddel rendelkező nevelőtestületünk olyan inger gazdag környezetet teremt számukra ahol biztonságos légkörben, élményekkel és tapasztalatokkal teli, mentálisan és emocionálisan kiegyensúlyozott gyermekeket szeretnénk nevelni, akik kreatívan alkotnak és nyitottá válnak a világ dolgai felé. Elősegítjük személyiségük fejlődését, a kommunikációs készségüket, önállóságukat, és problémamegoldó képességüket.

Továbbá fontosnak tartjuk, hogy óvodánk pedagógiai tevékenységével és környezetével, az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát közvetlenül segítők személyes példaadásával elősegítsék a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.

7. Óvodáink

7.1. Gyermekkép

„...gyereket csak úgy lehet nevelni, ha az ember megtiszteli azzal, hogy komolyan veszi...”
(Szabó Magda)

- A gyermek egyedi tevékenykedő, fejlődő, megismételhetetlen szociális lény.
- Egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.
- Fejlődését genetikai adottságai, sajátos érési jellemzői, az őt körülvevő környezet hatásai együttesen határozzák meg.
- Az óvodáskorú gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelezettsége.
- Érzelmi állapotát nagymértékben az a családi atmoszféra határozza meg, amelyben él.
- A családi nevelés mellett az óvodának van kiemelkedő szerepe a szocializáció során.
- A gyermekek személyiségét az óvoda tudatosan alakítja, építi, a szükséges nevelői hatásokat.
- Az eredményes fejlesztő hatásokhoz meg kell nyerni a gyermeket, hogy nyitottá, befogadóvá váljon.
- Célunk, hogy szeressenek óvodába járni.
- Az óvodai nevelés csak szeretetteljes, meleg légkörben lehetséges.
- Ezt az alapvető érzelmi biztonságot az óvónő – dajkák, pedagógiai asszisztensek-szerető, védő, óvó gondoskodása adja meg a gyermek számára.
- A biztonságot, szeretetet nyújtó környezetben a kisgyermek érdeklődést tanúsít a környezete iránt, kezdeményez, emberi kapcsolatok létrehozásához is képessé válik.
- Kialakul az identitásuk.
- Empatikussá, szolidárisakká válnak.
- A tevékenységek során alkalmazkodnak egymáshoz, a közösségben kialakul az önérvényesítés és alkalmazkodás helyes egyensúlya.
- A XXI. század folyton alakuló valósága felveti azt az igényt, hogy a benne élő személyiség képes legyen áttekinteni, alakítani, változtatni környezetét, és a problémákra megfelelően reagáljon.
- Arra törekszünk, hogy gyermekeink lakóhelyük minden jellegzetességeit, szépségét, csodáját megismerjék, megszeressék.
- Változatos lehetőségeket kínáló vidéki környezetben minden még fellelhető helyi értéket felfedezzenek, és tapasztalataik, élményeik útján szerzett ismereteiket játékban megjelenítve őrizték és vigyék tovább helyi hagyományaikat.
- Számptalan és változatos tapasztalási és kipróbálási lehetőségen keresztül igyekszünk fejleszteni képességeiket, készségeiket, szokásrendszerüket.
- Az óvodák helyi sajátosságaiból adódó más és más lehetőségekkel igyekszünk gyermekeink óvodai életük mindennapjait változatosabbá, tartalmasabbá és színesebbé tenni.

7.2 Pedagóguskép

Az óvodapedagógus személyisége, nevelési stílusa

A gyermeki személyiség fejlődése és érzelmi stabilitása szempontjából meghatározó lehet, hogy milyen vezetési-nevelési stílust képviselő felnőttek társaságában nő fel. Az óvodapedagógus nevelési stílusa, magatartása minta, érzelmi háttér a gyermek életében, ami befolyásolja a fejlődésének irányát. Mélyen beleivódik a gyermek emlékezetébe, rossz, személyiségromboló vagy –építő hatása hosszútávú, maradandóvá válik. Éppen ezért nagy

felelősség a gyerekek nevelése. Főleg, hogy a nevelő vezetési tevékenysége nem csupán egy-egy személyiségre irányul, hanem az egész kis közösségre, amelyet irányít. Hogy nevelési tevékenysége eredményes legyen, meleg emberi kapcsolatokat kellene kialakítania a gondjaira bízott gyermekekkel, illetve ilyen irányba terelgetni a gyerekek egymás közötti kapcsolataiban is.

Nyílt, demokratikus légkört kellene teremtenie, és világos, a gyermekek életkori szintjének megfelelő követelményeket állítani, azok betartását következetesen végrehajtani.

Mіндеz azért is lényeges, mert csak ebben az esetben alakulhat ki olyan közösség, amelyre a baráti kapcsolatok épülnek, és a közösen kialakított és betartott csoportnormák kialakulnak. Ilyen közösségekben az egyén személyiségfejlődése is optimális mértékben biztosított.

Ha a nevelés, azaz a másokkal való együttélés szakmává válik, ez azt is jelenti, hogy az ember a hivatásával együtt egy sor nehézséget is vállal.

A kreativitás és érzékenység mellett még annak a képességnek is birtokában kell lennie a nevelőnek, amellyel megvédi saját személyiségét a szükséghelyzetben túl sokáig, és túl intenzíven végzett munka hatásaitól.

A mindennapi szituációk mind a pedagógus, mind a gyermek magatartását befolyásolják, illetve korlátozzák. E szituációk irányítani tudása a pedagógiai alkalmasság fő összetevője.

Ahhoz, hogy a pedagógus ezeknek a tulajdonságoknak legalább egy részét magáénak mondhassa, ezáltal eredményes munkát végezhesen, szükséges, hogy kialakuljon benne a hivatáshoz való kötődés. A hivatástudat kialakulásának értelmi, érzelmi és akarat alapszintje van. Szükséges hozzá a magas színvonalú szaktudás és az egyén munkája iránt érzett szeretete. A hivatásszeretet stabil érzelmi kötődést jelent erős értelmi és erkölcsi tartalommal. Ez az egyén munkájához fűződő viszonyának a legmagasabb szintje. Kialakulásának elengedhetetlen eleme a pedagógus pályával kapcsolatos elvárások belsővé válása, amit szerepvárásnak nevezünk. Ez az adott szerephez kapcsolódó viselkedések összességét jelenti, melyeket a csoport elvár az adott szerepet betöltő személytől. Ezeknek az elvárásoknak a belsővé válásához szükséges a pedagógus bizonyos fokú önismerete és a hivatásértékek felismerése. Az értékek kialakítása csak akkor lehet eredményes, ha a pedagóguspálya jellegzetességeivel, kívánalmaival egységben történik. Ezáltal az egyén közel kerül hivatásához és megfelelő ismereteket szerezhet róla. A pedagógushivatással való azonosulás megköveteli azt is, hogy a pedagógus tisztában legyen azzal, hogy nemcsak hivatást vállalt, hanem egy annak megfelelő szerepet is. Egy eredményes pedagógusnál ez a vállalt szerep és a saját énye nagyon közel áll egymáshoz, így nem okoz a kettő különbsége összeütközéseket, meghasonlást. Ennek elkerülésében nagy segítséget nyújthat a megújulásra és a nagyfokú kreativitásra való képesség, melyek jól kialakíthatók személyiségfejlesztés útján.

Mindenképpen meg kell lennie a feltétel nélküli elfogadásra való irányultságának. Ez pozitív érzelmi odafordulást jelent, mely a személyiség optimális fejlődésének a feltétele. A lényeg, hogy magának a gyermeknek szóljon, akiben önmagában sok érték van. Alapja az önfogadás, ugyanis addig senki nem tud egy másik személyt feltétel nélkül elfogadni, amíg önmaga iránt nem érzi ezt. Lényeges még az is, hogy az elfogadásnak nem szabad, hogy feltétele legyen a viszonzosság.

Másik elengedhetetlen személyiségvonás az empátia, vagyis a másik ember érzéseinek a megértése és pontos visszajelzése. Ebben a folyamatban információkat dolgozunk fel, majd visszajelezzük őket saját érzelmeink szűrőjén keresztül. Ilyenkor az egyénre kell odafigyelni, mert ő a maga módján egyedül. Az empátia lényege, hogy megkíséreljük átélni azokat az érzéseket, érzelmeket, amiket a másik személy élt át az adott szituációban.

Harmadik személyiségvonás a kongruencia, vagyis az értékeinkben való bizonyosság, mely tapasztalatszerzés útján tudatossá válik. Így uralkodóvá válhat a természetes viselkedés, hogy

ne legyen szükség elhárító-védekező magatartásra. A szerepviselkedési biztonság egy olyan képesség béli elem, mely gazdag és rugalmas viselkedésrepertoárt feltételez és a konkrét helyzet átélésével valósítható meg. Mi is a szerep? Röviden: a csoportfunkcióknak megfelelő viselkedés. Ahhoz, hogy a pedagógus biztonsággal tudjon viselkedni szerepén belül az, kell, hogy gyorsan átlássa az adott helyzetet és együttműködjön a környezetével, vagyis a szülőkkel, gyerekekkel és a kollégákkal. Az együttműködésben segít a konfliktusmegoldás erőszakmentes és kreatív formája, mely által a felek képesek lesznek elfogadni egymás véleményét és hajlandóak a megegyezésre, kompromisszumra. Lényeg az, hogy olyannak fogadjuk el a másikat, amilyen, mert ez ösztönzőleg hat mind a fejlődésre, mind a változni akarásra. Emellett, ha elfogadjuk a gyereket a maga sajátos, esetenként nehezen kezelhető magatartásával, akkor ezt ők is könnyebben megteszik magukkal. Felismerik saját értékeiket és megismerik a szeretve lenni érzést.

7.3 Pedagógus kompetenciák

1. kompetencia: Szakmai feladatok, szaktudományos, pedagógiai, pszichológiai tantervi tudás.
2. kompetencia: Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók.
3. kompetencia: A tanulás támogatása.
4. kompetencia: A gyermek személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek a többi gyermekkel együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség.
5. kompetencia: A gyermekcsoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, csoportvezető tevékenység.
6. kompetencia: Pedagógiai folyamatok és a gyermekek személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése.
7. kompetencia: A környezeti nevelésben mutatott jártasság, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselője és a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadásának módja
8. kompetencia: Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás.
9. kompetencia: Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

7.4 A pedagógussal szembeni intézményi elvárások: a kompetenciák tükrében

1. Pedagógiai, módszertani felkészültség:

- Korszerű szaktudományos ismeretekkel rendelkeznek.
- Szakmódszertani tudással rendelkeznek, azokat alkalmazzák.
- A pedagógiai elvek érvényesítése.
- A nevelés eredményessége.
- Innovatív, szakmai felkészültség, gyermekszeretet.
- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának, a Helyi Pedagógiai Program ismerete és magas szakmai színvonalon történő megvalósítása.
- Önálló gondolkodásra, felfedezések általi ismeretszerzésre motivál.
- Változatos módszereket alkalmaz.
- Törekszik a gyermekek motiválásának, aktivitásának megvalósítására.

2. Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók:

- A gyermekek alapos megismerése.
- A gyermek észlelésének, megfigyelő-képességének, önkéntes és szándékos figyelmének, emlékezetének, képzeletének, gondolkodásának, szellemi aktivitásának, beszédképességének, problémaérzékenységének, helyzetfelismerő képességének, mozgásképességének, térérzékelésének, nagy mozgásának fejlesztése.
- A szabad játék minél gazdagabb feltételeinek biztosítása, pedagógiai, pszichológiai szakértelemmel való támogatása indirekt módszerekkel a 3-7 éves korú gyermekek optimális személyiségfejlődésének biztosítása érdekében az együttműködés kiszélesítésével.
- A környezetben szerzett tapasztalatok újbóli átéléséhez a lehetőségek biztosítása, a játék értelmi képességekre gyakorolt hatásának biztosítása.
- Az udvari játéktevékenységek megszervezésekor figyelembe vesszük az időjárási körülményeket, a játékra inspiráló eszközök biztosítását, a megfelelő helyet, és időt. Kiemelt figyelmet érdemel, hogy a kibontakozó játéktevékenység lehetőség szerint tovább folytatódjon az udvaron is.

Tevékenységben megvalósuló tanulás fogalmát tágabb értelemben használjuk, mert a gyermek mindent tevékenysége révén tanul.

- játékba ágyazott, változatos tevékenységek gyakorlása során. Ebben a folyamatban az óvodapedagógus az egyes gyermek tanulási képességeinek alakulását követi és segíti.

A gyermek életkorának egyéni fejlettségének megfelelő játékos tanulás/ játékban, játék során megvalósuló tanulás magába foglalja:

- a tapasztalatok gyűjtését,
- az ebből származó ismeretek alkalmazását elősegítő műveletek tanulását,
- a pszicho-motoros készségek gyakorlását, a tanulás elemi szintű technikáinak megismerését, a gondolkodás képzetit, elemi, fogalmi használatát.

3. Az ismeretszerzés, a tanulás támogatása

- A gyermek értelmi képességeinek megalapozása, fejlesztése ösztönző környezet biztosításával; aktív cselekedtetéssel, érzelmi hatásokkal eljuttatni a gyermeket a tapasztalatokon alapuló gondolkodásig, fogalomalkotásig. Spontán szerzett ismereteinek, tapasztalatainak, élményeinek rendezése, és értelmi képességeinek fejlesztése oly módon, hogy, érzékelése, észlelése, figyelme, emlékezete, logikus gondolkodása, alkotóképessége adottságaihoz viszonyítva differenciáltan fejlődjön a gyermek értelmi képességeinek: érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség fejlesztése.
- Nyugodt, derűs légkör biztosítása.
- A gyermekek előzetes tapasztalataira, spontán szerzett ismereteire való építés.
- A gyermekek kíváncsiságának, érdeklődésének kielégítése.
- A gyermekek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségeinek biztosítása.
- Folyamatos megfigyelés és ellenőrzés mellett a helyes cselekvés kiemelése dicsérlettel.
- Az egymástól való tanulás, tapasztalatszerzés.

4. A gyermek személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség.

- A „különbözőségek”, elfogadása, tolerálása, tehetséggondozás.
- Az integráció megvalósítása (SNI, BTM, HHH, HH).

- Folyamatos fejlesztés a gyermek egyéni képességeinek megismerésére építve.
- Az életkori sajátosságok, és adottság, képesség szerinti érési, fejlődési ütem, szükségletek figyelembe vétele.
- A gyermekek jogainak érvényesítése
- A sajátos nevelési igény (SNI) időbeni kiszűrése
- A speciális fejlesztésükhöz a rendelkezésre álló pedagógiai, pszichológiai szakszolgáltatások igénybe vétele.
- A szakemberekkel való tervszerű együttműködés.
- Az egyenlő hozzáférés elvének biztosítása.
- A gyermekek alapos megismerése.
- Fejlődési napló vezetése.
- Befogadó attitűd kialakítása.
- A bizalom légkörének kialakítása.
- A szociális hátrányok enyhítése.
- Differenciálási lehetőségek biztosítása.

5. A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, óvodapedagógusi tevékenység.

- A tehetséges gyermek átlag feletti speciális egyéni képességeinek előhívása, fejlesztése, tehetségek gondozása és után követése.
- A tevékenységek tudatos befolyásolásával segítjük a személyiség fejlesztését, a képesség kibontakoztató felkészítést, az eltérő adottságokra, képességekre, szokásokra, érésből adódó, vérmérsékleti különbségekre és a családok értékrendjének sokféleségére támaszkodva.
- A tevékenységek árnyaltan gazdag rendszere biztosítja minden gyermek számára az önmegvalósítás, önérvényesítés, önértékelés lehetőségét, ezek fejlődését, elsősorban a mással nem helyettesíthető játék keretein belül.
- Az életkori jellemzők ismeretében és az egyéni eltérésekre építsen.
- A tevékenységek szervezésénél a motiválás kiemelkedő fontosságú.
- A gyermek a tevékenységeket egyénileg és/vagy csoportban, csapatban, mikro csoportban végzi. A mikro csoportos együttműködés lehetőségei a gyermek szocializációjának minőségétől is függenek, erre kiemelt hangsúlyt fektetünk. A tanulói csoportok, közösségek alakulását pedig akkor tudjuk igazán segíteni, ha ismerjük a gyermek közösségében már megmutatkozó összefüggéseket. Ezen összefüggések a szociometria módszerével megismerhetők meg.

6. Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése.

- Elvárjuk azt, hogy a gyermekek tapasztalataikat szóban is megfogalmazzák, megerősítjük az ítéletalkotás, véleményalkotás, meghatározás képességének alakulását.
- A közösen, és egyénileg átélt élmények, tapasztalatok feldolgozását beszélgetések segítik, ilyenkor mód nyílik az ismeretek rendezésére.
- Az óvodapedagógus kérdésekkel tudatosan segíti az egyes folyamatok megismerhetőségét, felfedezését, az ok- okozati összefüggések feltárását, a logikus gondolkodás fejlődését.

- Óvodapedagógusaink törekednek arra, hogy a gyermekek speciális érdeklődéseire, kérdéseire is választ adjanak.
- Önbizalom fejlesztése.
- Hibák építőjellegű korrigálása.
- Pozitív megerősítő dicséret.
- A felmérések alapján egyéni fejlesztési tervek készítése, értékelések.
- A gyermekek személyiség lapjának vezetése.

7. A környezeti nevelésben mutatott jártasság, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselője és a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadásának módja

- Segíti a gyermekeket, hogy megértsék a nem fenntartható és fenntartható fejlődés különbségeit.
- Kiemelt feladata a fenntarthatóság, környezettudatoság céljának, feladatainak, lehetőségeinek megértetése, ismeretek elmélyítése, gyakorlatba való átültetése.
- Kihhasználja saját szakterületén, illetve intézményében a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit.
- Lehetővé teszi a gyerekek számára, hogy saját cselekedeteikkel, viselkedésükkel hozzájáruljanak a fenntarthatósághoz, tudatosítva bennük, hogy a jövő rajtuk is múlik.
- Segíti a gyerekeket, hogy a múlt és a jelen tükrében kreatívan gondolkodjanak a lehetséges jövőről.
- Megteremti a feladatok elvégzéséhez szükséges feltételeket.
- A feladatok megvalósítása érdekében szorosan együttműködik a családokkal.
- Egyéb kapcsolati lehetőségeket is kihasznál annak érdekében, hogy megerősítse a gyerekekben a fenntarthatóság fontosságát.

8. Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás

- A gyermeket körülvevő felnőtt magatartásában kifejezésre jut a szeretet, az elfogadás, a támogatás, a megerősítés, a bizalom.
- Kapcsolattartás pedagógus kollegákkal, családdal, iskolával, gyermekjóléti szolgálattal, pedagógiai szakszolgálattal (munkaközösségi foglalkozások, esetmegbeszélések, közös továbbképzések, bemutató foglalkozások).
- Bölcsődével való kapcsolattartás (közös látogatások, megbeszélések).
- A tanítónőkkel való kapcsolattartás (a gyerekek után követése)
- Esetmegbeszélések.
- Belső tudásmegosztás.

9. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

- Minden óvodapedagógus kötelessége a folyamatos önképzés, a pedagógiai, pszichológiai kutatások eredményeinek ismerete és gyakorlatban való alkalmazása.
- Minden pedagógus a kiemelkedő képességeit úgy fejlessze, hogy a nevelőközössége módszertani eszköztárának gazdagítását, a gyermekek tevékenységrendszerének fejlesztését szolgálja.
- A továbbképzéseken részt vevő felelősséggel készüljön fel, az ott hallottakat adja tovább, - ossza meg tudását tudásmegosztó fórumokon.
- Fontosnak ítéljük meg, hogy a nevelőtestület tagjai segítsék, erősítsék egymást a tanulójaikban, a távollévők helyettesítésében, a továbbképzéseken szervezett

bemutatók alkalmával, illetve, hogy különböző fórumokon, méltó módon képviseljék intézményünket, helyi pedagógiai programunkat.

- Alapvető jelentőségű a környezetvédelmi szemléletformálásában a felnőtt modell, azaz az óvodapedagógus személyisége és egyben környezetkultúrája.
- Rendszeres megbeszélés a nevelőmunkát közvetlenül segítő munkatársakkal.
- Belső továbbképzések, bemutatók tartása. Folyamatos képzés, önképzés.
- Aktívan részt vesz a testület munkájában.
- Továbbképzés keretein belül folyamatosan fejleszti tudását, ismereteit.
- A nevelőmunka iránti elhivatottság.

7.5 Óvodakép

„Ha a gyerekek toleráns légkörben élnek, megtanulnak türelmesnek lenni. Ha a gyerekek bátorítva élnek, megtanulnak bizalommal élni. Ha a gyerekek megdicsérve élnek, megtanulják megbecsülve érezni magukat. Ha a gyermekek méltóságban élnek, megtanulják az igazságot. Ha a gyerekek biztonságban érzik magukat, megtanulnak hinni. Ha a gyerekek hitelesen élnek, megtanulják, mit jelent szeretni. Ha a gyerekek elfogadva és barátságban élnek, megtanulják megkeresni a szeretetet a világon.”

(Dorothy Law Holte: Egy élet a kezdedben című versének részlete)

- Óvodáink a családi nevelés kiegészítőjeként a gyermek harmadik életévétől iskolába lépésig óvó-védő, szociális, nevelő, személyiségfejlesztő funkciót tölt be.
- Nyitott, elfogadó, szeretetteljes, élményeket nyújtó környezetet biztosítunk, ahol örömmel, játékosan tevékenykedve fejlődnek a gyermekek. Úgy segítjük őket, hogy képességeiknek, adottságaiknak megfelelően figyelmet, támogatást kapnak, miközben önmaguk lehetnek.
- Az óvodai nevelés által elősegítjük az óvodások sokoldalú harmonikus fejlődését, a személyiségük, képességeik kibontakoztatását.
- Az esélyegyenlőség jegyében biztosítjuk az eltérő ütemben fejlődő képességű gyermekeket, segítünk a hátrányaik csökkentésében (BTMN, SNI, HH, HHH), illetve a tehetségeik kibontakoztatásában.
- Az óvodai nevelés gondoskodik:
 - a gyereki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről;
 - a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról;
 - a gyermeki közösségekben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékról;
 - e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről;
 - a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.
- Megteremtjük a differenciált fejlesztési lehetőségeket
- Más-más nemzetiségű, hazájukat elhagyni kényszerülő (migráns) gyermekek, akár nem magyar anyanyelvű gyermekek nevelése a magyar állampolgárságú és magyar anyanyelvű gyermekekkel közös csoportban történik, biztosítva a multikulturális nevelésen alapuló integrációs lehetőségeket.

- A szociális, nyelvi kommunikációs kompetenciájuk fejlesztése az életkori sajátosságokat figyelembe véve játékos módszerekkel folyik. Biztosítva az önállóságuk megerősítését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

7.6 Jövőkép

Az egységes intézményünknek vannak közös érdekei, programjai, értekezletei, fórumai. Saját kialakult kultúrával rendelkezünk, amelyek pilléreire építve a szervezetünk megújulását tűztük ki célul.

Közös céljaink megvalósításának érdekében megerősítjük az intézményen belüli, kívüli kapcsolatokat. Újításokat vezetünk be, biztosítjuk a szerzett tapasztalatok átadását, amiből szociális tőkét kovácsolunk, a dolgozói közösség fejlődésére, fejlesztésére.

A tudásmegosztással, horizontális tanulás támogatásával a gyerekek teljesítenye is növekszik. „...az intézmény szervezeti képességeinek egyéb dimenzióit is fejleszti. Meghatározásuk szerint az intézményfejlődési képessége az iskola, mint szervezet eredményes változtatásra való kollektív képessége...” (DAVID HOPKINS)

Példamutató magatartásra törekszünk munkatársaink, gyermekek és a szülők körében is. Az őszinte, problémafeltáró, problémamegoldó légkör megteremtésével elérjük, hogy az óvodánkba látogató személyek és kolleganők örömmel jönnek, és jó érzésekkel távoznak az intézményünkbelől.

A közeljövőben a legnagyobb gondot az okozza, hogy az óvodapedagógusok 1/3-a nyugdíjba megy. Megoldásként óvodáink szívesen fogadják az érdeklődő óvodapedagógusként továbbtanulni szándékozó középiskolásokat, illetve a óvodapedagógus főiskolai hallgatókat, akiknek biztosítjuk a gyakorlati helyet, feltételeket, a megfelelő mentori segítséget a záróvizsgájukhoz.

A jövőben létrehozunk egy jó működő honlapot, ami közelebb hozza az óvodát a szülőkhöz, város lakosságához. A közösségi kapcsolatok által lelkes pedagógusok, hagyományt teremtő programokat működtetnek. Új programokat állítunk össze, illetve a régiek revideálásra kerülnek. A programjaink, munkaközösségeink koherens kapcsolatát szem előtt tartjuk. Megteremtjük a szakmai munka alapfeltételeit és új pedagógiai program, új mérési rendszer, működő, segítőszándékú belső ellenőrzési rendszer és testvérintézmény felépítésére vállalkozunk.

Az intézményen belüli kapcsolatoknak új színteret biztosítottunk. (A régi lehetőségek mellett email, Messenger, Teams, Messenger csoportokat hoztunk létre.) Értelmet, hasznos tartalmat adunk a nevelési értekezleteknek. Csapatépítő tréningeket tartunk. A tagóvodák dolgozói munkahelyen kívüli programjai támogatják a közösség kohézióját.

Elindult egy folyamat, melyben a fenntartó együttműködésével tavaly ősztől már a tárgyi feltételeket folyamatosan javítjuk.

Minden óvodában, és a bölcsődében is szép, új környezetben tudjuk fogadni a gyerekeket. Felkészülünk a jövő generáció megfelelő fogadására, megváltozott igényekhez. A kíváncsiságukra, érdeklődési körükre támaszkodva, differenciált nevelés- oktatásban részesíthetjük őket. Lehetőséget nyújtunk az egyéni fejlődéshez, hogy ne csak az iskolára, de az életre is felkészülhessenek. Ehhez a feladathoz alakítjuk, ki az tagintézményeink kapcsolatrendszerét is. Továbbra is tevékenységközpontú nevelési programmal, de projekt hetekre bontva a témaköröket, ezzel növelve a pedagógiai hatékonyságukat, hogy gyerekeink önállóak, kreatívak, empátikusak legyenek. Az eredményekhez elkerülhetetlen, hogy a pedagógusok az ismereteiket felfrissítsék, fejlessék. Lehetőséget biztosítunk a folyamatos módszertani megújulására.

8. Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, ezen belül:

- az egészséges életmód kialakítása,
- az egészséges táplálkozásra nevelés
- az egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egyéb testmozgás, sporttevékenység
- az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

8.1 Az egészséges életmód alakítása

Cél: A teljes körű egészségfejlesztés

Teljes körű fejlesztésről akkor beszélhetünk, ha áthatja az óvodai élet egészét.

- ha minden gyermek részt vesz benne,
- átível a napi tevékenységeken,
- a teljes nevelőtestület aktív, összehangolt munkájának eredménye,
- betartják és betartatják a munka- és balesetvédelmi előírásokat, feltárják és elhárítják a veszélyhelyzeteket,
- az óvodán belül, közösségen kívül bevonják a szülőket és az óvoda közelében működő, erre alkalmas civil szervezeteket, valamint az óvoda társadalmi környezetét is.

Fontos kincsünk az egészség, amely a szervezet és a környezet közti dinamikus egyensúly állapota. A 3-8 év a kisgyermekkor második kiteljesedett szakasza. Nagymértékben fejlődik teste, izomzata. Mozgásuk 3 éves kortól biztosabb, harmonikusabb lesz, melyet 6-8 éves korra a teljes összerendezettség, kecsesség jellemez majd. Az egészségvédelmi feladatokat, a tárgyi feltételeket az egészségügyi normák, szabályokat biztosítjuk. Az egészségvédő tevékenységet és az ismeretnyújtást a rendszeres orvosi és védőnői szolgálat igénybe vételével tesszük teljessé. A gyermek gondozása, mozgásigény kielégítése: a gyermekek gondozását, testi szükségleteik kielégítését az óvodába lépés pillanatától szakképzett gondozónők és óvónők segítségével oldjuk meg a nap folyamán. „Mozgáséhségüket” a napirendünk helyes megtervezésével, a szabad játékkal, változatos tevékenységekkel, a mindennapos szabadban való testmozgással, a felszabadult játék biztosításával valósítjuk meg. Fontos, hogy a felnőttek mindig biztosítsák és segítsék a gyermekek bármilyen mozgását, ha azt szükségesnek vélik, vagy a gyermek kéri. A mozgás, a mozgásra való igény kialakításában is az óvodapedagógus és a gyermeket körülvevő felnőttek adják a mintát. A kiteljesedett, helyes emberi testtartás természetessége pozitívan hat a gyermeki mozgásra és mozgásváltoztatásra. Séták, kirándulások, mozgásos játékok a mozgáséhség kiélésén túl együttes élményt jelentenek a gyermek számára.

Egészségnevelési elvek:

- ✓ Féltő, óvó, gondoskodó szeretet folyamatos, stabil biztosítása.
- ✓ A gyermekek gondozása, testi szükségleteink, mozgásigényének kielégítése.
- ✓ A harmonikus, összerendezett mozgásfejlődés elősegítése.
- ✓ A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése.
- ✓ A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.

- ✓ A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.
- ✓ A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- ✓ A megfelelő szakemberek (pl. logopédus, pszichológus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, orvos, védőnő) bevonásával - a szülővel, óvodapedagógusokkal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- ✓ Mentálhigiénés szemlélet kialakítása, a lelki egészség óvása.
- ✓ Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

8.2 Az egészséges étkezésre- táplálkozásra nevelés:

A gyermekek étrendjének minőségi és mennyiségi összeállítását az intézményvezető megbeszéli az élelmezés vezetővel. Preferáljuk a vitaminban gazdag zöldségeket, gyümölcsöket, nemcsak főtt formában, hanem nyersen is. A szülőket minden héten tájékoztatjuk a heti menüről, igyekszünk számukra segítséget nyújtani a korszerűbb táplálkozás kialakításához.

A főzőkonyha - mint közétkeztető - feladata az ellátottak élettani energia- és tápanyagigényeinek megfelelő összetételű és jellegű táplálék biztosítása. A naponta előállított ételek elkészítése, az étrend összeállítása a 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet alapján történik, melyet 2015. szeptember 1-jétől kötelező alkalmazni. A rendelet részletesen szabályozza a bölcsődékben, óvodákban, iskolákban, kórházakban adható ételek összetételét és elkészítésének szabályait.

Szükség esetén intézményünk diétás étkeztetést is tud biztosítani.

Az óvoda vezetője köteles biztosítani a hűtés, a melegítés, és fogyasztás megfelelő feltételeit a hatályos jogszabályok és szakmai előírások betartásával. Abban az esetben, ha az intézmény nem tudja a megfelelő diétát biztosítani, akkor biztosítjuk, hogy a szülő a gyermeke számára bevihesse, rendelhessen a gyermekek érzékenységének megegyező ételt.

Az óvoda és a óvodapedagógus feladatai az étkeztetéssel kapcsolatban:

- Az étkezések megszervezése és lebonyolítása kulturált körülmények között történjenek.
- Figyelembe vesszük a gyermek egyéni igényeit, hogy csak annyi ételt kapjon, amennyit jó étvágyal el tud fogyasztani.
- Az óvónő a kisétkü gyermekeket ösztönözzé, de ne kényszerítse az étel elfogyasztására.
- Fontos, hogy a betegségek után visszatérő gyermekekre különösen ügyeljen az óvónő.
- Megkedveltetjük az ízeket, az étel alapos megrágására ösztönözzük a gyermekeket, a megfelelő folyadékpótlásról is gondoskodunk.
- Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa, és a kés helyes használatával ismerttetjük meg a gyermekeket
- Fokozottan ügyelünk a táplálék érzékeny gyermekek diétájára.
- Tanácsot adunk (szülői értekezleteken, fogadóórán, kötetlen beszélgetés keretében), hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészíthetik ki. Kerüljék az otthoni étkezések alkalmával is a cukros, sós, zsíros ételeket, italokat, valamint szerepeljen a családi étrendben

kevesebb füstölthús, felvágott, húskonzerv, állati zsiradék és annál több alacsony zsírtartalmú tej, tejföl, sajt, hal, baromfi (bőr nélkül), barna kenyér.

- Az óvodai napirend keretében ismertetik meg az óvónők a dajkákkal együttműködve a gyermekeket új ízekkel, addig ismeretlen étel-és italféleségekkel.

- Az étkezéseket örömtelivé teszik, jó hangulatot teremtenek az ételek elfogyasztásához.

- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében a napi programba beillesztjük az alternatív egészségfejlesztő ismereteket.

- Játékos alkalmakat teremtünk arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (tízórai-uzsonna összeállítása, gyümölcssalátasalátakészítés, stb.).

- Az egészséges táplálkozás egészségre gyakorolt hatásai adnak alapot ezeknek tevékenységeknek.

Így a gyerekek őszi piacot, zöldséges üzletet, kerteket látogatnak meg. Tapasztalatok által ismerkedhetnek meg a zöldségekkel, gyümölcsökkel. Minden érzékszervet megmozgatnak a tapasztalatszerzés során, mindezeket versekkel, mondókákkal, mesékkel, körjátékokkal kísérve tesszük még vonzóbbá a gyermekek részére. A kóstolók és a salátakészítés zöldségből, gyümölcsből vonzó tevékenységek a gyermekek számára. Az étkezések során felkínált mindenfajta tejterméket kóstoljanak meg a gyerekek. Megbeszéljük velük a tej, a változatos étrend egészségre gyakorolt hatását, hogy miért is fontos szervezetünk számára, hogy mindent megkóstoljunk, ezzel párhuzamosan megmagyarázva étrend szervezetre való hatását. (pl.: a csontok és a fogak egészsége)

8.3 Az egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egyéb testmozgás, sporttevékenység

A mozgás jelentős szerepet tölt be az egészséges életmódra nevelésben. Kedvezően befolyásolja az egész szervezet működését. A változatos mozgásformák hozzájárulnak a légző- és keringési rendszer teljesítőképességének, a csont- és izomrendszer teherbíró képességének növeléséhez. Elősegíti a harmonikus testi-lelki fejlődést, a biológiai egyensúly fenntartását, az egészség megóvását. Az óvodapedagógus ehhez adjon ötleteket, biztassa, segítse a gyerekeket. A jól szervezett séták, kirándulások a mozgásigény kielégítésén kívül együttes élményt is jelentenek a csoport számára. Időtartamuk igazodjék a gyermekek életkorához. A séta legyen oldott és beszélgetésre ösztönző. Az óvodapedagógus hagyjon időt a nézelődésre. A kirándulások helyéről, biztonságos megközelítési módjáról az óvónő előre tájékozódjon (ivóvíz, árnyék). A gyerekek mindvégig felügyelet alatt legyenek. Minden séta, kirándulás alkalmával ügyeljenek a természeti környezet védelmére. A rendszeres, örömmel végzett mozgás a gyermekeket az egészséges életvitel kialakítására szoktatja és mintát ad.

- A rendszeres mozgás biztosításával (mindennapos testmozgás, játék) megalapozzuk a gyerekek mozgáskultúráját, fejlesszük motoros képességeiket.

- Fontos figyelembe venni: A mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását és testi képességeit, (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés).

- Kedvezően befolyásolják a gyermek teljesítőképességét.

- Felerősítik és kiegészítik a gondozás és az egészséges életmódot erősítő tevékenységeket.

- A mozgásokhoz kapcsolódó gondozási feladatok elősegítik a helyes higiénés szokások kialakítását. Az óvodapedagógus feladata – a dajkával, a pedagógiai asszisztenssel megosztva, -hogy megteremtse a feltételeket a gyermekek egészség fejlesztéséhez.

A mozgásfejlesztés lehetőségei:

- a szabadjátékban a gyermekek kötetlen, spontán, természetes játékos mozgás közben,
- a mozgásos tevékenységen belül,

- mindennapi testmozgásban,
- differenciált mozgástevékenység során.

Az óvodapedagógusok és a dajkák feladatai az egészségfejlesztő testmozgás hatékony megvalósulása érdekében:

- A mozgásigény, fejlettség, terhelhetőség ismeretében változatos, differenciált, párhuzamosan végezhető lehetőségek biztosítása (mindennapos testmozgás, szabad mozgás lehetőségek).
- A napi tevékenység részeként a 10-20 perces frissítő mozgás (csoportszobában, szabadban).
- Tudatos nagymozgások, finommotorika, egyensúlyérzék fejlesztésére, a téri orientációs képességeket fejlesztő mozgások.
- Kondicionális (erő, gyorsaság, állóképesség) és koordinációs képességek fejlesztése.
- Mozgásos játékeszközök biztonságos használatának életkori szinten történő megismertetése.
- Szülők bevonása a mozgásos tevékenységekbe.

Az egészséges életmódra nevelés hatékonysága maradéktalanul akkor érvényesül, ha a fejlődéséhez szükséges optimális környezet lehetőség szerint biztosított. Ehhez rendelkezésünkre állnak játszó udvarok, füves játéktérrel, több funkciós esztétikus, a biztonsági szabványoknak megfelelő játékokkal, sportszerekkel. Minden gyermek számára az udvari szabad játék elengedhetetlen, a napnak fontos eleme. Évszakonként közeli kirándulásokat, sétákat szervezünk változatos helyszínnel, megismertetjük az épített környezetünket, természetjárás szépségét. A rendszeres, örömmel végzett mozgással a gyermekeket az egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk, és mintát adunk a szülőknek is. Továbbá megrendezésre kerül: autómentes világnap, óvodások sportnapja, gyermeknap, óvodánként más, és más programok által. Ezzel is pozitívan befolyásoljuk a családi nevelést a szabadidő hasznos eltöltését.

Arra törekszünk, hogy a mindennapok során a gyermekek minél több tevékenységüket a szabad levegőn végezzék.

8.4 Öltözködés

Az öltözködés védekezés az időjárás változásai ellen, de gyakorlásával a gyerekek a testsémájukról is kapnak jelzéseket, fejleszti a gyermek ízlését, önállóságát is. A tevékenység közben tapasztalatokat szerez az öltözködés sorrendjéről és arról, hogyan könnyebb a végrehajtás.

Fontos, hogy az óvónő felhívja a szülők figyelmét, illetve segítséget ad az öltözködési szabályok kialakulásában (réteges öltözködés).

Ruházatuk a csoportszobában és a szabadban egyaránt egészségi állapotukhoz, edzettségükhöz igazodják. Fontos a megfelelő lábbeli használata, hiszen a papucs veszélyes, egészségtelen (lúdtalpat idéz elő).

8.5 Pihenés

Legfontosabb a pihenéshez szükséges nyugodt légkör biztosítása, szellőztetés, pihenés előtt is. Az altatás hangulatához illő mese, - a gyermekek egyéni alvásigényének és szokásainak figyelembevételével - a szükséges tárgyi és személyi feltételek megteremtése. Kényelmes, a gyermekek méretéhez igazított fektető használata – otthoni „alvóka”, fűtési szezonban párologtató használata minden csoportban. Az óvónő jelenléte a pihenés teljes idejében elengedhetetlen, a gyermekek ilyenkor sem maradhatnak egyedül.

Időjárástól függően (köd, -5 fok, eső, viharos szél esetén nem) napi 1-3 órát levegő és napfényedzés biztosítása, a fokozatosságot betartva. A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építjük (kivétel a nyári erős napsugárzás miatt a 11-15 óra közötti időszak).

8.6 Testápolás

A fejlődés korai szakaszában az egészséges életmódra történő felkészítés meghatározó, hiszen ebben az életszakaszban megszerzett ismeretek, készségek és szokások a későbbi életvitelt jelentősen befolyásolják. A gyermekek már bizonyos ismeretekkel, tapasztalatokkal érkeznek az óvodába, amelyeket bővítjük. Az egészséges környezet és az egészséges életmód kölcsönhatásban van, egymásra épül, és egymást kiegészíti. Ezért létfontosságúnak tartjuk a környezettudatos szemlélet és magatartás megalapozását melynek során kiemelten kezeljük a szülők szemléletformálását.

- A testápolás a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres tisztálkodásukat és tisztaságigényük kialakulását szolgálja. A testápolási műveletek az óvónő és a gyermekek közötti szeretetteljes kapcsolatot is elősegítik, bizonyos mértékig az anyát helyettesíti.

- Az óvónő készítse a gyerekeket szükségleteinek, kívánságainak jelzésére, szóbeli kifejezésére. Az óvónővel együttműködve alakul ki igénye az önálló testápolásra. Elsajátítja a műveletek technikáját (fésüli a haját, szappanozza a kezét stb.).

- A bőr ápolása a rendszeres, megfelelő tisztálkodást jelenti.

- Fontos a szülők meggyőzése a mindennapi fürdés, hetenként/ vagy szükség esetén hajmosás fontosságáról. A rendszeres körömápolás a bélférgek terjedése szempontjából fontos.

- Az ebéd utáni fogmosás hozzájárul ahhoz, hogy az otthoni fogmosás szokássá váljon.

- Fontos a helyes orrfújás és zsebkendőhasználat szokásának kialakulása.

A testápolás a higiéniai szokások célja:

- a testi egészség (gondozás, ápolás, edzés, mozgás-fejlesztés)
- a lelki egészség (értelmi fejlesztés, érzelmi biztonság nyújtása)
- a szociális kapcsolatok harmóniája (közösségi élet, segítség stb.)
- az egészségvédő képesség fejlesztése.
- a gyermekek egészséges életmódjának, egészségvédő szokásainak kialakítása,
- az óvodapedagógusok és a nem pedagógusdolgozók viselkedésének szabályozása,
- a szülők otthoni egészségnevelő feladatai (higiénés szokások alakítása , egészségvédő példamutatás, meleg-engedékeny nevelési módszer)
- az egészségügyi szolgálattal való együttműködés

8.7 Az egészségfejlesztés

- A családból az óvodai közösségbe való átmenetének segítése;
- az óvodai napirend (szokásrend) megismertetése, elfogadtatása;
- az egészséges életvitel szabályainak gyakorlása;
- az egészséges táplálkozási szokások kialakítása;
- a közösségi viselkedéskultúrának a többségi társadalomhoz való alakítása;
- az egészséget támogató családi környezet segítő támogatása, megvalósítása;
- a káros szenvedélyek (alkohol- és, dohányzás, számítógép függőség) megelőzésére szolgáló meggyőző ismeretek terjesztése.

A napi tevékenységek során figyelembe vesszük a gyermekek megfigyelésén alapuló differenciált fejlesztést, ahol az óvodapedagógus a csoport és az egyén ismeretében alkotó

módon maga tervezi meg a gyermek fejlesztését. Az aktuális fejlődési tendenciákat figyelembe véve rugalmasan dönt az ismétlések számáról, a tovább haladás lehetőségeiről.

8.8 Az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése

Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások: egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne. A gyerekek megismerkednek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkal, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni. Ide tartozik a például a segítségkérés (felhívás) A gyerekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében. Módszere a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

Védő-óvó előírás:

- az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás,
- a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások,
- a tilos és az elvárható magatartásforma.

Az óvónő a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést:

- felvilágosítással,
- a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával,
- a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával,
- a szülő - és szükség esetén más szakemberek – bevonásával.

Az óvoda pedagógusok és dajkák feladatai a baleset-megelőzés érdekében:

- A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően kell ismertetni. Az ismertetés ténye a csoportnaplóban kerül dokumentálásra.
- Az óvoda házirendjében vannak meghatározva azok a védő, óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk. A gyermekbalesetek megelőzése érdekében illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ-ben kerültek rögzítésre. Elsősegély doboz az arra kijelölt helyiségben található.
- Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül, ez az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki.

8.9 Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

A magatartás legfőbb sajátossága ebben a korban az érzelmi vezérlés. Érzelmi ráhatással tud a szülő és a pedagógus mindent elérni a gyermek személyiségfejlesztésében. Az óvodába lépés pillanatától a pozitív érzelmi hatás meghatározóvá teszi a további évek derűs, szeretetteljes, gondtalan napjait. Ennek érdekében óvodánk nyitott, már a beszoktatási idő alatt igény szerint gyermek és szülő együtt tartózkodhat a csoportszobában. A szülő után a pedagógusban találja meg a gyermek azt a biztos érzelmi támaszt, amit a családban az anyától eddig megkapott.

A gyermek felé irányuló folyamatos dicséret, magyarázatok, értékelések segítik erkölcsi fejlődését, reális énképének alakulását. A bizalmi, nyugodt, de megfelelően rugalmas légkörben a kedvező érzelmi hatások során erősödik a gyermekek én tudata, s ez szorosan befolyásolja szociális érzékenységüket. A közös élményeken alapuló tevékenységek

gyakorlása a gyermekek erkölcsi-, akarat tulajdonságainak erősödését, szokás- és szabály rendszerének megalapozását segíti elő. Az óvodai élet folyamatában az egyén és a közösség nevelése szervesen összefonódik: a csoport az egyént, az egyén a csoportot gazdagítja. A nyitott, befogadó óvodai nevelés hozzájárul ahhoz, hogy a gyermekek megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja.

Feladatok:

- Az érzelmi biztonság, az állandó értékrend, a derűs, kiegyensúlyozott szeretetteljes légkör megteremtése.
- Már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik a gyermekeket.
- Pozitív érzelmi töltés jellemzi a felnőtt– gyermek, gyermek– gyermek közötti kapcsolatot.
- Segítjük a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, teret engedünk az önkifejező és önérvényesítő törekvéseinek.
- Lehetőséget teremtünk arra, hogy kielégíthesse a gyermek természetes társas szükségleteit, a gyermeket a különbözőségek elfogadására, tiszteletére neveljük.
- Előtérbe helyezzük a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlását, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (pl. az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozását, amelyek a szocializáció szempontjából meghatározó jelentőségűek.
- Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- A gyermekek számára modell értékű az óvoda dolgozóinak (óvodapedagógus, dajka) kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.
- Biztosítjuk a nemzetiségi identitástudat megalapozását, a nemzetiségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományok és szokások ápolása, a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembe vételével.
- Azoknál a gyermekeknél, akik lassabban fejlődnek, alacsonyabb fejlettségi szinten állnak, sajátos nevelési igényűek, vagy hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetűek, illetve kiemelkedő képességűek, speciális fejlesztéseket alkalmazunk és szükség esetén speciális felkészültségű szakemberek (pl. pszichológus, logopédus, gyógypedagógus, stb.) bevonásával fejlesztjük őket.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek legyen tisztában az alapvető érzelmekkel, tudja őket megnevezni, felismerni önmagán, környezetén, társain (öröm, bánat, harag, meglepődés, fájdalom, düh, csalódottság, stb.)
- legyen képes érzelmi impulzivitásának,
- életkorának megfelelően tudja magát kontrollálni,
- szabálytudata, normakövető viselkedése tegye alkalmassá az iskolai élet megkezdésére,
- legyen képes cselekedeteinek következményeit, mások érzelmi életére tett hatásait előre látni, vagy utólag felismerni, ha szükséges, „jóvátenni”,
- legyen aktív tagja közösségének, fogadják el Őt, és Ő is fogadja el társas környezetét,
- ismerje a haza, szülőföld fogalmát, érezze át a „mi magyarok vagyunk” társadalmi életérzést.
- Tudja, hogy vannak más országok, más nemzetiségű emberekkel.

8.10 Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés az óvodai nevelőtevékenység valamennyi tevékenységi formájában jelen van.

- Biztosítjuk a beszélő környezetet, melyben támogatjuk a természetes beszéd, kommunikációs kedv fenntartását, a javítgatás elkerülését, a szabályok közvetítését, egyben támogatjuk a gyermeki kérdéseket.
- A nevelési tevékenység folyamán mindig a gyermek egyéni érdeklődésére, meglévő tapasztalataira, élményeire építünk. A spontán és folyamatosan szerzett ismeretek rendszerezése és bővítése mellett különböző játékos tevékenységekben, játékba ágyazott fejlesztő tevékenységekben, illetve élethelyzetben való gyakorlást biztosítjuk. Előtérbe helyezzük a projektekben való nevelést.

Célunk:

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére és szeretetére nevelés, a kommunikáció, különböző formáinak differenciált fejlesztése a nevelési tevékenység egészében.

Feladataink:

- A gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése beszélő környezettel.
- A beszédészlelés, beszédértés, szóbeli emlékezet fejlesztése.
- Szókincs (relációs és általános) gyarapítása, szófaji gazdagság megalapozása.
- Folyamatos, összefüggő, tiszta beszéd, nyelvi kifejezőkészség kialakítása.
- Nyelvi készség (társalgási, vagy kontextusos és elbeszélő, vagy összefüggő beszéd) fejlesztése.
- Kommunikációs (verbális, nem verbális) jelzések felismerésének, használatának gyakorlása, egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés alkalmazásával.
- Együttműködés a logopédussal és a családdal a megelőzés és a korrekció területén.
- A szociokulturális háttér figyelembe vételére épülő differenciált készség-, képességfejlesztés megvalósítása.
- A nemzetiséghez tartozó, valamint migráns gyermekek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek szívesen beszéljenek, beszélgessenek egymással, a felnőttekkel.
- Szívesen hallgassanak mesét, bábozzanak, dramatizáljanak.
- Szívesen vegyenek részt anyanyelvi játékokban (pld: szójátékokban).
- Beszédstílusuk, hangleyjtésük, beszédritmusuk, hangsúlyozásuk feleljen meg az anyanyelv elvárásainak.
- Beszédük érthető, kifejező legyen, beszédfegyelem jellemezze.
- Tudjanak történeteket kitalálni, saját szókincsüknek megfelelően visszamondani, előadni.

8.11 A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek anyanyelvi és értelmi fejlesztése és nevelési feladatai:

- Figyelembe vesszük a család nyelvi kultúráját, az egyes gyermekek fejlődési ütemét.

- Figyelünk arra, hogy egyetlen gyermeket se gátoljon nyelvi lemaradása a megismerő tevékenységben, a társas kapcsolat alakulásában.
- Külön figyelmet fordítunk a nyelviileg gátolt gyermekekre, felderítjük a probléma okait, megkeressük a fejlődés lehetőségeit.
- Szülői megbeszélések alkalmával felhívjuk a szülők figyelmét arra, hogy igen nagy szerepe van a gyermek értelmi, érzelmi fejlődésében a gyermek-szülő kapcsolat erősítésében a közös beszélgetésnek, a beszélgetést kísérő közös tevékenységnek.
- Szerep és szituációs játékokkal gyakoroltatjuk a különböző helyzetekhez illeszkedő beszédmodot, nyelvi eszközök használatát.
- Segítjük a gyermekeket abban, hogy együttesen végzett tevékenységek közben sajátítsák el, gyakorolják az együttműködést segítő kifejezéseket, az érintkezés udvarias formáit.
- Bekapcsolódva a gyermekek játékába, természetes módon kínálunk mintát arra, hogyan lehet egymáshoz viselkedésben, beszédben is alkalmazkodni.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a gyermek egyéni fejlődési ütemének figyelembevételére, a különbözőségek elfogadására, és elfogadtatására. A gyermek kérdéseire mindig életkorának, érettségének megfelelő kielégítő választ kapjon.
- A család szociokulturális helyzetét figyelembe véve az értelmi fejlesztés során a gyermek fejlettségi szintjét és ütemét szem előtt tartva, olyan célzott módszerek, tevékenységek, és eszközök megválasztása, alkalmazása, amelyek segítségével szerzett ingerek, tapasztalatok fejlesztő módon épülnek be a személyiségbe és alkotnak alapot a további fejlődéshez.

8.12 Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek anyanyelvi és értelmi fejlesztése és nevelési feladata:

Gyermekek anyanyelvi nevelése a korai fejlesztésre épül. A kis lépések elvét alkalmazva, a gyermekekre jellemző cselekvésbe ágyazott gondolkodást figyelembe vevő képességfejlesztésük kellő időt, alkalmat biztosítunk:

- Elsődleges az lapmozgások kialakítására, fejlesztése.
- az társas kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztése,
- a beszédindításra, a beszédmegértés fejlesztésére, az aktív szókinccs bővítése,
- az alapvető önkiszolgálási szokások kialakítása,
- az adekvát játékhasználat elsajátítására, a kognitív funkciók fejlesztésére.

Ezek kialakításánál kiemelt szerepe van a rendszerességnek, az utánzásnak, a gesztussal kísért, egyszerű verbális utasításnak, a zenének, a ritmusnak, a sok ismétlésnek.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, óvodai nevelés és fejlesztés mellett a megfelelő szakember segítségével - a szülővel, az óvodapedagógussal együtt működve - történik a nevelési és fejlesztési feladatok ellátása.

9. Az óvodai élet szervezése

9.1 Az óvodai élet, tevékenységek szervezésének elvei

Helyi pedagógiai programunkat sokéves gyakorlatunkra, tapasztalatunkra, a helyi feltétel rendszerre építve alakítottuk ki.

A tevékenységközpontú óvodai program elemeit felhasználva projektszemléletű tervezéssel valósítjuk meg pedagógiai céljainkat, szervezzük a nevelési és fejlesztési feladatokat úgy, hogy közben a kompetencia alapú óvodai program-, évszakok és ünnepeink által adott témaköröket felhasználva tervezzük a heti projekteket, témaheteket, illetve a heti fő játék témáit, amelyekbe építjük a nevelési tartalmakat.

A nevelési- oktatási területek koncentrációjának előnyeit kihasználva a projektpedagógia segítségével tömbösített tanulásszervezés alkalmazunk a tanítás- tanulás folyamatában.

Programunk, módszereink a gyermekek érdeklődésére, a pedagógus és a gyermek közös tevékenységére épít. Arra törekszünk, hogy a gyerekek kedvet kapjanak új ismeretek, új tudás elsajátításához. A kíváncsiságukra, érdeklődési körükre kell alapoznunk, hogy könnyen bevonhatóak legyenek a fejlesztő tevékenységekbe. „Észrevétlenül” kialakuljon a feladattudatuk, feladattartásuk, amely nélkül nehezen elképzelhető a gyermekek fejlődése.

Már rég óta nem csak életkor szerint differenciáltunk. Differenciálás többsíkon történik: életkor, érdeklődés, képességek. Az óvodások sokoldalú, harmónikus fejlődésének érdekében az eltérő fejlődésű ütem figyelembevételével segítjük a személyiségük fejlődését, önkibontakozásukat:

- a direkt módszerek és irányítás mellett az indirekt módszereket, és irányítást preferáljuk.
- inspiratív környezet, eszközök biztosításával,
- a gyermek öndifferenciálási lehetőségének biztosításával:
 - ✓ megfelelő eszköz igény,
 - ✓ választás lehetőségének, választási szabadság biztosítása:
 - érdeklődés, élményekre támaszkodó tevékenységek,
 - a felnőtt ösztönző, tanácsadó, katalizáló szerepe,
 - nyitottság, indirekt irányítás.

„...minden egyes gyermek az előtte lévő választási lehetőségek közül azt fogja választani, amelyik számára a leginkább vonzó, s abban tud teljes személyiséggel részt venni, aktivitása belefeledkezése maximális, így abban fejlődik a legjobban.”

Célunk:

A tevékenységeken keresztül az életre való felkészítés, a szociális képességek középpontba helyezésével: közösségfejlesztés, önállóság kialakulásának támogatása, empátia, türelem, segítőkészség, kreativitás, /problémamegoldó-/gondolkodás fejlesztése.

Minél több tapasztalat gyűjtés, sikerélmény, problémahelyzetek biztosításával. Érezze, hogy fontos helye van a közösségben, megoszthatja gondolatait, véleményét, javaslatait.

Eredményeként konstruktív életvezetésre lesz képes.

Igyekszünk minnél gazdagabb eszköz, dekorációs háttérrel és egyéb anyagszükséglettel, tapasztalati lehetőséget, a pedagógusokunk módszertani tudást, tudásmegosztási lehetőséget biztosítani ahhoz, hogy gyermekeink az óvodai élet végére érettek legyenek az iskolára, felkészítsük az életre őket.

Csoportszervezés

Az intézményben mindenhol vegyeséletkorú csoportok vannak.

Figyelembe vesszük:

- Egy gyermekcsoportba maximum kettő fő sajátos nevelési igényű gyermeket osztunk be (Kivéve, ha autista, halmozottan fogyatékos. Ezekben az esetekben egy fő SNI

gyermeket helyezünk el egy csoportban. Hármaskori ikrek esetén egy csoportban helyezzük el a gyermekeket.)

- Többnyire ügyelünk arra is, hogy a nemek szerinti eloszlás is egyenlő legyen.
- A kor szerinti eloszlást szabadon kezeljük. Óvodapedagógusaink nyitottak minden korcsoportonkénti elosztásra, akár a 2,5 évestől 7 éves korig- esetenként 8 éves korig.

9.2 Az óvodai élet szervezeti keretei

Heti

A hetirendben a tevékenységi területeket rugalmasan kezeljük. Függ a heti témán belüli tartalmak egymásra épülésétől, a gyerekek kíváncsiságától, aktivitásuktól.

A „nagy” játékos mozgás tevékenység szervezeti formája közvetlen kötelező, ezért kötött, csoportonként változó napon, de a hét azonos napján tartják a délelőtt bármely szakaszában. - Lehet tízórai előtt, vagy ebéd előtt.-

Napirend

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van az óvodai szokásrendszerünkre, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

Az óvodáinkban következő időkeretek köré rendeződnek a napi tevékenységek:

7.00.-12.00. JÁTÉK

Tisztálkodás, étkezés (tízórai, ebéd) tanulási képességek fejlesztése, élmények, tapasztalatok megszerezése rajzolás, mintázás, kézimunka lehetőségek, vers, mese, dramatikus játékok, részképességek fejlesztése egyéni formában, sajátos nevelési igényű és beilleszkedési- tanulási- magatartási- nehézséggel küzdő gyerekek fejlesztése, képességfejlesztés, mindennapos testnevelés, játék a szabadban, levegőzés.

7.00-9.00. Gyülekezés

8.30- 9.30. Tízórai

8.30- tól játékos, illetve játékba ágyazott fejlesztő-, szabadon választott tevékenységek.

12.00.–12.45. Testápolási teendők, előkészületek az ebédhez, étkezés

12.45-13.00. Tisztálkodás, készülődés a pihenéshez, pihenés előtti mese

13.00-15.00. Pihenés.

15.00-17.00. Folyamatos ébredés, gondozási teendők ellátása, uzsonna, differenciált képességfejlesztés, játék a szabadban, hazabocsátás.

A rugalmasan kialakított napirend lehetőséget biztosít:

-a gyermekek gondozására, testápolásra,

-a biztonságos környezet kialakítására,

-az összerendezett mozgás elősegítésére, edzésre, a mozgásigény kielégítésére, mozgásfejlesztésre.

A szabadban való tartózkodás minden évszakban a napirendben meghatározottak szerinti időszakban kötelező! Kivétel a szélsőséges időjárási viszonyok, -5 fok alatti hőmérséklet, viharos szél, köd, intenzív eső, erős UVB sugárzás.

A nyári ügyeletben is (július 1.-től augusztus 31.-ig) megtartjuk az év közben már kialakított szabályokat, szokásokat, ezzel a gyerekek biztonsági érzetét erősítjük. Az óvodapedagógusok a nyári napirend során biztosítják az évszak adta szabadban élvezhető játékokat, tevékenységeket és kötetlenebb formában biztosítják a változatos tevékenységet, lehetőséget a fejlődésre.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal. A higiéniai jó szokások, az öltözködés, az étkezés alkalmával is mintát közvetítenek, nevelnek. Megjelenésünkben az esztétikus, ízléses és ápoltság az elfogadható. Az étkezési kultúra elsajátításánál a felnőtt jó példája követendő a gyermek számára.

Nem szabad elfeledkezni arról, hogy nem kiszolgáljuk a gyermeket, hanem segítjük őket az önállóságuk fejlődésében!

9.3 Óvodánk alapdokumentumai

Az óvodai élet megszervezése az alapdokumentumaink alapján történik, melyek harmónizálnak egymással: A nevelő- fejlesztő hatású tevékenységek megvalósításának alappillérei.

- A helyi pedagógiai program,
- szakmai működési szabályzat,
- házirend,
- az adott év munkatárve,
- továbbképzési program,
- Önértékelést Támogató Munkacsoport munkatárve,
- intézményi elvárásrendszer.

10. Az óvodai élet tevékenységformái

10.1 Játék

Játék és tanulási tevékenység

„Az emberi kultúra a játékban, játékként kezdődik és bontakozik ki.”

/Johan Huizinga/

A játék a 3-7 éves korú gyermek alapvető, mindennapjait átszövő tevékenysége. A játék nem csak azért eszményi táptalaja a fejlesztésnek, mert a gyermek szinte észrevétlenül tanul, hanem azért is, mert a játékban kipróbálhatja, kiélheti, gyakorolhatja, feldolgozhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket. Ezekkel egyidejűleg bizonyos mintákat kaphat a különféle élethelyzetekben való viselkedésre. Ezáltal megnyugodhat, kiélheti a szorongásait, gondjait, félelmeit, valamint újra élheti a kellemes élményeit. A környező világról, sőt a világegyetem egészéről is a játékon keresztül közvetíthetjük a legtöbb ismeretet a kisgyermek felé. A játék tehát olyan komplex tevékenységforrás, melyet mi óvodapedagógusok tudatosan, pedagógiai módszerként alkalmazunk a nevelés folyamatában céljaink eléréséhez.

A játék sokoldalúan fejleszti a gyermeket. Játéktevékenysége közben fedezi fel, ismeri meg környezetét, ismeri fel önmaga lehetőségeit és korlátait. E tevékenység közben jönnek létre gondolkodási tevékenységének első formái, fejlődik emlékezete, fantáziája, kreativitása, gazdagodik érzelemlétele, erősödik akarata, kitartása, alakul szabálytudata. Fejlesztő hatással van a játék a nagy- és finommozgásokra, a figyelemre, a megfigyelőkészségre is.

A kisgyermek első valódi játszótársa a felnőtt, a szülő, az óvodapedagógus. A felnőtt utánozható mintát ad a játéktevékenységre. A játék kialakulása után pedig bevonható társ marad, illetve segítőtvé, kezdeményezővé válik - pl. ha a játékfolyamat elakad-. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is. A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, az alakítható gyermeki fantázia szárnyalását segítő anyagokra, játékeszközökre van szükség. Az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együtt játszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

Az óvodapedagógus feladata, hogy időt, alkalmat és lehetőséget adjon a gyermekeknek az elmélyült játékre, a játéktevékenységhez szükséges feltételeket, ötleteket és eszközöket is biztosítva. Gyermekeink spontán játéktevékenységének és közvetett irányításának egyensúlyára építünk. Folyamatosan figyeljük, segítjük a kapcsolatkezdeményezését az alá, mellé és fölérendeltség, a szerepvállalás, a szervezés és vezetés a szabályokhoz alkalmazkodás, a lemondás, a segítség és elfogadás a viszonylag tartós együttműködés, az együtt játszó kis csoportok a barátkozások alakulását. A játék számtalan lehetőséget rejt magában, ezért figyeljük nyitott szemmel és érdeklődéssel gyermekeink játékát. Személyiségük megértéséhez, és ezen keresztül sokoldalú fejlődésükhöz járulhatunk hozzá. Az egyéni élményeken túl, a közös élményszerzési lehetőségek kihasználására törekszünk a játék fejlesztése érdekében.

A játék és a tanulás teljes mértékben összekovácsolódik az óvodáskorban. A tevékenységi vágy ösztönöz a tapasztalatszerzésre, a cselekvésre és közben minden pillanatban újabb és újabb felfedezéseket tesz, azaz tanul a kisgyermek. A játék közben, játékosan szinte észrevétlenül tanul, tehát a játék az óvodai tanulás egyik legfontosabb eszköze.

Legfőbb célkitűzésünk, hogy egyszerre, egy időben kevesebbet, de minőségében és használhatóságában mégis több ismeretet kapjanak a gyermekek.

Több érzékszervet igénybe vevő tapasztalást és a sokoldalú cselekedtetést mindennél fontosabbnak tartjuk a 3-7 éves korú gyermekek fejlődésének szempontjából.

Miután a gyermek a világot komplex módon érzékeli, észleli és éli meg, ezért a tanulás során is ebből indulunk ki. A komplex tevékenységek rendszerén keresztül juttatjuk el a gyermekhez azt, ami a számukra a világból megismerhető, befogadható ismeretet, tapasztalatot jelent. Azok a tanulási tapasztalatok melyeket óvodáskorban szereznek, nagy hatással lehetnek a későbbi tanuláshoz való viszonyukra is, ezért azt szeretnénk elérni, hogy örömmel és önként vegyenek részt ebben a folyamatban.

Cél:

- az örömteli játéklehetőségekben a gyermekek egyéni vágyai, ötletei, élményei váljanak valóra játék tevékenységeken keresztül, válják a gyermek személyisége sokoldalúvá, harmonikusá képességei, készségei fejlődjenek,
- formálódjon közösségi, erkölcsi, érzelmi társas viselkedése,
- minden gyermek egyéni képességeinek megfelelő feladatot kapjon,
- a gyermek önbizalmának sikerélményének erősítése,
- gondolkodásra készítetés a kíváncsiság, érdeklődés fenntartásával.

Feladat:

- Biztosítani kell, hogy a gyermekeknek a játék során legyen lehetősége feszültségeit, belső problémáit felszínre hozni és kifejezni.
- A játék kitüntetett szerepét az egész nap folyamán érvényesíteni kell.

- A szabad játék és játszótárs választás biztosítása. Kreativitás ösztönzése, támogatása, önállóság, problémamegoldó gondolkodás fejlődésének támogatása.
- Az egyes gyermekek megismerése, fejlesztése, figyelembe véve az egyéni adottságokat: igazodnunk kell a gyermek igényeihez, egyéniségéhez teherbíró képességéhez.
- A részképességi –, magatartási zavarok kiszűrése után, szakemberek bevonásával speciális fejlesztés, differenciált fejlesztő hatású tevékenységeket biztosítunk szakember bevonásával.
- A nevelés egészen belül megvalósuló tanulást kötött (mozgás) és kötetlen kezdeményezésekkel, növekvő időtartamú csoportos (5-35 perc) tevékenységekkel, beszélgetésekkel, tapasztalatszerző sétákkal, kirándulásokkal kívánjuk megoldani a mindennapok során.

Az iskolakezdés előtt a megszerzett ismereteket, tapasztalatokat rendszerezzük. A motiválás során olyan módszereket alkalmazunk, melyek hatékonyan vonják be gyermekeinket a tanulási folyamatba, mely folyamat megtartja játékos formáját, a témát pedig sokoldalúan, komplexen dolgozhatjuk fel.

A játékba ágyazott, és a játékos tevékenységek hatására az óvodáskor végére:

- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.
 - A tanuláshoz szükséges képességei, készségei folyamatosan fejlődnek.
 - Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozottságnak, a testséma kialakulásának, az időorientációs képesség kialakulásának.)
 - Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.
 - A cselekvő – szemléletes és képi gondolkodás mellett a gondolkodás magasabb rendű funkciói is megjelennek. (pl.: szerialitás, kauzális-, analízis- szintézis, problémamegoldás)
- „Az a legmagasabb rendű mentális folyamat, amely fogalmak alkotásával és gondolkodási műveletek segítségével a valóság összefüggéseinek megértését, új ismeretek szerzését és problémák megoldását teszi lehetővé. A gondolkodás során a valóság közvetett és mélyreható megismerése történik, a beszéd és a fogalomrendszer segítségével” (Keményné, 2006.)
- Kialakul a feladattudat és feladattartás.
 - Játékok elmélyült, konfliktusaikat önállóan megoldják.
 - Spontán játékok egyéni élményeik alapján bővül, a szerepjáték során kialakul a helyes eszközhasználat.
 - Egy-egy játéksituációban kibontakozik a gyerekek egyénisége, önállóan kezdeményeznek, elosztják egymás közt a szerepeket (alá, fölrendeltség elfogadása), ami segíti a csoport kohéziójának fejlődését.
 - Játékokban alakulnak a társas kapcsolatok - elfogadják a belső szabályokat, egymás véleményét, ötletét tiszteletben tartják.
 - Önállóan kezdeményeznek társas játékokat, ismert szabályok, kitalált új szabályok betartásával – örülnek a sikernek, de a kudarc se töri le ambíciójukat. Megtanulnak szembenézni a nehézségekkel, és feladatként tekinteni a problémákra.
 - Önállóan kezdeményeznek ismert dalos játékokat, körjátékokat, szeretnek együtt játszani, betartják a játék szabályait.

- Konstruál egyéni elképzelésük alapján egyénileg, vagy együtt, összerakható elemekből, tárgyakat, egyszerű modelleket – melyeket alkotó módon felhasználnak játéukban.
- Tevékenyen vegyenek rész a gyűjtőmunkában, termésekből, flakonokból, dobozból, csuhéból, stb. próbáljanak eszközöket, bábokat készíteni a szerepjátékokhoz, illetve bábozáshoz.
- Szeressék meg a bábjátást, melynek kapcsán hangulataik, pozitív-negatív élményeik, érzelmeik jutnak kifejezésre.
- Kedvező versenyszellem alakuljon ki a játéukban, szeressenek együtt játszani a többi csoporttal is pl. udvari játéukban.

A játékba integrált tanulás formái:

- egyéni,
- páros,
- mikro csoportos (kooperatív tanulás),
- csoportban folyó (frontális).

A játékkal komplexen összekapcsolódik a tanulási tevékenység, ahol legfőbb célkitűzésünk: „Kevesebbet, de minőségileg jót!” A valódi tudás az, amit a gyermekek maguk fejtenek meg, cselekvésen keresztül sajátítanak el és képesek alkalmazni. A mi feladatunk az, hogy a tapasztalati úton történő ismeretszerzéshez hozzásegítsük őket. A gyerekek tevékenységek során játékosan, szinte észrevétlenül tanulnak, így a játék az óvodai tanulás egyik legfontosabb színtere, de nem kizárólagosan az. A játékon belül a motoros, a szociális és a verbális tanulás összefonódik, komplex formában jelenik meg. A tanulás – a gyermek számára észrevétlenül - része a nevelési folyamatnak.

Óvodánkban komplex nevelés folyik. A nevelési területek szorosan összekapcsolódnak és egymásra épülnek. Legfőbb célkitűzésünk, hogy egyszerre, egy időben kevesebbet, de minőségében és használhatóságában, mégis több ismeretet kapjanak a gyerekek. A több érzékszervet igénybe vevő tapasztalás és a sokoldalú cselekedtetés mindennél fontosabb a 3-7 éves korú gyermek fejlődésének szempontjából. Szerepünk tehát itt is kiemelkedő abban, hogy milyen feladat elé állítjuk az egyes gyermeket, mennyire vagyunk képesek megismerni és fejleszteni, életkori és egyéni sajátosságainak figyelembe vételével.

Játékeszközök biztosítása:

- készen vett játékeszközök (megfelelő szabvány szerinti),
- óvodapedagógus által készített eszközök,
- gyermekek egyénileg, vagy közösen készített eszközei,
- családi kultúrák pozitív elemeire emlékeztető tárgyak,
- egyéni élményekhez (pl.: gyűjtött, otthoni) kapcsolódó eszközök, tárgyak.

A készen vett játékeszközökön túl felsorolt „többlet” napjainkban különösen nagy jelentőségű, mert nevelőértéke indirekt módon hat a fogyasztói társadalom torz hatásai ellen. A gyermekkel közösen készített játékok erősítik a kreativitást, önkifejezést, alkotókedvet, közös tervezést, együttműködést, az interakciós kultúra kibontakoztatását, annak átélését. (Nem a pénzen vett játék jelenti a legnagyobb örömet.)

Szülői szemléletformálás feladatai:

Már a beilleszkedés időszakában megkezdődik a játék fontosságát tudatosító érvek közvetítése a szülők felé. Óvodai nevelésünk a játék prioritására épül, ezt a szemléletet a

gyakorlatban is láthatják a szülők az óvodai élet során (pl. nyílt napok, filmek vetítése szülői értekezleten a csoportszobai játéktevékenységről, szülői kreatív napok az óvodában). A szemléletformálás elemei a szülői fórumokon, a közvetlen kommunikációk alkalmával és a családlátogatásokon is megvalósulnak.

10.2 Verselés, mesélés

Az érzelmi biztonság megadásának és az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a játékos mozgásokkal összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek és a mesék. A játékos mozdulatok ritmikussága és a szavak egysége a gyermeknek érzéki- érzelmi élményeket nyújtanak.

Óvodánkban fontosnak tartjuk a magyar gyermekköltészet, a népi dajkai hagyományok ápolását, mert jó alapot adnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A magyar népmesék, mondókák, dúdolók – az anyanyelvi nevelés legfőbb pillérei - mindennapjaink részei. A magyar népmeséknek nem tanulsága, hanem életút mutatójuk van. Mesehallgatás közben fejlődik a gyermekek nemi – és nemzeti identitástudata, mely biztos támpontot, gyökeret ad a mai világban élő óvodások számára is. Segítenek a gyermekeknek megtalálni helyüket a világban, miközben gazdagodik szókincsük, fejlődik gondolati – és nyelvi kreativitásuk. Erkölcsi, érzelmi, értelmi, esztétikai üzeneteket közvetítenek a gyermekek felé.

A mese életkorilag megfelel az óvoda gyermekszemléletmódjának és világképének. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait és egyben feloldást, megoldást kínál. A mese a szabad játéktevékenységhez hasonlóan egy belső képi világot jelenít meg. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

A mesélés rítus. A mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. Fontosnak tartjuk a mesélő és a gyermek közötti személyes kapcsolatot, mely egyben érzelmi biztonságot ad, a gyermekek biztonságérzetét növeli, személyiségfejlődésüket segíti. Lehetőséget biztosítunk az önkifejezésre, amikor a gyermek saját maga alkot verseket, meséket, s kombinálja mozgással, ábrázolással. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van. A mesehallgatás játékszituációba helyezve közvetve kötelező módon jelenik meg az óvodai tevékenységekben. Az óvodapedagógus mindig az adott csoport hangulatához, érdeklődéséhez, fejlődési szintjéhez, a heti témához igazodva választ mesét. Lehet magyar, vagy más nemzetek népmeséi, vagy műmeséi. Formáját tekintve prózai, vagy verses mese. Tartalma szerint is támogatjuk a változatosságot: valós-, tréfás-, tündér-, fabula-, láncmesék. Egy –egy mese többször is szerepelhet egy- egy nevelési évben tanítói, nevelői szándékból eredően, vagy gyermekek kívánsága, érdeklődésük miatt.

Mindennap hallgatnak a gyermekek mesét: játékidőben, a délutáni pihenés előtt. A mesei nyelvezet, szófordulatok, bölcsességek mindennapjaink részei, így a gyermekek napi beszédében is megjelenik, beépül. A mondókákat, dúdolókat, dajkarímeket elsősorban a magyar néphagyományok gazdag gyűjteményéből merítjük. Nem tanítjuk, csak játékok közben többször mondogatjuk, együtt átéljük, ritmusát, mozdulatait, nyelvjátékát élvezzük, ami a gyermekek számára élmény, ezért spontán utánpótlással sajátítják el ezeket a rímeket. A

rendszeresen mesét hallgató gyermekek a mese üzenetét hamarabb megértik, a kommunikációjuk, szocializációs képességeik árnyaltabbak lesznek, értékítéletük biztosabb, igazságosabb irányt vesz. Az emberi kapcsolataik fejlődésére is pozitív hatással van.

Cél:

- a gyermeki önkifejezés segítése,
- az esztétikai, irodalmi fogékonyság megalapozása,
- anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelés,
- az irodalom iránti érdeklődésének felkeltése,
- a beszédkedv fokozása,
- a gyermekek érzésvilágának gazdagítása,
- járuljon hozzá az érzelmi biztonság megteremtéséhez,
- a gyerekek pozitív személyiségjegyeinek alakítása, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésének elősegítése,
- ismerjenek több mondókát, verset, mesét, mely elősegíti a memóriájuk fejlődését.
- A mondókázás, verselés a játékfolyamat részévé váljon,
- várják, igényeljék a mesehallgatást,
- szívesen bábozzanak, meséljenek, dramatizáljanak,
- tudjanak meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgással megjeleníteni, kifejezni,
- igazodjanak el a csoport könyvei között és nagyon vigyázzanak azokra.

A mesék, versek által fejlődik:

- Erkölcsi megítélő képesség, udvariasság, érintkezési szokások, alkalmazkodás.
- Nemi –és nemzeti identitástudat.
- Érzelmek, motivációk, beállítódás (Érdeklődés, emlékezet, képzelet, gondolkodási funkciók, empátia)
- Koordinációs működés (test, kéz, láb, szem),
- Kinesztetikus érzékelés
- Keresztcsatornák működése (mondókák, rigmusok)
- Az összefüggő, folyamatos beszéd megjelenése, beszédkészség
- A beszéd tisztasága, a nyelvhelyesség
- Verbális kommunikáció
- Beszéderítés, nyelvi kifejezőkészség

Az óvodapedagógus feladatai:

- Megfelelő légkör, hely, szokásrendszer, rituálé, (mesesarok kialakítása). Az óvodapedagógusnak a meséléshez, versehallgatáshoz csendes, nyugodt, figyelmes légkört kell teremtenie. pl. bevált módszer
- A mindennapos meséléssel, verseléssel az irodalom iránti fogékonyság egy életre szóló megalapozása. Anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelés,
- Modellszerep vállalása a helyes, nyelvtanilag tiszta beszédért. Az óvodapedagógus feladata az anyanyelvi modellnyújtás, kifejező előadásmód, megfelelő irodalmi anyag kiválasztása, melynek együttes alkalmazása során maradandó élményhez juttatja a gyermeket, és ezáltal a szókincsük bővítéséhez is hozzájárulunk.
- A mesék képi világának érzékeltetése.
- A népi kultúrák gazdag világának feltárása.

- Az anyanyelvi nevelés elsődlegességét hangsúlyozva, beszédfejlesztő módszereket alkalmazunk a mese, és vers tevékenységhez komplexen kapcsolva: mesereprodukció, anyanyelvi játékok, képolvasás, elbeszélés, beszélgetés.
- Szülői szemléletformálás. (rendszeres, meghitt együttlétek és az élőszóval történő mesélés kapcsán)
- Hagyományápolás, környezet megszerettetése, évszakok szépségének érzékeltetése, új ismeretekhez juttatás a versekkel, mesékkel, mondókákkal.
- Ünnepek színesítése, meghitté tétele.
- Könyvek szeretetére, megóvására nevelés.
- Rendszeres és változatos élménynyújtásra törekvés.
- Igényes válogatás a népi, a klasszikus és a kortárs és más nemzetek irodalmi művei között.

A versek, mesék hatására a gyermeki fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- a gyerekek szívesen ismételtetik a verseket, népi mondókákat,
- várják, igényelik a mesehallgatást,
- szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak,
- meséket, történeteket reprodukálnak, előadnak,
- beszédük érthető, kifejező, kialakul a beszédfigyelem,
- kialakul ki a könyv, az irodalom iránti tisztelet.

10.3 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

*„A zene mindenkié!”
(Kodály Zoltán)*

Az óvodai zenei élmények (pl. a környezet hangjainak megfigyelése, ölbeli játékok, népi gyermekdalok, éneklés, énekes játékok, zenélés, stb.) élményeket, örömet nyújtanak a gyermeknek, felkeltik zenei érdeklődését. A gyermekek a közös ének-zenei tevékenységek során felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét és nem utolsósorban a közös éneklés örömet, élményeit. A közös énekkel együtt végzett együtt mozgás, táncolás népzeneire serkenti az agy működését, mozgásos ingereivel aktivitásra készítet, s az így kapott bő érzelmi tartalom katarzis élménye és változatos ingerhatások együtt a transzferhatás élettani alapját is képezik, mely megjelenik a gyermek mozgásai, egyensúlyozási és megfigyelő képességeiben is. Fontosnak tartjuk a zenei kreativitás alakítását, a gyermekek zenei képességének fejlesztését. A zenehallgatás mindig pozitív élmény legyen a gyermeknek. A felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, a zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének. Zeneszerszámokkal, ritmushangszerekkel, a gyermekekkel együtt készített népi hangszerekkel tesszük még élménydúsabbá napjainkat. Zenei anyagunk egymásra épülő, jól felépített rendszer, mely tartalmaz ritmusfejlesztő, hallásfejlesztő játékokat is.

Az ének- zene, énekes játékok, zenehallgatás, tánc játéksituációba helyezve kötetlen módon, illetve a mozgás tevékenységekben kötelező jelleggel jelenik meg az óvodai tevékenységekben. Az óvodapedagógus mindig az adott csoport hangulatához, érdeklődéséhez, fejlődési szintjéhez, témához igazodva választja meg a tartalmat. Lehet magyar, vagy más nemzetek dalai, zenés művei. Támogatjuk a változatosságot, de akár egy – egy dal, zenemű többször is szerepelhet egy- egy nevelési évben tanítói, nevelői szándékból eredően, vagy gyermekek kívánsága, érdeklődésük miatt.

Célunk:

- A zenei ízlés, esztétikai fogékonyság megalapozása, zenei érdeklődésük felkeltése (gyermekdalokkal, zenehallgatás által).
- a képzelet, asszociáció, az emlékezet, a kulturált viselkedést alakítása.
- maradandó zenei élmények hatása által a zenei kreativitás (alkotókedv) fejlesztése,
- a közös, együtt éneklés pozitívan hasson a gyermek személyiségére, a csoportközösség formálására,
- tiszta éneklési készség kialakítása,
- A gyermek zenei hallásának, ritmusérzékének, harmonikus, szép mozgásának fejlesztése.
- a zene által fokozódjon az aktivitás, szabályozza a feszültséget, keltsen és vezessen le indulatokat,
- örömszerzés közös játékkal, közös énekléssel,
- néphagyományörzés, a népi játékok és dalos játékok megszerettetés.

Feladat:

- Már a beilleszkedés időszakában (ölbeli játékok, mondókázás, zenehallgatás) felkeltjük a gyermek zene iránti érdeklődését.
- Zenei képességek fejlesztése hallás, éneklés, ritmus, mozgás által a zenei kreativitás, az önkifejezés csatornáját nyitjuk meg a gyermek előtt.
- A zenei nevelés, fejlesztés hasson a gyermek nyelvi – kommunikációs fejlődésére, pl. beszéd – zenei hallás fejlesztése, zenés dramatizálás, bábozás, beszédtechnika fejlesztése, hangzók helyes formálása, felelgetős énekes játékok, stb.
- Fontos a zenehallgatáshoz a nyugodt, csendes légkör biztosítása, a gyermekek tetszés szerinti elhelyezkedése.
- Legfontosabbnak tartjuk a zenehallgatásnál, hogy elsősorban egyszólamú élő zene meghallgatása érdekes az óvodás korosztálynak.

Az énekes, zenei, tánc tevékenységek által a fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Szívesen énekeljenek, kezdeményezzenek dalos játékokat, igényeljék az együtt játszást,
- gátlás nélkül, egyedül is próbálkozzanak meg az énekléssel,
- élvezzék a zenehallgatást,
- megkülönböztetik a zenei fogalompárokat, alkalmazzák azokat mozgással, énekkel,
- legyen kedvük, ötletük kitalálni valamilyen dallamot, mozgást, ritmust, játékot,
- az hallott, „tanult” dallamokat ismerjék fel,
- ismerjék fel és nevezzék meg a hangszíneket,
- ismerjék fel 4-5 hangszer hangját, amelyeket már ismernek,
- jól érzékeljék az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát,
- egyszerű, játékos táncmozgásokat végezzenek.

10.4 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Az ábrázolás az önmegvalósítás, önkifejezés eszköze; a játékra épül, a játék egyik formája. Az óvodai nevelésben fontos szerepet kap a vizuális és manuális úton való ismeretszerzés. A gyermeki személyiség fejlesztésének fontos eszköze a rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a

népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés.

Az örömmel végzett változatos ábrázoló tevékenység által alakul ki a gyermekek igénye az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására. A gyermekek egyéni fejlettségét és képességét figyelembe vesszük, és ehhez igazodva segítjük képi-, plasztikai kifejezőképességük, térbeli tájékozódó- és rendezőképességük alakulását, valamint a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését.

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Az ábrázoló tevékenységekhez egész nap folyamán a játékidőben biztosítjuk az eszközöket és a lehetőséget a gyermekeknek. Óvodapedagógusaink megismertetik a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagok felhasználását az ábrázolási tevékenységben, illetve a kézimunka különböző technikai alapelemeit. Mindig az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítjük a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését, a szép iránti nyitottság, igényesség alakítását.

Az kézműves, ábrázoló tevékenységek a mindennapi játékba integrálódnak. Hetente minimum két alkalommal – igény szerint többször is – többnyire mikrocsoportos formában szervezünk kötetlen formájú tevékenységet.

Az óvodapedagógus mindig az adott csoport hangulatához, érdeklődéséhez, fejlődési szintjéhez, a témához igazodva választja meg a tartalmat, illetve differenciál a gyerekek képessége szerint.

Legelőször megismertetjük a gyerekeket különféle anyagokkal, eszközökkel és a legegyszerűbb technikákkal. A legkisebbek sajátossága a firkálgatás, mázolás, gyurkálás. Ezen keresztül tapasztalják meg az anyagok tulajdonságait, a színeket, a formákat.

Majd később, az egyéni képességeknek és fejlődésnek megfelelően a rajzolás, a gondolkodás és a környezet megfigyelése között állandó kapcsolat jön létre. Megjelenik a szándékos képkialakításra való igény. Egyre többször megfigyelhetjük munkáikban a természeti és társadalmi környezet tárgyait, szereplőit /pl.: emberábrázolás/. A gyerekeket egyénileg képességeikhez mértén segítjük a fejlődésben. Újabb anyagokat, technikákat ismertetünk meg velük. Ügyelünk arra, hogy alkotásaik során használjanak változatos színeket, formáik egyre tagoltabbakká váljanak. Képzeletük fejlődésével párhuzamosan gazdagodjanak az alkotásaik megjelenése, technikája. A gyerekeket bevonjuk az eszközök előkészítésébe, elrakásába. Végül egyre sűrűbben jelenik meg a cselekményábrázolás. Meghatározó szerepe van a gyermekek alkotásaiban a saját élményeiknek, a hozzájuk közel álló történeteknek, a mesék, versek, dalok szereplőinek. A gyermeket sok irodalmi és énekes anyaggal, változatos játékokkal, dramatizálásokkal, bábozásokkal, sétákkal, kirándulásokkal, stb. juttatjuk új élményekhez, melyek az alkotásaikban megmutatkoznak. Ösztönözzük őket arra, hogy az eddig megismert technikákat bátran alkalmazzák, valamint munkáik legyenek egyre pontosabbak, kidolgozottabbak, az apró részletekre is ügyeljenek. Többször készítünk közös kompozíciókat. Bonyolultabb technikai megoldásokat is megismertetünk a gyerekekkel.

A gyermeki személyiségfejlődés egyik fontos része az esztétikai érzékenység, a szép iránti nyitottság, az igényesség alakítása. Az ábrázoló tevékenység többek között fejleszti a gyermek ízlését, alkotó-befogadó képességét és ez által az esztétikai nevelés egyik eszközévé vált. Biztosítjuk a gyermekek számára az esztétikus környezetet / tiszta, rendezett csoportszobák, udvar; szép, ízléses dekoráció, stb./. Megismertetjük őket a természet adta és ember által alkotott környezet csodáival, különböző művészeti alkotásokkal, együtt gyönyörködünk ezekben.

Cél:

- gyermekek alkotása a belső képek gazdagítására épüljön,
- váljon igényévé a gyermeknek az alkotás, az önkifejezés,
- fogadja be az esztétikai élményeket és a környezet esztétikájának alakítását,
- ismertessük meg a gyermekkel az ábrázolás változatos, sokszínű technikáit, eszközeit,
- más nevelési területekkel komplexen fejlesszük a gyermek rajz, mintázás, kézimunka tevékenységeit,
- tudják értékelni saját és társuk munkáját,
- alkotásaikra legyen jellemző a részletező formagazdagság, a színek egyéni alkalmazása,
- színhasználatuk legyen gazdag és változatos,
- Vizuális látásmód, a kreativitás és a fantázia fejlesztése.

Feladatok:

- Az óvodapedagógus változatos lehetőséget kínáljon fel, és olyan légkört teremtsen, melyben ösztönző erő az alkotás, az ábrázolás,
- gazdagítsa a gyermek belső képvilágát a mese, vers, az ének-zene élményszerű tevékenységével,
- az óvodapedagógus segítse a gyermekek fantáziavilágának gazdagítását, a saját formanyelv, illetve az alkotó önkifejezés alakítását,
- alapozza meg a szép iránti nyitottság, a környezet esztétikai alakítására és vizuális esztétikai élmények befogadására való fogékonyságot,
- az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival,
- a gyermeki alkotások pályáztatása, bemutatása és a tehetségek bátorítása.
- a tevékenységekhez kapcsolódó verbális és nonverbális megnyilatkozásokkal a spontán beszéd formáinak fejlesztése: megszólítás, szándéknyilvánítás, kérdés, tudakozódás, különböző mondatfajták használata, aktív és passzív szókinccs bővítése, véleménynyilvánítás, döntés, az ábrázoltak szóbeli elmondása, formák, színek magyarázata, a barkácsoláshoz szükséges eszközök, anyagok megnevezése, kiállítás látogatáshoz kapcsolódó élmények megbeszélése, stb.
- a gyermekek megismertetése az ünnepekkel, a népi kismesterségekkel, hagyományokkal (tojásfestés és díszítés különféle technikákkal, mézeskalács készítés, játékeszközök, bábok készítése).
- Törekvés a természetes alapanyagok használatára, a fenntarthatóságra!

Az alkotó, kézműves (festés, rajzolás, barkácsolás) tevékenységek hatására a fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Örömmel, saját kezdeményezésükre is folytatnak ábrázoló tevékenységeket, megtanulnak „látni”.
- Örülnek az alkotásuknak, és a közös elkészített kompozícióknak.
- Élményeik, elképzeléseik, képzeteik megjelenítésében többnyire biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit,
- színhasználatukban képesek észrevenni a környezet, a műalkotások és saját munkáik színhangulatát,
- formaábrázolásuk változatos, hangulatos, többnyire a fontos jegyeket hangsúlyozzák,

- emberábrázolásaikban megjelennek a részformák, próbálkoznak a legegyszerűbb mozgások jelzésével,
- próbálnak a műalkotásokra és egyéni munkáikra szóbeli véleményt nyilvánítani,
- fokozott önállósággal tudják használni a megismert technikákat, vigyáznak saját és társaik testi épségére,
- ötletesek, bátrak, együttműködők bárminemű alkotás elkészítésében,
- képesek saját készítésű játékokat és egyszerű eszközök készíteni,
- kreatívak, ötletesek.
- Kialakul a helyes ceruzafogás, ceruzanyomatékuk, vonalvezetésük biztossá válik.

10.5 Mozgás

A mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. A mozgás az óvodáskor egész időszakában jelentős szerepet tölt be a 3-7 éves gyermekek fejlődésében. Ebben az életkorban a gyermekek leginkább a mozgás, a tevékenység által szereznek információt környezetükről.

A mozgás, a mozgásos játékok, hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett mozgásos cselekvések kialakításához, motorikus képességek fejlődéséhez. A mozgás azokon a mozgásformákon alapuló fejlesztő tevékenységek összessége, amelyek a gyermekek természetes mozgásformáit veszi alapul (csúszás, mászás, futás, ugrás, dobás). A tervszerű ráhatások a gyermeki szervezet megóvása, gondozása, egészséges fejlődése, a testi képességek kibontakoztatása, valamint a mozgáskészségek fejlesztése érdekében tudatosan hatnak a gyermekek szervezetére. A családban és az óvodában egyaránt gondoskodnunk kell az életkornak megfelelő mozgásformák kialakításáról, a mozgásigény kielégítéséről. A tervszerű, rendszeres mozgás, kedvezően befolyásolja a szervezet növekedését, hozzájárul a légzőszervek, a keringési rendszer és a csont- és izomrendszer fejlődéséhez, a kondíciós- (erő, gyorsaság, állóképesség) és koordinációs képességek (egyensúlyozó képesség, mozgásérzékelés, téri tájékozódó képesség, ritmusképesség, és gyorsasági koordináció), ízületi mozgékonyság kialakításához. Továbbá a mozgás alakítja, helyzetfelismerést, alkalmazkodóképességet, illetve a személyiség akarati tényezőit. A gondozás, és az egészséges életmódra nevelés hatását felerősíti és kiegészíti. Előkészíti az ábrázoló-, a matematikai-, a zenei-, és a környezet megismerésére nevelés fontos, kapcsolódó feladatait, ezzel is fejleszti a gyermekek személyiségét. A játékos egészség fejlesztő testmozgások a teremben és a szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül spontán vagy szervezett, kötetlen vagy kötött formában az óvodai nevelés mindennapjaiban, illetve kötött formában a heti nagy mozgás alkalmával valósulnak meg. Törekszünk a szabad levegőn töltött idő maximális kihasználására, a mozgásos játékok, testmozgás széleskörű alkalmazására. A spontán – játékokban, azon belül a szabad játékokban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészség fejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján az egyéni szükségletek és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk. A mozgásos tevékenységek során az óvónő sok ismeretet nyújt, ugyanakkor alakítja az erkölcsi tulajdonságokat is (akarat, bátorság, önuralom, fegyelmezett magatartás, közösségi szellem).

Cél:

- Társra figyelés képességének fejlesztése, biztonságos közeg megteremtése. Vigyázzanak egymás testi épségére.
- egyéni szükségleteket, képességeket mindig szem előtt tartjuk, figyelembe vesszük a mindennapokban a minél több lehetőség biztosítását a mozgásos tevékenységekre,

- a gyerekek szeressenek mozogni, legyenek kitartóak a mozgásos játékokban,
- legyen kialakult a nagy-és finommozgásuk, egyensúlyérzékük,
- pszichomotoros készségek és képességek kialakítása, formálása, fejlesztése,
- mozgáskoordináció intenzív fejlődése, finommotoros mozgáskészségek elsajátítása,
- biztosítani a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatását,
- ismerjék az irányokat, térben legyenek tájékozottak,
- váljanak ügyesekké, edzettekkel, teherbírókká,
- anyanyelvi nevelés a mozgás komplex alkalmazása a tevékenységekben.

Feladatok:

- Segítsük elő a gyermek koordinációs-, kondicionális képességeinek, az önfegyelemnek, az alkalmazkodásnak, a környezet észlelésének fejlődését.
- Gazdagodjanak az együtt mozgás által a társas kapcsolatok, tapasztalatok.
- Az óvodapedagógus feladata, hogy megismerje a gyermekek terhelhetőségét, fejlettségét, mozgásigényét.
- A mozgás és mozgásigény különbözőségének figyelembe vételével a mozgásigény kielégítése, illetve ösztönzés a mozgásra az egyéni lemaradásokat kompenzáló mozgásos játékok ajánlásával.
- Változatos, differenciált, párhuzamosan végezhető lehetőségek biztosítása a mindennapos mozgásra, valamennyi gyermek számára (mindennapos mozgás, szabad mozgáslehetőségek kihasználásának nyomon követése).
- Az anyanyelvi nevelés feladatait beépítjük a mozgásos tevékenységbe.
- pl. szókincsfejlesztés, elvont gondolkodás, mozgásformák megnevezése, keresztcsatornák fejlődésének segítése) Pozitív énkép alakulását támogassa az óvodapedagógus a világos, konkrét értékeléssel.
- A spontán - a játékban, azon belül a szabad játékban - megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.
- Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.
- Tartási rendellenesség, mozgáskoordinációs probléma gyanúja esetén vegyen fel kapcsolatot szakemberrel.
- A mozgásformák gyakorlása során juttassuk a gyermekeket örömhöz és sikerélményhez.

A tervezett mozgástevékenység tartalmi ajánlása:

Az óvodapedagógus a heti (nagy) mozgásos tevékenységet a heti játék témájában játékos módon valósítja meg. Mindig az adott csoport hangulatához, érdeklődéséhez, fejlődési szintjéhez igazodva.

A következő irodalmi anyagokat használjuk az óvodai mozgás fejlesztés során:

1. Lukács Józsefné- Ferencz Éva: Mesés mozgás (ősz, tél, tavasz), Flaccus Könyvkiadó, ISBN 978 615 5278 44 0 (tavasz), ISBN 978 615 5278 35 8 (ősz), ISBN 978 615 5278 43 3 (tél).

2. Víg Istvánné- Fraisz Ferencné- Peregi Györgyi: Játék a Mozgás? ISBN 978 615 5349 29 4
3. Dr. Bucsy Gellérné: A testnevelés tervezése, Novum Könyvklub Kft. ISBN 978 615 55 81 44 1

Nagymozgások fejlesztése:

a) Járás: természetes járás egyenesen, és különböző irányokba óvónő vezetésével hullámvonalban, csigavonalban, nyolcasban, átlósan, oldalt, hátra hosszabb és rövidebb lépésekkel váltakozva

- speciális járások: talp külső élén, guggolásban, lábujjon, térdemeléssel, feladatokkal, zenére is;

b) Futás: természetes módon kötetlenül, szétszórtan, különböző irányokba, irányváltatással, akadályok kerülésével, járásnál megismert alakzatokban, rövidtávon versenyezve, többféle testhelyzetből indulva, versenyezzenek harántterpeszállásból indulva hosszabb távon versenyezve, rajtszavakra indulással, állórajtból;

c) Ugrások

- szökdeljenek páros lábon, egy lábon, helyben, haladással, és célba (ugróiskola), ugrások egyre szűkülő célmezőbe

- lépjenek és fussanak át eleinte alacsonyabb, és rövidebb, később magasabb, és hosszabb akadályt

- gyakorolják a helyből magasugrást és távolugrást is,

d) Csúszás, kúszás, mászás:

- talajon előre, oldalt, körbe, kézi szerrel is, szerek alatt, padon

- irányváltatással, hátrafelé, társhoz alkalmazkodva

- különböző formában (pók, rák, sánta-róka, foka), akadályokon át, talicskázanak;

e) Gurulások

- a test hossz tengelye körül;

- gurulóátfordulás előre előkészítő gyakorlata, gurulóátfordulás előre

- gurulóátfordulás hátra előkészítő gyakorlata

Egyensúlygyakorlatok:

a) Állás:

- zárt lábbal, testfordulatok;

- egy lábon, lábujjon, sarkon; o mérlegállás;

b) Járások:

- egyensúlyozó járás

- padon, kézi szerekkel, padon feladattal is

- törpejárnás guggolásban, óriásjárnás lábujjon;

- egyensúlyozó járás padmerevítő gerendán, talajon lábujjérintéssel, lefeszített lábfejjel;

c) Támasz ugrás:

- zsuporkanyarulati átugrás előkészítése (fel-és lelépéssel);

- zsuporkanyarulati átugrás páros lábbal a padra, talajra;

- majd zárt térdrel átugrás a pad fölött;

d) Kézállás támaszgyakorlata:

- egyik, majd másik lábbal hátrarángás (csikórugdálózások)

- láblendítés hátra, falra, kartámasz a talajon

- állásból kéztámasz, láblendítés függőleges helyzetig egy lábbal;

Finommotorika fejlesztése:

a) Kézfej, ujjak:

- különböző kézi szerek fogása, tartása, marokba gyűrése;

- kézi szerek fogása két ujjal; léglabda pörgetése egy kézzel talajon

- kislabda tartás öt ujj szorításával, karika tartása különböző helyzetekben; vízszintes helyzetű karika forgatása két oldalról fogva;

b) Lábfej, lábujjak:

- sarkon, lábujjon járás, labda görgetése talppal
- talp élen járás "markolással" - lábujjak szétfeszítése, zárása;
- papírtépés, szalaggyűjtés lábujjal; lábbal ceruzamarkolás, rajzolás,

c) Szem-kéz, szem-láb koordinációs gyakorlatok

Labdagyakorlatok:

- gurítás különböző helyzetekből, társhoz terpeszülésben
- labda leejtése, elkapása, lepattintása, feldobása, elkapása ülő, térdeplő, álló helyzetből, járás és futás közben a földre, falra pattintás, elkapás
- földre pattintás, társhoz irányítva; dobás társnak, elkapás;
- labdavezetés folyamatosan kézzel, lábbal, akadálykerüléssel is; labdagörgetés lábbal, hullámvonalban, sávban, akadályok között
- gurítások léglabdával, szivacs- és maroklabdával egyre szűkülő sávokban, egyre kisebb célba
- labda rúgása társnak, szűkülő célba is; labda rúgása padok között, célba;

b) Dobások:

- tárgyak fogása, elengedése jelre;
- dobások sávba, körbe, függőleges, és vízszintes célokba babzsákkal, szivacs-labdával, léglabdával, stb. 3-5 m távolságból egy kézzel; kétkezes alsó és felső dobások léglabdával; célba dobás szűkülő sávba; kislabda hajítás 2m magas zsinór fölött; kétkezes alsó és felső dobások vízszintes és függőleges célba, karikába

Testséma fejlesztés

a) A testrészek ismerete:

- Önmaga beazonosítása;
- Tevékenységek a testrészek megismerését célozva, a gyakorlatokat csukott szemmel is végezve;
- Különböző testhelyzetekben a testrészek megérintése, mozgatása;
- Valamilyen tárgyat a testrésszel érintve (test viszonya a tárgyhoz)

b) Személyi zónák alakítása:

- "Oldaliság" kialakítása;
- A test elülső és hátulsó zónájának kialakítása;
- Függőleges zóna;
- Tárgyhoz viszonyított testhelyzet;

c) A testrészek funkciója

A különböző testrészekkel végezhető mozdulatokat nagy részben a gimnasztika anyaga tartalmazza.

Percepciófejlesztés

a) Alaklátás, formaállandóság (lásd járás- futásgyakorlatoknál);

b) Térpercepció fejlesztés

- Saját test elhelyezése a térben;
- Irányok megtalálása a térben;
- A test mozgatása megadott irányokba;
- Keresztcsatorna fejlesztés
- Verbális fejlesztés (testrészek, térirányok, szakszavak)

Játékok:

- Szerepjátékok
- Szabályjátékok (egyéni-, csoport-, sor- és váltóversenyek)

Mindig célszerű mozgásos játékkal /pl.: egyszerű futó-, fogójátékkal/ kezdeni a mozgás, a testnevelés megszerettetését, illetve a bemelegítést. A kicsik ilyenkor még csak ismerkednek ezekkel a mozgásformákkal, így nem baj, ha a félénkebbek eleinte csak szemlélődők, és csak később kapcsolódnak be ezekbe a mozgásos játékokba.

A kiscsoportosokat 5-10 perc mozgás után, ha fáradnak, engedjük pihenni, s ha kedvük és energiájuk van, újra beállhatnak a nagyobbak közé. A nagycsoportosoknak, a fokozatosság elvét betartva, 35 perc legyen egy-egy tevékenység időtartama. A kicsik és a gyengébb képességű gyermekek feltétlenül igénylik a bemutatást, hiszen csak cselekvés közben értik meg a szavak és a mozgás kapcsolatát, mindig mutassuk be, - főleg az új, még ismeretlen- gyakorlatokat. Már az első alkalommal rátérhetünk bizonyos szervezési a gyakorlatokra / pl.: köralakítás, szétszórt alakzat, fordulás, elindulás, megállás /. A hibákat a helyesen végzett gyakorlatok kiemelésével javítsuk. A változatosság, az újszerűség minden korcsoportnál fontos: a kisebbeknél ez elsősorban a szerek és eszközök tekintetében, a nagyobbaknál a feladat megoldásának módjaiban nyilvánuljon meg. A szervezési formát mindig a gyakorlatok függvényében válasszuk meg. A bátortalanabb, vagy ügyetlenebb gyerekeknek mindig segítsünk és vigyázzunk, hogy ezek a gyerekek társaik előtt ne kerülhessenek kedvezőtlen helyzetbe.

A mozgásos tevékenységek által fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Első alakváltozás megtörténik, testarányai megváltoznak,
- testük arányosan fejlett, teherbíró,
- szeretik és igénylik a mozgást,
- Ellenálló képességük, edzettségük, életkori sajátosságaiknak megfelelő, alkalmazkodóképességük a szabályoktudatuk kialakult.
- Magatartásukban megnyilvánulnak erkölcsi tulajdonságaik, mint felelősségérzet, segítőkészség stb.
- Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes.
- Ismerik az eszközök nevét és a gyakorlathoz kapcsolódó kifejezéseket.
- Mozgásuk összerendezett, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik.
- Harmonikus finommozgásra képesek.
- Fejlődik tér és időtájékozódó képessége.
- Erőnlét, egyensúlyérzék, ritmusérzék kifejlődött.
- Kitartóan képesek a feladatok elvégzésére.
- Játékos és versenyhelyzetekben megfelelő akarattal, fantáziával, kreativitással, önálló szervezéssel vannak jelen.
- Figyelmük, gondolkodásuk, emlékezőképességük, ötletességük megfelelő szintű.

10.6 A külső világ tevékeny megismerése

A külső világ tevékeny megismerése nem korlátozódik a csoportszobán belüli kezdeményezésekre, hiszen áthatja az óvodai élet egészét. A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti- emberi- tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól, közben fejlődik megfigyelő-gondolkodási, a beszédmegértő és nyelvi kifejezőkészségük, matematikai képességük, formálódik társas kapcsolatuk, Kognitív képességeik fejlődnek. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. A gyermek tisztelje a környezetét és bátran alakítsa azt anélkül, hogy kárt okozna

benne. Olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. A természet szépségének megláttatása pedig megalapozza a természet iránti vonzódásukat, így azt szerető, tisztelő, értékeit megbecsülő, azokat védő emberekké válnak. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A külső világ megismerésével kapcsolatos tevékenységek játékba ágyazva, játékos formában valósulnak meg az óvodában. Hetente minimum két alkalommal – igény szerint többször is – többnyire mikrocsoportos formában, de egyéni és páros tevékenységekben is szervezünk kötetlen formájú tevékenységeket.

Az óvodapedagógus mindig az adott csoport hangulatához, érdeklődéséhez, fejlődési szintjéhez, a témához igazodva választja meg a tartalmat, illetve differenciál a gyerekek képessége szerint.

Célunk:

- Alakuljon ki a gyermeknek a valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja meg azok védelmét, az értékek megőrzését.
- A szűkebb és tágabb természeti és emberi környezet megismerése, felfedezése.
- Ismerjék meg a néphagyományokat, a családi és tárgyi kultúra értékeit.
- A külső világ megismerésének tevékenységeibe komplexen alkalmazzák a matematikai tapasztalatszerzést.
- Legyen a gyermekeknek önálló véleményalkotásuk a kortárskapcsolatokban, a döntési képességek alkalmazásánál és a környezetük alakításában.
- Az anyanyelvi nevelés fejlesztését hatékonyan használjuk fel a külső világ tevékeny megismerése során, figyelembe véve a komplexitás elveit.
- Az óvodáskorú gyermekek környezettudatos viselkedésének megalapozása.
- A közvetlen és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti, emberi, tárgyi világ értékei iránt.
- A környezet – és természetvédelmi szemlélet megalapozása
- A gyermekek környezetvédelemhez kapcsolódó ismeretei a nevelés során bővüljenek.
- A környezetvédelemre, fenntarthatóság problémájára érzékeny, felelős személyiségek nevelése.

Feladataink:

- Biztosítson az óvodapedagógus tapasztalatszerzési lehetőségeket a szülőföld, hazai táj, a szűkebb és tágabb környezet, a népi, helyi, családi hagyományok, szokások és a tárgyi kultúra értékeinek megismeréséhez, pl. kirándulások, ünnepek, tárgyak, termékek, anyagok gyűjtése. Teremtsen a pedagógus spontán helyzeteket a matematikai tapasztalatok szerzésére, azok felhasználása mellett a tevékenységekbe való alkalmazás lehetőségeinek gazdagítására.
- A matematikai tevékenységek gyakorlásánál alkalmazza az óvodapedagógus a differenciált fejlesztés változatos eszközeit, módszereit.
- Az óvodapedagógus az irányított és spontán megfigyelések alkalmával biztosítsa a gyermekek számára a vélemények kinyilvánítását, cseréjét. A cselekvéses tanulásból adódó tapasztalatok összegzésével adjon lehetőségek a véleményalkotásra, problémahelyzetek mérlegelésével pedig segítsen megalapozni a döntési képesség kialakulását.

- Az anyanyelvi nevelés komplexen illeszkedjen a környezet megismerése tevékenységhez, pl. információszerzés sokoldalú biztosítása, a gyermekek aktív és passzív szókincsének mennyiségi, minőségi gyarapítása, fogalomkör bővítése, beszéd és mondatalkotás aktivizálása, a kontextusos beszéd gyakorlása.
- Alakítsa ki a gyermekekben a környezet megőrzésére való igényt, azt, hogy a környezetet védeni, óvni, ápolni kell.
- Teremtse problémahelyzeteket, és adjon lehetőséget arra, hogy a gyerekek önállóan és kreatívan megoldják azokat.

Környezetvédelem

Az élővilág sokoldalú megfigyelésével, az óvó-védő tevékenység eredményeként a gyermekek érzelmi alapon eljutnak annak belátásához, hogy az élőlényeket óvni, védeni kell. A séták, kirándulások, tevékenységek, a megfelelő szokások, szokásrendszerek, magatartási formák kialakítását is szolgálják, amelyek belsővé válása a természetben való kulturált viselkedést eredményez. A jövő környezetét a jelen óvodásai fogják alapvetően meghatározni, ezért nagyon fontos, az óvoda minden dolgozójának, és a szülők részéről is a hiteles környezetvédő magatartás. A környezetszennyezés elkerülésében és a környezet helyreállításában csak együttesen léphetünk fel.

Környezetvédelemmel kapcsolatos jeles – és világnapok az óvodában

Európai mobilitási hét: szeptember

Állatok világnapja: október 04.

Kenyér világnapja: október 16.

Víz világnapja: március 22.

Madarak-fák napja: május 10.

Föld napja: április 22

Nemzetközi hulladékgyűjtő nap: szeptember 23 – szelektív hulladékgyűjtés bemutatása.

(A tagóvoda nevelőtestületei szabadon választhatják ki, hogy mennyi és mely ünnepet kívánnak a gyermekekkel megismertetni. A pedagógusok, módszertani szabadságukkal élve döntenek arról is, hogy egy-egy különálló projekthét, vagy valamelyik tematikus egységbe beillesztve dolgozzák föl az adott világnap tartalmát.

Mit tehetnek az óvodás korú gyerekek a környezetükért?

A természetvédelem, környezetvédelmi nevelés szervesen beépül az óvodai nevelés egészébe. A feldolgozás során fontos rendezőelvek az évszakok, a helyi sajátosságok, a spontán lehetőségek kihasználása. Közvetlen környezetvédelem, állatvédelem, föld, levegő, víz védelme

- Közvetlen környezetüket, tartsák tisztán, rendben.
- Ne dobálják el a szemetet.
- Segítsenek a hulladékgyűjtésben, ismerkedjenek a szelektív gyűjtési móddal, az újrahasznosítással.
- Szelektív hulladékgyűjtés gyakorlása, végzése a csoporton belül keletkezett szemét vonatkozásában
- Vegyenek részt az óvoda udvarának szépítésében (Pl.: levelek, ágak összeszedése, virágoskert, veteményeskert gondozása, stb).
- Tapasztalatok, ismeretek gyűjtése a talaj, a víz, a levegő szennyeződése és az élőlények összefüggésében

- Ne bántsák, ne tapossák el a bogarakat, rovarokat.
- A madarak védelme, etetése télen.
- Óvják a fákat és a többi növényt. Tudják, hogy csak a lehullott ágat, gallyat, termést, levelet gyűjthetik.

Táj- és településvédelem

- A természet épített értékeit közvetlen környezetükben ismerjék meg, tudatosodjon, hogy ezeket óvni, védeni kell (hidak, szobrok, épületek)
 - Lehetőség szerint ismerjék meg séták, kirándulások alkalmával (család szerepe) a településünk természetvédelem alá tartozó értékeit (pl.: liget, vadkörtefa, stb.)
 - Hagyományörzés: a „zöld ünnepek”, falusi, népi hagyományokkal való ismerkedés, azok ápolása stb.

A tevékenységek által a fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Ismerik nevüket, szüleik nevét, foglalkozását, lakásuk címét.
- A testrészeket az emberi test felépítésének megfelelően megnevezik, igényesek testük tisztaságára. Megkülönböztetik a jobb és a bal oldalt, dominanciájuk kialakult. Gyakorlottak lesznek, az elemi közlekedési szabályok betartásában felismerik a közlekedési eszközöket, járműveket.
- Ismerik a környezetükben található intézmények és középületek nevét.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik jellemző tulajdonságaikat, az évszakokhoz kapcsolódó néhány kiemelkedő népszokást, hagyományt.
- Felismerik és megnevezik a napszakokat, hónapokat, a hét napjait.
- A hétköznapi életben felismerik az ok- okozati összefüggéseket.
- Ismerik a növény szót, annak tartalmát, tudják, hogy a növények fejlődése és az időjárás között összefüggés van.
- Tudják, hogy a növényeket gondozni kell, ismernek néhány növényekkel kapcsolatos munkát (szántás, szüret, aratás).
- Ismerik és megnevezik a környezetükben élő állatokat, tudják csoportosítani életmódjuk, egyéb tulajdonságaik szerint.
- Ismernek néhány erdei és vadállatot, néhány madarat (költözőt és nálunk telelőt). Ismerik óvásukat, védelmüket.
- Ismerik és megnevezik környezetük színeit, a sötét és a világos árnyalatait, gyakran észlelt tárgyak feltűnő összefüggéseit.
- Képesek lesznek ismert tárgyak, jelenségek közötti összehasonlításokat végezni, külső jegyeik, rendeltetések szerint.
- Ismernek néhány jellegzetes hagyományt, jeles napot, a hozzájuk kapcsolódó szokásokat.
- Képesek az óvónő kérdéseit, gondolatait megérteni, követni.
- Matematikai jellegű helyzetről, problémáról, saját gondolataikat szabadon is elmondani, egymás állításainak igazságát megítélni. Jól ismert tulajdonságok szerint válogatást, összehasonlítást, sorba rendezést végeznek.
- Értik és helyesen használják a mennyiségekkel, a halmazokkal kapcsolatos kifejezéseket.
- Önállóan is össze tudnak mérni hosszúság jellegű mennyiségeket, két halmazt párosítással az elemek különféle színe, nagysága, elrendezése esetén is.

- Elő tudnak állítani különféle elemekből, különféle elrendezéssel, bontással többet - kevesebbet - ugyanannyit.
- Meg tudnak számolni tárgyakat, legalább 10-ig oda-vissza.
- Szám- és mennyiségfogalmuk kialakult, elemi műveletekre képesek 10-es számkörön belül.
- Halmazokat tudnak képezni megadott, vagy választott szempontok szerint.
- Építései, síkbeli alkotásaik legfőbb eredménye a szemléletfejlődés: azonosítani tudnak különféle helyzetükben egyező alakú tárgyakat, síkbeli alakzatokat.
- Másolással képesek megépíteni, kirakni a mintával megegyező elemekből színben és nagyságban eltérő elemekből térbeli és síkbeli alakzatokat.
- Különféle geometriai tulajdonságok szerint szétválogatni, egyszerű tulajdonságokat megnevezni. Kettő-négy elemből álló alakzat tükörképét meg tudják építeni.
- A térben való tájékozódásban értik és tudják az irányokat, illetve a helyeket jelölő névutókat. Mindezt síkban is értik.

10.7 Munka jellegű tevékenységek

A gyermeki személyiségfejlesztés fontos eszközei a munka és a munka jellegű játékos tevékenységek. A munka jellegű tevékenység legyen önként végzett, aktív, amelyet örömmel és szívesen végez a gyermek. A munkavégzés során felelősségvállalása, céltudatossága, kitartása és nem utolsósorban önállósága fejlődik. A munka jellegű tevékenységek összekovacsolják a csoportközösséget, saját és a társak elismerésére nevelnek.

Cél:

- A munka jellegű tevékenységek végzése során fejlődjön a gyermek cselekvő tanulási folyamata.
- Az aktív munka jellegű tevékenységet tudja megkülönböztetni a játékos tevékenységtől.
- A valódi munkavégzéshez szükséges attitűdök formálása.
- A munkára nevelés egyik formája a saját és mások elismerésére nevelés. A munka eredményének és értékének megbecsülése.
- A munka jellegű feladatoknál célunk a gyermekek konkrét, reális és differenciált értékelése.
- A munka jellegű tevékenységekben komplexen megjelenik az anyanyelvi nevelés is.
- A gyermekek értékteremtő együttműködési készségének fejlesztése játékos jelleggel.
- A gyermek a munkavégzés során szerez ismereteket, információkat az őt körülvevő tárgyi világról.

Feladatok:

- Az óvodapedagógustól a gyermeki munka tudatos pedagógiai szervezést, együttműködést és folyamatos, a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő, konkrét, reális értékelést igényel.
- A munka, mint a gyermek aktív tevékenysége, különüljön el a játékos tevékenységektől.
- Érvényesüljön az óvodapedagógus segítségével az elvégzett feladatok jelentőségének megvilágítása, elismerése (önkiszolgáló munka, illetve közösségért végzett munka),

- az anyanyelvi és a munkára nevelés tevékenységekhez kapcsolódó spontán beszédhelyzetek, beszédformák gyakorlása, munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok – okozati összefüggések, műveletek megnevezése, mondatok alkotása.
- Az óvodapedagógus adjon lehetőséget minden korcsoportnak az alkalmi munkák végzésére.
- Az eszközök használatának gyakorlásával a szükséges készségek és képességek megalapozása.
- Az önálló munkavégzés és munkamegosztás fokozatos elsajátítása.

Munka jellegű tevékenységeink:

- önkiszolgálás,
- naposság,
- növény- és állatgondozás,
- környezet rendjének megőrzése,
- alkalmi munkák, megbízások.
- Az óvodai nevelés során a környezetvédelmi és a fenntarthatósággal járó tevékenységek összekapcsolódnak.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- A rájuk bízott feladatot, munkát önállóan, szívesen végzik.
- Figyelnek saját maguk és környezetük rendezettségére.
- A környezetükben lévő növényeket gondozzák.
- A munka jellegű tevékenységek gyakorisága által bizonyos cselekvések szokássá válnak.
- Megfelelő igény szint alakul ki környezetükkel kapcsolatban.
- Megtanulják a legszükségesebb eszközök, szerszámok célszerű használatát, miközben elemi fokon tapasztalatot szereznek a munkaszervezésről, célszerű sorrendjéről.
- A munka elvégzésére való törekvés által kitartóak, türelmesek lesznek, fejlődik önbizalmuk, felelősségérzetük.
- Hozzászoknak saját tevékenységük ellenőrzéséhez, egymás megoldását kölcsönös megértéssel és segítőkészséggel értékelik.
- A közösen végzett munka hozzájárul a társas kapcsolatok alakulásához, ezek örömeinek átéléséhez.
- A tevékenységek gyakorisága, annak hatása megerősíti a gyermekekben a munka játéktól eltérő jegyeit.
- Kialakul a munka iránti tisztelet, megbecsülés fontossága, hasznossága, a dolgozó ember iránti tisztelet.

10.8 Tevékenységekben megvalósuló tanulás

Cél:

A tevékenységeken keresztül a gyermekek személyiségfejlődésének teret adni, az életre való felkészítés. Alapfeladatként tekintve a szociális életképességek fejlesztését.

A fejlesztés a nevelési folyamatban egészében és komplexen történik. A délelőtti ének- zene- tánc, mozgás, vers, mese, kézműves-, tevékenységek játékba integráltan kötetlen, vagy közvetve kötelező szervezési formában valósulnak meg, vegyes csoportszervezés mellett.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg. A tanulás feltétele mindenekelőtt a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás formái óvodánkban:

- utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- spontán játékos tapasztalatszerzés,
- játékos, cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- gyakorlati problémamegoldás.

Óvodapedagógusi értékelést folyamatosan alkalmazzuk az egésznap során, ami pozitív és személyre szabott.

Cél:

- A tanulás az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósuljon meg.
- A tanulás a gyermeki személyiségfejlődést és fejlesztést pozitívan, hatékonyan támogatja.
- Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermekek képességeinek, kompetenciájának fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, attitűdök erősítése.
- Az óvodapedagógus a személyre szabott pozitív értékeléssel segítse a tanulási folyamatot.

Feladatok:

- A gyermeki személyiség fejlesztése az életkori és fejlődési sajátosságok figyelembe vételével, interaktív tanulási – tanítási módszerek dominanciájával.
- Sokszínű, változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek felkínálása.
- Egyéni tanulási utak támogatása a gyermeki szükséglethez és egyéni képességekhez igazodva.
- Az óvodapedagógus megfelelő mennyiségű és minőségű segítséget biztosítson a gyermek önálló döntésén alapuló tevékenységrendszerében.
- Kompetenciák fejlesztése: szövegértés, szövegalkotás megalapozása, érzelmek bátor kinyilvánítása, motiválás az interaktív közös együttlétben, érzelmek közvetítése, stb.
- Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során építsen a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.
- A felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitás erősítése.
- Személyre szabott, pozitív értékeléssel segítse az óvodapedagógus a tanulási folyamatokat.

11. Sajátos nevelési igényű gyerekek óvodai nevelése

Óvodáink vállalják a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését, ellátását (testi, érzékszervi, beszéd fogyatékos, autista/autisztikus, nevelési és tanulási folyamatban akadályozott, megismerő funkciók vagy viselkedés fejlődésének rendellenességével küzdő gyerekeket), akik a szakértői és rehabilitációs bizottság véleménye alapján integráltan nevelhetők.

Fejlesztésüket utazó gyógypedagógus végzi. Az óvodapedagógusok a gyermekek a csoportba való befogadását, illetve a szocializálódásukat, közösségbe való szoktatását segítik elő.

Az egyenlő esélyek feltételeinek biztosításával – befogadó közeg- már gyermekkorban megtalálják a helyüket a társadalomban.

Cél:

- Harmonikus, nyugodt, biztonságos óvodai környezet által a fejlődés elősegítése, életkörülményeik javítása.
- Lehetőséget adni nekik és ép társaik számára, hogy megismerjék, elfogadják egymást.
- A 3-7 éves integrálható gyermekek normál óvodai nevelés során – speciális fejlesztés mellett- szociálisan, értelmileg, érzelmileg képessé váljanak az iskolai életre.

Megvalósítás:

- Tárgyi feltételek, játékok, eszközök biztosítása.

- Együttműködés a családdal.

-A habilitációs tevékenység teammunkában valósul meg: gyógypedagógus, óvodapedagógus, dajka, akik rész vesznek a gyermek nevelésében, ellátásában.

- A fejlesztő terápiás programok, tevékenységek a napi óvodai életbe integrálva valósulnak meg a gyógypedagógus közreműködésével és a szakvéleményben foglaltak szerint. Az elvárások mindig igazodnak a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődésének üteméhez, és ne terhelje túl.

- Az óvodai nevelés és fejlesztés során a gyermekek mindig csak annyi segítséget kapnak, ami a további önálló cselekvéshez segíti.

- A fejlesztő tevékenységek az óvodai pedagógiai program tartalmi elemeivé váljanak.

Célunk a befogadó nevelés által a többségi óvodában a többi gyermekkel részben vagy egészben megvalósuló neveléssel, hogy

- az inkluzív szemlélet által a különbözőség elfogadása, az elfogadó viselkedés és magatartás alakítása (empátiás készségek),
- az SNI gyermek illeszkedjen be az óvodai csoportjába, a csoport fogadja be Őt. Segítség a közösségbe való beilleszkedését,
- a közösség húzó erőként hasson rá,
- képességei optimálisan fejlődjenek,
- a többségi gyermek közösség az együttélés során humánus értékekkel gazdagodjon.

Az integrált nevelés- oktatás előnyei az SNI gyermek szempontjából:

- konfliktuskezelő stratégiákat sajátít el,
- megtanul harcolni a saját magáért,
- szociális hatások érik, ezért könnyebben tud a közösségbe beilleszkedni,
- társadalmilag elfogadott magatartás formákat sajátít el,
- fejlődik az alkalmazkodó képessége.

A normál fejlődésű gyermek szempontjából:

- tapasztalatot szerez a másságról,

- érzékenyebb lesz az elfogadásra (empátia, segítőkészség, tolerancia).

Eredményes integrálás személyi és tárgyi feltételei:

- Befogadó környezet: alkalmazottak, gyerekek, szülők,
- Megfelelő szakos gyógypedagógus,
- gyógypedagógiai asszisztens az integráló csoportokban,
- speciális segédeszközök (szék, asztal, mosdó, fejlesztő eszközök)
- akadálymentesítés,
- Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézet közreműködése,
- A gyermek nevelésének és oktatásának folytatása → megfelelő iskola.

Ez alapján tagóvodánként más-más SNI gyermek befogadására vagyunk kész:

Hársa utcai Óvoda: tanulásban akadályozott, beszéd fogyatékkal-, mozgásszervi problémákkal és az I. típusú diabéteszsel élő gyermekek fogadására készültek fel.

Széchenyi közti Tagóvoda: jól funkcionáló Down- kóros, tanulásban akadályozott, érzékszervi fogyatékkal élő, autista/autisztikus gyermekek és mozgás szervi problémákkal élő gyermekek fogadására vannak felkészülve.

Szent István utcai Tagóvoda: tanulásban akadályozott, autista/autisztikus, egyéb pszichés zavarokkal küzdő (pl.: hiperaktív), beszéd fogyatékkal élő gyermekek fogadására vannak felkészülve.

Deák Ferenc utcai Tagóvoda: tanulásban akadályozott, autista/autisztikus, egyéb pszichés zavarokkal küzdő (pl.: hiperaktív), érzék- és mozgásszervi problémákkal és I. típusú diabéteszsel élő gyermekek fogadására vannak felkészülve.

12. A gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követése

„ A korai nevelés a legfontosabb. Amit az ember gyermekként lát, az segíti egész életében, hogy a jó felé orientálódjék. ” (Brunszvik Teréz)

Az óvodáskor az a kor, amikor még minden lehetséges, és amikor talán minden eldől.

Az intézményben a gyermekek fejlődését az óvodapedagógusok folyamatosan követik, és dokumentálják, elemzik, és az egyes évek értékelési eredményeit összekapcsolják, szükség esetén fejlesztési tervet készítenek.

Az óvodapedagógusok a gyermekek eredményeiről fejlesztő céllal folyamatosan visszacsatolnak szüleinek/gondviselőjének és az életkornak, fejlettségi szintnek megfelelően.

Elvárás, hogy a diagnosztikus mérőanyag, legyen képes pontos információt adni a gyermekek ismereteiről, képességeiről, a pedagógusok szakmai munkája szempontjából hatékony segítséget nyújtson az óvodáskorú gyermekek fejlődésének nyomon követéséhez, az ismeretátadás és a fejlesztés tervezéséhez. Az adott gyermek önmagához való fejlődésére ad választ a képességterületek, azon belül a részképességek mutatóinak összehasonlítása, ill. a pontszámokban meghatározott, vagy összesített (átlagolt vagy százalékos) értéke is.

A mérőanyagokkal történő értékelés lehetőséget ad az intézmények gyermekeinek, csoportjainak összehasonlítására is.

Funkciói:

- a pedagógiai folyamat közvetlen szabályozása, a pedagógusi hatékonyság visszajelzése az ismeretátadás szervezésével, tervezésével kapcsolatban,
- a csoporton belüli, ill. intézményi szintű összehasonlításokhoz (pl. portfólió összeállításához, csoportprofil készítéshez, önértékelésekhez stb.) is.

- a nevelési tervek, programok bevalásának vizsgálata, az intézmény pedagógiai eljárásainak hatékonysága,
- Az értékelés segítséget nyújt a szülők megfelelő tájékoztatásához, az együttműködéshez, a gyermek önmagához mért fejlődésének nyomon követéséhez.

A gyermekek fejlődéséhez használt dokumentumok:

- Gyerektükör (anamnézis, beszoktatási jegyzőkönyv)
- Mérés-értékelési rendszer (OviAdmin),

2023. szeptember 1-től online felületen vezetjük az óvodai adminisztrációs és dokumentációs rendszert, mely segítségével az arra jogosultak statisztikai és adminisztrációs feladatokat el tudják látni.

- BTMN és SNI gyermekek fejlesztési tervei.

Felhasznál módszerek:

- beszélgetés,
- megfigyelés,
- cselekedtetés,
- együttjátás,
- rajzok (emberrajz, családrajz)
- közös játék társas játékkal, kártyával, puzzle, memória, képes könyvek, egyéb.

13. A Tagóvodák saját arculata

13.1 Deák Ferenc utcai Tagóvoda

A tagóvoda 4 csoporttal rendelkezik, 100 fő óvodás gyermek elhelyezésére alkalmas. Évek óta itt a legmagasabb a hátrányos helyzetű gyerekek létszáma. Ezért a mindennapok során a ezzel számolni kell.

Magyarországon törvény szabályozza, hogy ki tartozik a hátrányos és halmozottan hátrányos kategóriába. (közoktatásról és gyermekvédelemről szóló törvények)

Magyarországon 2015-ben került bevezetésre, hogy három éves kortól kötelező az óvodai nevelésben részesíteni a gyermekeket. Hátrányos helyzetben lévő gyermekek részére ez pozitív változást jelent, mert az óvodai fejlesztések által kisebb lesz a lemaradásuk.

Célunk, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek számára is ugyanúgy biztosítsuk a harmonikus személyiség fejlődését. Szeretetteljes, gyermekközpontú, a másságot elfogadó, különös tekintettel az életkori, egyéni sajátosságokra és az eltérő fejlődési ütemre. Figyelmet fordítunk a gyermekek egészséges életmódra nevelésére, mozgás-, játék kultúrájára, érzelmi fejlesztésükre.

A fejlesztő tevékenységek az óvodai pedagógiai program tartalmi elemeivé válnak.

Vállaljuk, hogy a mindennapos nevelési feladatok mellett nagyobb odafigyelést, több tevékenykedtetést biztosítunk a gyermekeknek:

Egészséges életmódra nevelés során:

- Feltételek biztosítása.
- Egészséges életmód igényének alakítása: testápolás, öltözködés, táplálkozás, pihenés – alvás – levegőzés.
- Gyermekek testi fejlődésének elősegítése, egészségvédelme, edzése, mozgás.

- Egészséges életmódra nevelés, gondozás, testápolás, egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

Érzelmi fejlesztés, szocializáció során:

- Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes családi légkör megteremtése..

- Gyermek társas kapcsolatainak minősége az óvodában

Játékkultúra fejlesztése során:

- Saját értékek megmutatására, önkifejezésben alkotó felhasználásra nevelés

- Aktuális feltételek biztosítása, a belső motívumok aktivizálása.

- Sokszínűség megőrzése, tapasztalás segítése.

- Személyiség visszatükröződése.

- A játék folyamatában problémahelyzetek teremtése, azok megoldásának lehetőségei

- A gyermekek egyéni megismerése.

Kompenzáljuk a családi nevelés hiányosságait, segítjük a szociális beilleszkedést. Biztonságérzetet nyújtunk számukra, amely megalapozza érzelmi kötődésüket az óvodához, ösztönzik társas kapcsolataik alakulását.

Fejlesztési feladatainkat differenciált, egyénre szabott segítségadással valósítjuk meg. A felzárkóztatás színtere a játék, játékos tevékenységek, szokások kialakítása során, az általános nevelési feladatok folyamatában.

A felújított óvoda eszköz és tárgyi, személyi feltételei szerint alkalmas ezen feladatok ellátására.

13.2 Hársfa utcai Óvoda

Mozgás

A mozgás a gyermekek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. Fontos szerepet játszik az egészség megőrzésében, megóvásában, a szervezet biológiai egyensúlyának fenntartásában.

A mozgás, mint fő fejlesztő tevékenység jellemzi óvodai életünket, melyre hatalmas hangsúlyt fektetünk, s melynek körét mind jobban kívánjuk kitágítani.

Saját szakmai tapasztalataink, valamint tanulmányaink érelték meg bennünk azt a gondolatot, hogy a mozgás fejlesztő hatását még tudatosabban használjuk fel a személyiségfejlesztésre, az idegrendszer érzésének befolyásolására, az egészséges életmód alakítására, a testi képességek fejlesztésére. Mindezt a mozgástapasztalatok bővítése, a sikeres mozgásfejlesztés által kívánjuk elérni. Az általunk összeállított mozgásfejlesztő gyűjteményünk nagyban hozzájárul munkánk sikerességéhez, a mozgás útján történő nevelés hatékonyságának növeléséhez.

A mozgásnak teremben és szabad levegőn, eszközzel vagy eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés mindennapjaiban – az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve – minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk.

Minden óvodapedagógus feladata, hogy játék során elegendő helyet, teret és eszközt biztosítson a mozgásra. A mindennapos szabad mozgás legyen nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek. Fontos, hogy a gyermekek a természetes nagymozgásokat, mozgáselemeket egyénileg gyakorolhassák a mozgásfejlesztő eszközökön, melyre a nap bármely szakaszában lehetőséget biztosítunk.

A szabad levegőn végzett mozgás megduplázza a szervezetre kifejtett hatását, a keringést és légzőszervek funkcióját erősíti. A szabadban, a levegőn, az udvaron, a természetben végzett számtalan mozgásélmény (tornázás, sportolás, játék, kirándulás stb.) kiaknázására törekszünk. Ezáltal a rendszeres, kellemes légkörben végzett mozgás a gyermek természetes igényévé válik és beépül szokásrendszerébe.

Feladatunknak tekintjük, hogy formáljuk a családok szemléletét mozgásos sport tevékenységek szervezésével.

Gyógytestnevelő kollégánk segítségével a helyes testtartás kialakítására, a lábdeformitások korrekciójára, illetve a prevencióra is nagy hangsúlyt fektetünk.

A sportok megszerettetése, a sportágválasztás megkönnyítése érdekében óvodánk részt vesz az MLSZ által szervezett Bozsik foci programban, illetve a Magyar Úszószövetség által meghirdetett Úszó Nemzet programban, melyek heti rendszerességgel zajlanak.

Célunk:

- A gyerekek természetes mozgáskészségeinek, testi képességeinek fejlesztése játékos formában.
- Sokoldalú mozgásigény kielégítése a szabadban való tartózkodás során.
- Komplex személyiségfejlesztés, az idegrendszer érési folyamatainak befolyásolása.
- A mozgás által a viselkedésbeli, magatartásbeli tünetek csökkentése.
- Korrekció, prevenció a helyes testtartás kialakítása, a lábdeformitások korrekciója érdekében.

13.3 Szent István utcai Tagóvoda

Madárbarát óvoda

Óvodánkban nagy hangsúlyt fektetünk a környezetvédelemre, ezen belül pedig az állatok védelmére. Különböző érdekes témákon keresztül ismerik meg a gyerekek az állatokat, gondozásukat, védelmüket, amelyek a jeles napokon csúcspontnak ki: állatok világnapja, Márton nap, téli madáretetés, víz világnapja, föld napja, madarak és fák napja, méhek világnapja. Több kirándulást szervezünk az év során. Drávaszentésre, a Duna- Dráva Nemzeti Park területére, ahol testközelből találkozhatnak vadon élő- és háziállatokkal a gyerekek. A Dráva partjára, a középrigóci erdőbe, vagy akár a pécsi állatkertbe, ahol sétáink során igyekszünk megfigyelni a körülöttünk lévő csodálatos természetet.

Minden évben egyik kedvenc projektünk a „Téli madáretetés”. Az ablakból egész télen figyelemmel kísérhetik a gyerekek a madarakat. Hosszú évek óta etetjük és itatjuk őket télen. Készítünk nekik madáretetőket, madárkalácsot, és hoznak számukra madáreleséget. Ennek hatására egyre több madár érkezik az udvarunkba, így a gyerekek megfigyelhetik a madarak sokféleségét, megismerhetik fajtájuk széles skáláját és a gondoskodás is kialakul más élőlények iránt. Ezekről a madarokról fényképeket is készítünk, így bármikor elővehetjük és nézegethetjük őket.

A madarak megismerésén, gondoskodásán keresztül kialakítjuk a gyerekekben a környezettudatos, felelős személyiség vonásokat. Célunk, hogy óvodásaink alapvető értékeket szerezzenek. Továbbá, hogy szeressék az állatokat, ne féljenek az állatoktól és tiszteljék a természetet.

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesült 2021 őszén tett felhívására jelentkezett a tagóvodánk, aminek eredményeként 2022 tavaszán megkaptuk a kitüntető „Madárbarát Óvoda” titulust. Ezzel értékelték eddigi munkánkat.

Madárbarát óvoda pedagógiai alkalmazási lehetőségei:

- madáretetők készítése, kihelyezése,
- madáretetők tisztántartása, feltöltése,
- madarak megfigyelései, beszélgetések,
- a témával kapcsolatos versek, dalok, mesék megismerése,
- állatutánzó mozgások gyakorlása,

- barkácsolás, kézműves tevékenységek, esztétikai érzék fejlesztése,
- madárnevek, tulajdonságok megismerése,
- gondoskodás, együttérzés,
- felelősség, empátia fejlesztése,
- tapasztalatok, élmények szerzése.

Jövőkép:

Állatvédő- és Állatbarát Óvoda címek elnyerése. Ennek érdekében fogjuk programjainkat, projektjeinket összeállítani, megszervezni.

13.4 Széchenyi közti Tagóvoda

A környezetvédelem- fenntarthatóság a tagóvodában

Rohanó világunkban aggódom figyeljük a környezetünkben végbemenő változásokat, Földünket az élővilágot beleértve embert, növényt, állatot egyaránt fenyegető veszélyeket. E szomorú tényből kiindulva éreztük szükségességét annak, hogy felnövekvő nemzedékünk legifjabbjaiba elültessük a környezetvédelem magjait. Helyi nevelési programunkban kiemelt helyet kapott a környezeti nevelés. Biztosítjuk a természet megbecsüléséhez, megóvásához az érzelmi alapot, mellyel közvetetten hozzájárulunk a gyermekek környezeti neveléséhez, természetszerető, környezetbarát felnőtté válásukhoz. Projektjeinket, programjainkat úgy szervezzük, hogy a jeles napok alkalmával teljessé váljanak.

Környezetvédelmi jeles napok tagóvodánkban:

- Állatok világnapja

Fontos nevelési feladat, hogy a gyermekek védjék az élő környezetet. Ne rongálják, hanem gondozzák, gondoskodjanak életfeltételeik biztosításáról. Igyekszünk megismertetni a gyerekeket az adott tájegység állataival, bogaraival, madaraival, növényeivel. Természetesen csak a legjellemzőbbekkel. Felhívjuk figyelmüket a növény és állatvilág kölcsönös kapcsolatára. Így alapozhatjuk meg a természet, a haza szeretetét.

- Kirándulás Drávaszentésre, a Dráva kapu bemutató központba
- Ismerkedés a Duna-Dráva Nemzeti Park védett állataival, a régi magyar háziállatok megfigyelése természetes környezetükben. Filmvetítés megtekintése DDNP védett állatairól
- Erdők hete
- Az óvodai nevelés a gyermek és a természet kapcsolatát helyezi a tevékenység középpontjába. Fontos, hogy találkozzon a természettel és mivel óvodás gyerekekről van szó, meg kell tapasztalnia, hogy például az erdő nem csak fák sokasága, hanem növények állatok sokfélesége, életközösség. A megismerésből fakadó érzelmi kapcsolat jó alap lesz a későbbi cselekvési készség fejlesztésére. A természeti élmények, tapasztalatok minden korosztály számára fontosak, az óvodások számára azonban még többek: döntő jelentőségűek. Az élmény kapcsolja őket a valósághoz. Ezért aztán életünket nagyban meghatározzák a rendszerességgel végzett kirándulások, amelyek során olyan magatartási formák kialakítása lehetséges, amely az élő és élettelen környezettel való együttélést megalapozza.

Több mint 10 éve veszünk részt a Dráva Völgye Szakközépiskola erdészeti tagozatának „Erdők hete” alkalmával megrendezett programján. Lehetőség van az erdei állatok és a lepke és rovargyűjtemény megtekintésére. Megismerkedtünk továbbá a DDNP védett madaraival,

azok fészkelési szokásaival. Megtekintjük az erdőben található gombafajtákat, erdészeti munkagépeket.

Télen a napi tevékenységünk része a madarak etetése. Az összegyűjtött eleséget a gyerekekkel közösen helyezzük el az etetőbe és a szélvédett, hőmentes helyre. Sokféle fajtájú és színű madarat figyelhetnek meg a gyerekek, amint egy-egy napraforgó magot megcsippentve felrepülnek egy ágra és hegyes csőrükkel kinyitják a héját. Mindez pillanatokon belül zajlik és máris szállnak vissza újabb eleségért. A gyerekek a tél végére már jól ismerték a meggyvágót, királykát, a kék- és szécinkét és a verebeket, stb. amit nem ismerhetünk azt könyvek, ill. internet segítségével igyekszünk meghatározni, beazonosítani. A gyermekeknek sokszor elmondtuk, hangsúlyoztuk, hogy csak úgy szabad madarakat etetni, ha az folyamatosan rendszerességgel történik.

➤ A víz világnapja

A hideg tél után mindenki várja a jó idő beköszöntését. A melengető napsütés szinte csalogat ki bennünket a szabadba. Ilyenkor márciusban hosszabb sétákat, gyalogtúrákat teszünk a Dráva parton. Megfigyeljük az éledő természetet, a változásokat. Visszaemlékezünk milyen volt ősszel a Dráva part, összehasonlítjuk a tavaszi látképpel. Megállapítjuk, hogy alacsonyabb vagy magasabb-e a vízállás, mint ősszel. Megcsodáljuk a tavasz első virágait, a hóvirágot, az ibolyát, de bármennyire is hívogatóan csábítanak a virágok, hogy leszakítsuk őket, ezt soha nem szoktuk tenni. Már kiscsoportos koruktól arra neveljük a gyerekeket, hogy vigyázzanak a növényekre. Mindig elmondjuk, hogy minden virág ott szép igazán, ahol éppen virágzik, ha letépjük, hamar elhervad.

- A víz, mint éltető elem. Annak tudatosítása a gyermekekben, hogy víz nélkül nem élhetünk, minden élőlénynek szüksége van vízre. Ezért fontos a vízzel való takarékoskodás, vizeink tisztaságának megőrzése.
- Séta, kirándulás a Rinya és Dráva partján. A patak és a folyó vizének összehasonlítása, különbségek megláttatása.

➤ A Föld napja

- Ezt a környezetvédelmi jeles napot már több mint 10 éve ünnepeljük tagóvodánkban. Az egy napos ünnep fokozatosan egyhetes programmá nőtte ki magát az évek során. A szülőket igyekeztünk kezdetől fogva bevonni az előkészületekbe, a tevékenységekbe.
- Meghirdetjük az egy gyermek – egy palánta akciót, amelynek lényege, hogy minden gyermek hoz egy zöld növényt, amely lehet virág, fa vagy cserje. A hozott növényt a gyerekek a szülőkkel közösen ültetik el az óvoda udvarán, természetesen előzetes tervezés, megbeszélés alapján. A Föld napjára így folyamatosan megtörténik a kiskert virágosítása, az udvar szépítése, frissítése új zöld növényekkel. Ennek a tevékenységnek rendkívül nagy nevelőértéke van a környezetvédelem szempontjából, hisz az a gyermek, aki szüleivel közösen ültetett egy virágot, bokrot vagy fát, arra a növényre vigyázni fog, ápolja, gondozza azt, érzelmileg motiválva lesz. A Föld napján az úgynevezett „kerti partira” minden szülőt szeretettel várunk és évek óta kedves vendégünk Imre Mária a Tiszta Városért Egyesület képviselőjében.

Rendezvényünket sok-sok virágpalántával szponzorálják és mindig apró ajándékokkal lepik meg a résztvevő gyermekeket, azok nagy öröme. Az ünnepséget egy szép verssel, közös énekléssel kezdjük. A délután játékos vetélkedővel folytatódik:

- kérdezz-felelek vetélkedő a Föld állatairól, növényeiről,
- találós kérdések Földről, Napról, Holdról,
- játék a szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatban (A különböző összegyűjtött anyagok, hulladékok szétválogatása a megfelelő színű hulladékgyűjtőbe.)

- közös mondókatanulás,
- puzzle játék (ki tudja hamarabb kirakni a képeket?)

A napot a délelőtti folyamán a gyerekekkel közösen elkészített gyümölcs- és vitaminsaláta elfogyasztásával zárjuk.

➤ **Környezetvédelmi világnap- fenntarthatóság**

A környezetvédelmi világnap alkalmából a Tiszta Városért Egyesület által szervezett szemétszedési akcióban vett részt óvodánk. Kesztyűvel, nylon zsákokkal felszerelve végig jártuk a gyerekekkel óvodánk környékét, a Rinya partot és az autóbusz pályaudvart. Közös erővel megtisztítottuk közvetlen környezetünket, az összegyűjtött szemetet a legközelebbi gyűjtőkösárba helyezzük.

A gyerekek nagy lelkesedéssel dolgoznak és szinte már biztosak lehetünk abban, hogy ők nem fognak szemetelni, vigyáznak környezetük tisztaságára. A környezetvédelmi világnap tevékenységeinek, programjainak zárásaként a gyerekek lerajzolják, milyennek képzelik el a jövőt, a Földet, ha:

- nem változik az emberek szokása és a szeméthegek tovább nőnek
- takarékoskodunk a vízzel, az energiával, nem szemetelünk, sok virágot, fát ültetünk

A rajzok plakátok az óvoda folyosóját díszítik, felhívva a szülők figyelmét a hétköznapi környezetvédelem fontosságára.

Környezetvédelmi tevékenységeinket a közeljövőben bővíteni szeretnénk: komposztáló, madárodú elhelyezésével az udvaron.

Jövőkép:

„Zöld Óvoda” cím elnyerése.

A szelektív szemetgyűjtők mellett használatos gyűjtő kihelyezése.

A projektjeinkben, programjainkban tudatosan és rendszeresen a fenntarthatóság jegyében tervezzük a nevelési tartalmakat.

14.Ünnepeink, hagyományaink

- Autómentes Világnap szept. 22.- közös rendezvény
A nagycsoportok óvodánként gyalog lesétálnak a szabadstrandra, ahol a gimnazista gyerekek játékos feladatokkal várják őket.
- Állatok Világnapja október 4.- tagóvodánként.
Lehetőség szerint kirándulást szervezünk a DDNP állatsimogatójába, illetve állatok megtekintése más egyéb helyen (baromfiudvar, lovarda).
- Márton napi kreatív délután november 11.- tagóvodánként, szülőkkel szervezzük meg.
Délután a gyerekek szüleikkel kézműves tevékenységeken vehetnek részt (libák, lapionok és egyéb dolgok készítése) Majd a városi felvonuláshoz csatlakoznak.
- Városi Óvodák karácsonya - közös rendezvény a Művelődési Központban - városi betlehem készítése, felavatása – közös rendezvény. A tagóvodák nagycsoportosai külön- külön műsorral készülnek.
- Március 15. megemlékezés – tagóvodánként.
A város különböző pontjain (Főtér, millenniumi emlékmű, Petőfi szobor) a gyerekek megemlékezésük jeleként saját készítésű kokárdát, zászlót, egyéb jelképeket helyeznek el.
- Víz világnapja március 22- én tagóvodánként.
Tagóvodák saját elképzeléseik alapján. (Kirándulás a Dráva partjára).

- Óvodások városi sportnapja – közös rendezvény, szülőkkel. Jó idő esetén a drávai szabadstrandon sorversenyekkel, játékos tevékenységekkel töltjük el az időt, majd jutalmul minden gyermek gyümölcsöket kap ajándékba.
- Környezetvédelmi napok szervezése, rendezése – tagóvodánként.
- Gyermeknap szervezése, rendezése – tagóvodánként. Az óvodák dolgozói színes programmal, játékokkal készülnek erre a napra. Meglepetésként fagyit, csokit, vagy egyéb nyalánkságot is kapnak a gyerekek.
- Városi gyereknap: Az intézményünk szervezésében dolgozók és más meghívott vendégek a város központjában műsorokkal, tevékenységekkel várják az odalátogatókat.
- Szülők - Nevelők alapítványi bálja – közös rendezvény. Mindig az munkatervben kijelölt óvoda szervezésében.
- A gyermekek életének jeles napja: születésnap – csoportonként. Minden csoportban saját hagyományok szerint.
- Egyéb ünnepeink: karácsony, farsang, húsvét, anyák napja, évváró, ballagás – tagóvodánként saját szokásaik szerint.

15. A fejlődés jellemzői az óvodai nevelés végére

A belső érés, a családi nevelés és az óvodai nevelés eredményeképpen a gyerekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. Vágyik már az iskolába.

A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek, kedvező iskolai légkör az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtellel és gyermektársaival. Az óvodapedagógusok a gyermeki fejlődés nyomon követését óvodába lépéstől az iskolakezdésig helyi dokumentumban rögzítik. A különböző szinten álló gyermekek fejlesztését háromszintű tervezéssel segítik, amelyek a csoport dokumentáció részét képezik. Gyakorlatban életkor és képességek szerinti differenciálással valósul meg.

Az iskolaérettnak tekintjük azt a gyermeket, aki képes az iskolai követelményeknek megfelelni. Az első osztály sikere, vagy sikertelensége az egész életére kihat. Az első év megismétlése segít a hátrányok csökkentésében, de pszichésen nagyon megterhelő egy gyermek számára. Rendkívül fontos, hogy a megfelelő érettséget elérve kezdje a gyermek az iskolát. Az iskolai tanulás ne kudarc élmények sorozata legyen, hanem szükségletté váljon a gyermek számára. Az iskolakezdéshez testi, lelki és mentális feltételek megléte szükségesek. A tanuláshoz szükséges képességeik folyamatosan fejlődnek.

Testi alkalmasság:

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz.

A gyermek túl van az első megnyúlás fázisán:

- ✓ az arc elveszíti kisgyermekes jellegét, a testről eltűnnek a zsírpárnák, s helyüket a fejlődő izomzat foglalja el,
- ✓ eltűnik a pocak, a csípő, a vállak szélesebbé válnak,
- ✓ megváltozik az egyenes törzs, a hát domborúvá, az ágyéki szakasz homorúvá válik,
- ✓ a csontrendszer erőteljes változáson megy keresztül, éppen ezért a helyes testtartásra fokozottan oda kell figyelni,
- ✓ kézcsontozata rendeződik,
- ✓ megkezdődik a fogváltás.

Teste arányosan fejletté, teherbíróvá válik.

Szociális képességei:

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek nyitottá válik a körülötte lévő világra, az iskolára.

- ✓ Az első legfontosabb, hogy a gyermek *feladattudata* alakuljon ki. A kijelölt feladat elvégzését előbbre valónak tekintse más egyéb dolognál. A rábízott feladatot akkor is elvégzi, ha azt unalmasnak tekinti. Kitartó, jobban ellen tud állni a véletlenszerű, vonzó ingereknek.
- ✓ A saját személyével kapcsolatos teendőket el tudja látni. Az önkiszolgálás és az önállóság megfelelő szintjén van.
- ✓ Érzelmeit és indulatait féken tudja tartani. Működik nála az önkontroll, önfegyelem. Türelmes. (Tekintettel van másokra.) Az „unalmas” feladatok elvégzésére is képes. (monotóniatűrés)
- ✓ Viselkedési normák, minták betartása nem jelent számára problémát. Tisztában van az alapvető viselkedési szabályokkal, betartja azokat. (A leesett tárgyat felveszi.)
- ✓ Önkiszolgáló képesség (Képes legyen ellátni saját magát: étkezés, tisztálkodás, öltözködés.)
- ✓ Képes a más öröméért munkát vállalni. Segítőképz.
- ✓ Van véleménye, értékeln tudja mások viselkedését (értékítélete még nem biztos, hogy helyes)
- ✓ Szabálytudata kialakult.

Motoros képességei:

- ✓ Nagymozgásai koordináltak, kondíciója megfelelő (Helyesen használja a torna eszközöket.)
- ✓ Mozgásszükségletét tudja fékezni, szükségleteit szándékosan képes irányítani
- ✓ A sikeres tanulás lényeges feltétele a grafomotorika és finommotorika fejlettsége, ill. a helyes ceruzafogás, a jó vonalvezetés, szemkéz koordináció.
- ✓ Bátran ábrázol, figyel a részletekre, arányokra, díszít, tervez, az eszközöket jól használja.
- ✓ Jó, ha az iskolába lépés előtt kialakul a lateralitása.

Mozgása összerendezetté, harmonikussá válik.

Kommunikációs képességei:

- ✓ Gondolatait, véleményét egész mondatokban, érthetően, folyamatosan, hangsúlyozva fejezze ki. Beszéde formailag tiszta, érthető /hangképzés, kifejezőkészség/; tartalmilag →ki tudja fejezni magát /2500-3000 szó/.
- ✓ Használ minden szófajt, a nyelvtani szabályokat jól alkalmazza. (szuffixumok, viszonzyszavak, igekötők)
- ✓ Különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti ki a hangokat.
- ✓ képes végig hallgatni és megérteni mások beszédét.
- ✓ Egyszerűbb történeteket mond, mesél. Szívesen rész vesz bábozásban, dramatizálásban.
- ✓ Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, gondolatait, érzelmeit érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.

Orientációs képességei:

- ✓ Megnevezi a test részeit, funkcióit. Ismeri az érzékszervek funkcióját is. Rendelkezik a teste védelmével, ápolásával kapcsolatos ismeretekkel.)
- ✓ Ismeri az évszakokat, napszakokat.
- ✓ Síkban jól tájékozódik,
- ✓ Térbeli kiterjedéseket össze tudja hasonlítani.
- ✓ Laterális dominanciája kialakult.
- ✓ Az irány jól differenciálja térben, síkban (helyesen használja a viszonyszavakat)
- ✓ Ismeri a tő- és sorszámneveket.

Kognitív képességei:

Érzék szervei által továbbított, és az agy által feldolgozott információkat, pontosan használja. Az észlelteket jól integrálja. Percepciója kialakult (vizuális, verbális- auditív, taktilis, habtikus, kinezteziás, vesztibularis).

- ✓ Fogalmi gondolkodása, forma érzékelése, kialakult. Gestalt látása jó.
- ✓ Az érett gyermek felismeri a környezetének egyszerű összefüggéseit, szabályait. (kauzális gond)
- ✓ Eljut az elvont gondolkodás első lépcsőfokáig. (absztrakció)
- ✓ Általánosít pl.: gyűjtőfogalmak használata (generalizáció)
- ✓ Problémamegoldó, logikus gondolkodása segíti az önálló feladatok megoldásában.
- ✓ Felismeri, hogy az egész részekből áll. (analízis- szintézis)
- ✓ Gestalt látás (egész alak látása): Az olvasástanuláshoz szükséges ez a képesség. Ettől függ, hogy a gyermek tudja-e a részeket egészként értékelni, a betűsört szóként felfogni. Fejletlensége okozza az összeolvasás nehézségét.
- ✓ Koncentrációja: 15 perc aktív figyelem.
- ✓ Képességeit megismerő tevékenységek során kamatoztatja.
- ✓ Létre tud hozni kevesebb, több, ugyanannyi mennyiséget, ismeri az egyenlő fogalmát.
- ✓ Emlékezete tudatos.
- ✓ Képzete alkotó.
- ✓ Képes a következő műveletekre: soralkotás, csoportosítás, hasonlítás, kiválogatás, rendezés, stb.)

Kreatív képességek (Speciális képességek, amelyek zenei, kézügyesség, matematikai, nyelvi képességekben nyilvánulnak meg.):

- ✓ Megfelelően éneklő az óvodai dalokat, tud dallambújtatással énekelni, részletekről is felismeri a dalokat, rövid ritmust visszatapsol, dallamot visszaénekel, érdeklődéssel hallgatja a zenét.
- ✓ Az ábrázolás eszközeit bátran használja ismeretei, gondolatai, élményei kifejezésére. Képes alkalmazni a különböző technikákat (origami, kirigami, festés, ragasztás, stb.) és képet, egyszerű játékot tervezni, készíteni.

Általános ismeretei

A gyermekek eredményes tanuláshoz, az életben való tájékozódáshoz elengedhetetlen, hogy elemi ismeretekkel rendelkezzenek. Rendelkezzen előzetes tudással önmagáról, és környezetéről:

- ✓ tudja nevét, lakcímét, szülei nevét, foglalkozását, ismeri a családi kapcsolatait,
- ✓ felismerje a napszakokat, ismerje az évszakokat, hónapok neveit,

- ✓ ismeri a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, közlekedési eszközöket,
- ✓ ismeri a szűkebb lakóhelyét,
- ✓ intézmények rendeltetését (pld. rendőrség, tűzoltóság, posta, orvosi rendelő stb.)
- ✓ ismeri a környezetében élő növényeket, állatokat és azok gondozását, véleményét
- ✓ felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit,
- ✓ ismeri az alapvető viselkedési szabályokat (magatartási formák, szokások), udvarias, tisztelettudó,
- ✓ elemi matematikai készségekkel rendelkezik (Különböző mennyiségeket egyenlővé tud tenni, létre tud hozni kisebb, nagyobb mennyiségeket, helyesen használja a tő. és sorszámneveket, ismeri a „pár” fogalmát, stb.)
- ✓ Van véleménye.

Összességében a gyermekek többsége iskolaérett lesz. A következő életszakasz az iskoláskor. Magyarországon a köznevelési törvény 45. §-a szerint:

(1) Magyarországon - az e törvényben meghatározottak szerint - minden gyermek köteles az intézményes nevelés-oktatásban részt venni, tankötelezettségét teljesíteni.

(29)-A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik.

„... többségében azonban nem az intelligencia színvonaláról van szó, hanem alkalmazkodásról.”

(Mérei F.-V. Binet Á.: Gyermeklélektan.)

A gyermek, amikor nem iskolaérett még:

- ✓ nem alakult ki az iskolás korra jellemző testformája,
- ✓ teherbíró képessége gyenge, fáradékony,
- ✓ figyelme könnyen terelődik,
- ✓ feladattudata nem megfelelő, játékos,
- ✓ nehezen tűri a kudarcot, önuralma fejletlen, érzelmei uralkodnak felette,
- ✓ gondolkodását is az érzelmei irányítják,
- ✓ vagy sok biztatást igényel, bátortalan,

Ezekben az esetekben célszerű még egy évet biztosítani a gyermek számára az óvodában. Az iskolaéretlen gyermek személyisége, részképességei lassabban fejlődnek. Az óvodában maradván lehetőségét kap az iskolakezdéshez szükséges fejlettség, érettség eléréséhez.

Fontos, hogy a megfelelő időben engedjük el a gyermeket az iskolába. ne túl korán, de ne is későn. A bizonytalan esetekben érdemes a Pedagógiai Szakszolgálat és a csoportban dolgozó óvodapedagógusok szakvéleményét kikérni.

16. Munkaközösségek

16.1 Tehetséggondozás óvodánkban

"Tehetséges vagyok!" - Munkaközösség

*"A tehetség is a természet azon értékei közé tartozik,
amely gondozást kíván.*

*Nem kapálást, nyírást, permetezést,
csak dús termőtalajt, odafigyelést és szabadságot a növekedéshez."*

2022 szeptemberétől indult el az óvodáink tehetséggondozó programja. A tehetséggondozó program lehetőséget biztosít a tehetségszűrés fejlesztésére, ezeket a csoportokat 5-6-7 éves korú tehetséges gyermek részére indítottuk.

Nevelőtestületünk vallja, hogy minden kisgyermek tehetséges valamiben, és a tehetségcsírák már kora gyermekkorban fellelhetők. Ennek szellemében végezzük naponta munkánkat, mely a felzárkóztatások mellett a kiemelt képességű gyermekek gondozását is magában foglalja. Az óvodai tehetséggondozásban valamilyen szinten a teljes nevelőtestület részt vesz. Óvodáinkban egy- egy kolleganő fogja össze a tehetségműhelyek működtetésével járó feladatokat.

Az óvodapedagógusok kis és középső csoportokban folyamatosan figyelik a gyerekeket, tudatosan keresik a tehetségígéretekre jellemző személyiségjegyeket, hogy kellő szakmai érveléssel tudják alátámasztani a gyermekek műhelybe való ajánlását. Az óvodapedagógusok feladata tehát felismerni és gondozni a tehetség-ígéretes gyermekeket az óvodai csoportban vagy külön foglalkozásban.

A tehetségcsoportokba a gyermekek beválogatását a "Tehetséges vagyok!" csoport tagjai és az óvodai csoportok óvodapedagógusai végzik. A műhelymunkákban a beválogatott 5-6-7 éves gyermekek vesznek részt külön foglalkozáson, amelyre tehetségcsoportok vezetői heti egy alkalomra programot készítenek.

A csoport tevékenységeket szeptembertől június végéig tartják. Havi egy alkalommal programegyeztetést tartanak a munkaközösség vezetői. Igyekszünk újszerű módszerekkel, egyénre szabott technikákkal foglalkozni a gyerekekkel. Az óvodai tehetségígéretek gondozásáról, a gyermekek beválogatásáról a tehetségcsoportok vezetői tájékoztatják a szülőket, bemutatják egész éves munkatervünket és folyamatosan tájékoztatják a szülőket, hogy miben szeretnének velük együttműködni. A munkaközösség céljainak megvalósításában a munkaközösségi tagok és óvodapedagógusok vesznek részt. A feladatokat 2022. október 1-jétől 2023. május 31-ig határozzuk meg. A feladatok az ünnepekhez, hagyományokhoz, pályázatokhoz, az óvodai élethez kapcsolódnak.

A tagóvodák akár különböző műveltségi területeket is megjelölhetnek, melyekben a tehetség ígéreteket azonosítjuk, fejlesztjük. Ezek lehetnek:

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, ének, zene, énekes játék, zenés tánc, drámajáték, matematikai készségek fejlesztése.

Tudjuk, hogy csak kreatív óvodapedagógus képes kreatív gyermeket fejleszteni, így e kompetenciánkat is igyekszünk erősíteni módszertani kultúránk folyamatos gazdagításával és az egymásnak átadott tapasztalatokkal. Célunk a tehetséges gyermekek erős oldalának erősítése, gyenge oldalának (oldalainak) kiegyenlítése és az olyan területek támogatása, melyek kiegészítik a direkt tehetségfejlesztést.

Tudatában vagyunk annak, hogy a tehetség nem egyenlő a sikerrel. A valóságban, sok esetben a tehetségígéreteknek csak kis részéből lesz elismert (felismert) tehetséges fiatal. Legfőbb feladatunk, hogy ezeket az arányokat javítsuk és megteremtsük az alkotó szabadság és a merészség légkörét.

16.2 Gyermekvédelmi munkaközösség, a gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A gyermekvédelmi munka minden óvodapedagógus feladata. Az ő munkájukat segítik és koordinálják a gyermekvédelmi felelősök. Tagjai minden óvodából 1 fő óvodapedagógus, melyből 1 fő a gyermekvédelmi munkaközösség vezetője.

A gyermekvédelmi munka már az óvodába lépés előtt megkezdődik azzal, hogy a családokat felkeressük törvényi kötelelességükre figyelmeztetve őket: a három évet betöltött gyermekek óvodai beiratására.

Cél:

- A gyermekek fokozott védelme, az esélyegyenlőség biztosítása.

- Szoros kapcsolat kialakítása a segítséget kérő családokkal, a segítségre szorulóknak felkutatása.
- Veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése.
- Feltárni, segíteni azokat a családokat, akik a gyermeki jogokat, szülői kötelezettségeket figyelmen kívül hagyják, ezáltal veszélyeztetik gyermekeik harmonikus fejlődését, testi, lelki fejlesztését.
- A gyerekek óvodáztatásának támogatása.

Feladatok:

- Elősegítjük a gyermeki jogok érvényesítését.
- A gyermekek és családi hátterük feltérképezésével, családlátogatások, fogadóórák tartásával szükség esetén személyre szabott segítséget alkalmazunk.
- Gyermekvédelmi esetek feltérképezése, esetjelentő lapok továbbítása a gyermekjóléti szolgálatnak.
- Eseti, igény szerinti, illetve rendszeres kapcsolattartás a családsegítő szolgálattal, gyámhatósággal.
- A védelemben vett gyermekek rendszeres megfigyelése, a szülők részére előírt kötelességek betartásának figyelemmel kísérése, elhanyagolás esetén a gyámhatságnak visszajelzés készítése.
- Az óvodákban előforduló hátrányos helyzet feltárása. Az érintett családoknak segítségnyújtás: gyermek fejlesztésével, lehetséges szociális juttatások, lehetőségek ismertetésével.

Folyamatos tevékenységek, feladatok:

- Folyamatos kapcsolattartás és aktív részvétel a család- és gyermekjóléti szolgálattal.
- Jelzőrendszeren belüli aktív részvétel
- A fenntartóval, kisebbségi önkormányzatokkal, gyámhatósággal való együttműködés
- Folyamatos tájékozódás kérése az óvodapedagógusoktól.
- Családlátogatásokon való részvétel az óvodapedagógusokkal
- Az óvodai szociális segítő szakemberrel való kapcsolattartás, együttműködés megszervezése, az általa nyújtott szolgáltatások felhasználása.

Alkalomszerű tevékenységek, feladatok:

- Családok igényeinek felmérése, egyéni és csoportos beszélgetések.
- Szükség szerint esetfeljegyzések készítése, továbbítása.
- Szükség szerint esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon való aktív részvétel.
- Együttműködés a városi intézményekkel: Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, Pedagógiai Szakszolgálat, Védőnői Szolgálat, Gyámügy, Házi és gyermekorvos, Iskolák

Kapcsolattartás formái:

- családlátogatások, fogadóórák, egyéni beszélgetések,
- esetmegbeszélések,
- kölcsönös tapasztalatcsere,
- jelzések megtétele,

17. Egészségkárosodással élő gyermekek az óvodában

17.1 I-es típusú diabéteszrel élő gyermekek ellátásának speciális, helyi eljárásrendje- Diabétesz

Az intézményben a szülő külön kérelme alapján biztosítjuk az 1-es típusú diabéteszrel élő gyermekek speciális ellátását.

Az 1-es típusú cukorbetegség a hasnyálmirigy inzulintermelő sejtjeinek pusztulásával járó autoimmun betegség, amelyben a szervezet a számára szükséges inzulin pótlását külső forrásból igényli. A diabétesz tehát egyfajta anyagcsere-betegség, élethosszig tartó, folyamatos ellátást igénylő állapot.

A gyermek nem szenvedhet semmilyen hátrányos megkülönböztetést annak kapcsán, hogy diabéteszes. Mivel az anyagcsere-betegség a gyermek értelmi és szellemi képességeire nincs hatással, így erre vonatkozó sajátos vagy speciális nevelést nem igényel. A diabéteszes gyermekekre az óvodai ellátás tekintetében ugyanazok a törvények és jogszabályok vonatkoznak, mint nem diabéteszes társaikra.

A nevelési, oktatási intézménynek kötelessége felvenni a cukorbeteg gyermeket és állapotának, személyes adottságának megfelelően – az erre hivatott szakszemélyzet biztosításával – megkülönböztetett ellátásban részesítenie, és e tekintetben semmilyen diszkriminációt nem alkalmazhat.

A diabéteszes gyermekek nem sajátos nevelési igényű, hanem sajátos ellátást igénylő gyermekek, vagyis a mindennapi ellátási igényük különbözik egészséges társaiktól, nevelési igényükben nincs eltérés.

Mivel a cukorbeteg gyermekek egészséges kortársközösségbe való integrációját a betegség nem akadályozza, a diabétesz miatti szegregáció akár a szükségtelen betegségtudat kialakulását is maga után vonhatja.

Az ellátás érdekében 2 fő óvodapedagógus rendelkezik a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi. CXCV. törvény 62. (1.c) által előírt és az Oktatási Hivatal által szervezett az 1-es típusú diabéteszrel élő gyermekek és tanulók napközbeni speciális ellátását biztosító elméleti és gyakorlati továbbképzés tanúsítvánnyal. A gyermek szakszerű ellátásán túl a szülő a 328/2011. kormányrendelet, és az intézmény közétkeztetési szabályzata alapján igényelheti a diétás étrend biztosítását. Intézményünk rendelkezik diétás főzőkönyhával, szakszerű diétás szakács végzettséggel rendelkező szakácsokkal. Az étlapot szakképzett dietetikus állítja össze. A diétás étkezést a szülő írásbeli nyilatkozata alapján a gyermek intézménybe bevitt, vagy a szülő által az intézménybe rendelt étel intézményben történő elfogyasztásának lehetővé tételével is biztosítható. Ez esetben biztosítjuk a hűtés, a melegítés és a fogyasztás megfelelő feltételeit a hatályos jogszabályok és szakmai előírások betartásával.

Az 1-es típusú diabéteszrel élő gyermekek ellátási folyamata az intézményben:

- szülői kérelem benyújtása mellékelt szakorvosi javaslattal,
- szülői nyilatkozat diétás étrend biztosításáról,
- a gyermek csoporthoz rendelése megfelelő szakember jelenlétével
- diétás étrend biztosítása szülői nyilatkozat alapján,
- a gyermek rendszeres vércukorszint mérése szakorvosi előírás szerint,
- az ellátáshoz szükséges eszközök, gyógyszerek megfelelő tárolása,
- az előírt időközönként szükséges mennyiségű inzulin beadása,
- megfelelő, előírás szerinti időben történő étkezés biztosítása,

- szoros kapcsolattartás, együttműködés a szülővel (személyesen, telefonon), szakemberekkel.

Cél:

- Félelem és előítélet nélkül, tárt karokkal fogadjuk be diabéteszes gyermekeinket, hogy ezzel is megkönnyítsük a diabéteszes gyermekek minél sikeresebb közösségi fogadását.

- Az intézmény életében ténylegesen ugyanolyan feltételekkel vehessenek részt, mint „egészséges” társaik.

17.2 Glutén- és laktózérzékeny gyermekek

A gluténérzékenység egy autoimmun betegség. A tipikus tünetek elsősorban az emésztőrendszert érintik, a bélbolyhok ellaposodása, elhalása következtében felszívódási zavarok jelentkeznek. Gluténérzékenység esetén a diagnózis egy teljes életmódváltással jár a szigorú étkezési szabályok betartásának fontossága miatt. De az egészséges táplálkozás és a lisztérzékenységben előírt diéta alapelvei jól összeegyeztethetők.

A laktózintolerancia egy emésztési zavar, aminek lényege, hogy a laktózérzékeny emberek szervezete nem tudja maradéktalanul megemészteni, azaz lebontani a tejcukrot.

Szakértők szerint a magyar lakosság mintegy 30%-a, ezen belül a gyerekek 10%-a laktózérzékeny.

Intézményünk szakorvosi igazolás alapján biztosítja a speciális diétaigények kielégítését: gluténmentes és laktózmentes étrendet az érzékeny gyermekek számára. (tízórai, ebéd, uzsonna)

Az óvodapedagógusok, dajkák kiemelt figyelmet fordítanak e gyerekek táplálkozására. A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi. A másság elfogadásra neveljük gyermekeinket, így nagyon hamar természetessé válik számukra a gluténmentes-, laktózmentes étkeztetés.

A helyes étkezési szokások kialakítása érdekében együttműködünk a családdal és a szakemberekkel (védőnő, orvos).

A diétás étrendet alkotó ételeket a megadott diétára való alkalmasságot befolyásoló anyag kizárásával készülnek. A diétás étrendet dietetikus állítja össze, majd diétás szakács készíti el. A diétás főzőkonyhán elkészített étel a szülők által biztosított éthordóban kerül óvodánkba, mely semmilyen szennyező anyaggal nem érintkezik.

A szülők tájékoztatása céljából a heti étlapot kifüggesztjük, így segítjük az óvodai és az otthoni étkezés összhangjának megteremtését.

18. Óvodák kapcsolati rendszere

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését, melynek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak. Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt, az óvodai élet során és az óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében, valamint a nemzetiségi önkormányzattal. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

18.1 Óvoda és család

Feladatunk, hogy a családi nevelést kiegészítve gondozzuk, ápoljuk, védjük, neveljük, fejlesszük a ránk bízott gyermekeket, a családdal összhangban és annak legteljesebb megelégedésére.

Az évek során meg kellett tanulnunk, és ma már tudnunk kell a szülő szemével látni, tapasztalni, mi az, ami számukra fontos, milyen területen igényelnek segítséget. A kölcsönös kapcsolattartást, kölcsönös tájékoztatást nagyon fontosnak, szükségesnek tartjuk, a napi kapcsolattartást is - főleg a kicsik esetében. Minden lehetőséget kihasználunk annak érdekében, hogy a családi nevelési eljárásokat, szokásokat megismerjük. A családlátogatásokon a gyermek közvetlen környezetében elfoglalt helyéről, a család nevelési elveiről, szokásairól tájékozódunk. A fokozatos beszoktatás hívei vagyunk, ami a gyermekek számára biztonságot nyújtó, szeretetteljes. A közös programokkal, ünnepekkel lehetőséget teremtünk a család és óvoda közötti kapcsolat elmélyítésére, egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismerésére, nevelési elveink közelítésére. A szülői értekezleten a gyermeket és a szülőt érintő legfontosabb témákat, problémákat beszéljük meg. Óvodánk nyitott, a szülők igényeinek megfelelően lehetőséget adunk arra, hogy előzetes megbeszélés alapján bármikor betekintést nyerjenek gyermekeik óvodai életébe. A gyermekek egyéni fejlődéséről folyamatosan konzultálunk a szülőkkel. Fontosnak tartjuk a hiteles tájékoztatást. Arra törekszünk, hogy magatartásunkban, szakmai munkánkban egyaránt példamutatóak legyünk.

Alapelveink:

- A nevelésben az óvoda ismerje el a szülő elsődlegességét, tisztelje a szülőt.
- Az óvodapedagógus ismerje, fogadja el a szülő szokás-, szabályrendszerét, nevelési elveit.
- Az óvodapedagógus kapcsolattartását a mélységes tapintat, megértés jellemezze.
- Az óvoda „helyi programjának” kialakításában, hatékonyságának figyelemmel kísérésében a szülő vegyen részt, mert véleményezési joga van.

A kapcsolattartás formái:

- beíratás: az első személyes kapcsolat felvétele – minden nevelési év április vagy május hónapjában
- összevont- és csoport szülői értekezletek: egészségügyi, pedagógiai, pszichológiai előadásokat szervezünk olyan témákban, amelyek kapcsolódnak a nevelési értekezleteink témáihoz – évente két-három alkalommal
- családlátogatások: családi nevelési szokások megismerése – beíratást követő első nevelési év november 30. napjáig
- egyéni beszélgetések: egyéni esetmegbeszélések az aktualitásnak megfelelően, előzetes időpont egyeztetés után
- a szülők részvétele az óvoda életében:– nyílt nap évente egy alkalommal, közös programok alkalmával, intézményenként évente két alkalommal (tölkfaragás, Márton napi felvonulás, Kiszabáb égetés, Föld napja,
- Közös programok, ünnepek a szülőkkel, pl. a kirándulások, sport - programok, kulturális események.
- szülők-nevelők alapítványi rendezvénye – évente egyszer Szülők-Nevelők bálja

18.2 Óvoda – Napsugár Bölcsőde

A 3. életévét betöltött gyermekek 25-30%-a bölcsődéből érkezik hozzánk. Kapcsolatunk alapját az óvodapedagógusok és a bölcsődei kisgyermeknevelők jó, folyamatos együttműködésének köszönhetjük.

Kapcsolatunk legjelentősebb eleme a gyermekek óvodai beilleszkedése terén valósul meg.

Az együttműködés formái

- közös szakmai nap, szakmai fórum
- közös gyermeknap rendezése változó helyszínnel
- óvodapedagógusok látogatása a bölcsődébe, megfigyelés, ismerkedés, gyermekek megajándékozása
- bölcsődések látogatása (szakgondozónók kíséretével) az óvodába, együtt játszás

18.3 Óvoda – Általános iskolák

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermek többsége az óvodáskor végére - hat-hét éves korra - eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerint iskolakezdésre. A jó kapcsolat alapja a tisztelet és megbecsülés egymás munkája iránt. Ennek érdekében a hagyományoknak megfelelően a jövőben is az eddigi gyakorlatnak megfelelően kívánunk dolgozni. Az óvoda - iskola kapcsolatában arra törekszünk, hogy az iskola megismerje azt a szándékunkat, hogy a gyermekeket egyéni képességeiknek megfelelően úgy neveljük és fejlesztjük, hogy a környezetükben jól eligazodjanak, együttműködők, kapcsolatteremtők legyenek és legyenek képesek az iskolai tanulmányok megkezdésére. Fontosnak tartjuk, hogy az átmenetet minél zökkenő mentesebbé tegyük.

Az együttműködés formái:

- kölcsönös látogatások, tapasztalatgyűjtés: az első osztályosokat a tanév elején meglátogatjuk az iskolában, az első osztályos nevelők pedig a leendő iskolásokat látogatják meg az óvodában – évente kétszer, ősszel, tavasszal
- szakmai tanácskozások, megbeszélések, előadások az alsó tagozaton tanító nevelőkkel: olyan pedagógiai, pszichológiai, módszertani témákban, amelyek segíthetik az óvoda-iskola átmenet zökkenőmentesebb megvalósítását az első osztályosok látogatását követően
- szakmai nap az óvodákban: évente egy alkalommal (pl. magatartás- és személyiségzavarok, a nehezen kezelhető gyermek problematikája, a gyermeki másság kezelése, az óvoda-iskola közötti nyelvi szakadékok áthidalásának módjai stb.)
- a gyermekek látogatása az iskolában: ismerkednek a tanító nénivel és az iskolai környezettel minden nevelési év tavaszi időszakában
- közös rendezvények, ünnepek szervezése, iskolanyitogató programok, az iskolások Mikulás ajándékműsorral kedveskednek az óvodásoknak évi 1 alkalommal.

18.4 Óvoda - közművelődési intézmények

Rendszeres és folyamatos kapcsolatokra törekszünk, melynek hagyományai már kialakultak az óvodák és a közművelődési intézmények között.

Formái:

Művelődési Központ:

- gyermekműsorok – bábszínház
- rendezvények

Dráva Muzeális Közérdekű Kiállítóhely:

- kiállítások szervezése, rendezése
- kiállítások látogatása

Barcsi Városi Könyvtár:

- könyvtárlátogatás, könyvkölcsönzés, gyermekkönyvtár programjain részvétel
- gyermekfoglalkozások

18.5 Óvoda - egészségügyi szolgáltatást nyújtók

- házi gyermekorvosok,
- fogorvosok,
- védőnői szolgálat,
- népegészségügyi szerv.

Formái:

- alkalmanként esetmegbeszélések
- tájékoztató előadások szervezése a szülőknek – évente egyszer
- orvosi vizsgálat minden gyermeknek – évente egyszer
- fogászati szűrés a 6- 7 éveseknek – évente egyszer
- tisztasági ellenőrzés, konzultáció – havonta a védőnők bevonásával

18.6 Óvoda - szakmai szervezetek

Kaposvári Pedagógiai Oktatási Központ:

- szakmai napok,
- rendezvények,
- szakmai tanácsadás,
- pedagógus továbbképzések,
- szakvizsgák.

Somogy Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat (Kaposvár) és Barcsi Tagintézménye:

- szűrővizsgálatok kérése,
- gyermekek egyéni fejlesztése részképesség-zavar esetén,
- pszichológusi ellátás,
- logopédia, gyógytestnevelés,
- sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése,
- közös szakmai napok, fórumok, előadások, szakmai továbbképzések, megbeszélések.

Somogy Vármegyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői És Rehabilitációs Bizottság

- szűrővizsgálatok lebonyolításában való együttműködés,
- óvodai szakértői vélemény.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ

- esetmegbeszélések,

- jelzőrendszeri megbeszélések, jelzőrendszer működtetése
- egyéb közös programok.

Magyar Vöröskereszt Somogy Vármegyei Szervezetének Barcsi Szervezete:

- karácsonyi ajándékozás,
- évszóra, gyermeknapra ajándékozás.

Barcsi Környezetvédelmi Egyesület:

- Víz világnapja,
- Föld napja,
- Parlagfümentes nap,
- Környezetvédelmi világnap.

Középiskolák (Széchényi Ferenc Gimnázium és Kollégium, Dráva Völgye Technikum és Gimnázium)

- autómentes világnapi rendezvényen gimnáziumi tanulók bevonása a különböző szervezett programokba,
- óvodai nyíltnap szervezése pályaválasztás előtt álló diákoknak.

A tagóvodák közötti kapcsolattartás formái

- folyamatos, naprakész információcsere – telefonos
- tagóvoda-vezetői értekezletek – havonta, illetve szükség szerint
- intézményvezető tervezett, illetve rendkívüli látogatásai szükség szerint a tagóvodákba
- intézményvezető körlevele a tagóvodák dolgozóinak

Testvéróvoda: Soproni Egyetem Lewinszky Anna Gyakorló Óvoda Aranykapu Tagóvodája

- pedagógiai tapasztalatcsere évente egy alkalommal 4-5fő látogat el a testvéróvodába, majd egy alkalommal fogadjuk mi a gyakorló óvoda pedagógusait. Szükség esetén egyéb módon is tartjuk a kapcsolatot.

18.7 Egyéb kapcsolatok az alkalmazotti közösségen belül

- *Gyermekvédelmi munkaközösség működtetése* – minden tagóvodából egy-egy óvodapedagógus a tagja
- *„Tehetséges vagyok!”* szakmai munkaközösség működtetése – tagjai óvodapedagógusok (minden tagóvodából)

A szakmai munkaközösség havonkénti lebontásban éves tervet készít, melyben meghatározza a munkaközösségi foglalkozások célját, feladatát, összejövetelek helyét, idejét.

Az óvodáskorban csak tehetségigéretekről beszélünk, azonosítása és fejlesztése, képességeik és személyiségük megismerése által lehetséges.

Cél:

- A gyermeki képességek kibontakoztatása és lehetőségeik kibővítése, a tanulás iránti érdeklődés felkeltése, komplex személyiségfejlesztés játékos keretek között
- A gyermek együttműködésének, társas kapcsolatainak, kommunikációjának fejlesztése.
- 5-7 éves, illetve iskolába készülő gyermekek számára olyan műhelytevékenység biztosítása, melyben önmagához mérten kibontakoztathatja tehetségét, ezáltal esélyegyenlőség, biztosítása ennek a korosztálynak.
- pedagógusok módszertani kultúrájának gazdagítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- az egyéni képességekhez igazodó tevékenységtartalmak kimunkálása, éves munkaterv, gazdag, színes tehetséggondozó programok készítése
- műhelymunkához szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása

Nyugodt, kiegyensúlyozott óvodai légkör biztosítása.

- A fejlődés feltételeinek biztosítása
- Támogatás, tevékenységek biztosítása.
- Intellektusuk és kreativitásuk ösztönzése, különbözőségek elfogadása.
- A tehetség és megjelenési formájának felismerése
- Intellektuális képességekben (szókincs, emlékezet, gondolkodás, kreativitás)
- Viselkedés jegyekben (intenzív érdeklődés, erős akarat, energikusság, érzékenység)
- A szülő segítése gyermeke nevelésében

18.8 Kapcsolat a Fenntartóval

- a gazdasági és személyzeti ügyeket a fenntartó végzi
- biztosítja a működéshez szükséges anyagi fedezetet

18.9 Barcs Városi óvodák Gyermekéiért" Alapítvány

A városi óvodák nevelő-oktató munkájának sokoldalú segítése, fejlesztése: - a nevelő-oktató munka feltételeinek javítása, korszerűsítése, az egyéni fejlesztést igénylő gyermekek segítése, felzárkóztatása, támogatása, a gyermekek szabadidő tevékenységének gazdagítása /gyermeknap program, karácsonyi ajándékvásárlás, kirándulások, színház, kiállítások/, gyermekekkel kiemelkedően foglalkozók, eredményeket elérők elismerése, óvodapedagógusok szakmai továbbképzése, egyéb szociális és jóléti célú támogatás.

18.10 Egyéb kapcsolataink

- Gyermekvédelmi Központ,
- Civil szervezetekkel való együttműködés,
- MLSZ- Bózsik foci és
- Úszó Nemzet Program szervezői.
- helyi vállalkozók.

19. A cigány kulturális nevelés keretében magyar nyelven folytatott tevékenységeink

Óvodánk felvállalja a cigány/roma gyermekek integrált nevelését a cigány kulturális nevelés keretében, magyar nyelven.

Óvodapedagógusaink megteremtik a bizalmon alapuló kapcsolattartást a roma szülői házzal és óvodai nevelésük során a hagyományörző, identitás-megtartó és erősítő, értékfelmutató elvet érvényesítik.

Célunk

- a különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelés,

- a roma kultúrából egyes elemek átörökítésében való segítségnyújtás az óvodáskorú gyermekek életkorának megfelelően,
- a hasonlóságok és különbségek megkeresése integrált formában a gyermekekhez közel álló témakörök – mese-vers, zenei nevelés, tánc, anyanyelvi nevelés, vizuális tevékenységek során.

Sikerkritérium:

Ismerjék meg életkoruknak megfelelő szinten a cigányság kultúráját. Kerüljenek közelebb a cigányság gyermekirodalmi és zenei alkotásaihoz. Alakuljon identitástudatuk. Tanuljanak meg néhány cigány verset, éneket. Ismerkedjenek meg bizonyos cigány szokásokkal, a cigányokra jellemző viselettel. Fogadják el a különbségeket.

Feladataink

- Egészséges életmód alakítása (étkezési kultúra, tisztálkodás, öltözködési szokások, stb.)
- Ismeretek megerősítése, nemzetiségi kultúra megismerése,
- Élmények felelevenítése, érzelmi élet gazdagítása,
- Identitás alakítása,
- A különbségek elfogadásának erősítése.

Tevékenységi formák:

Mesélés – verselés

Célunk

A gyermekek nemzetiségi identitásának alakítása versek, mesék, mondókák közvetítésével a nemzetiségi kultúrkincsből.

Feladataink

A felhasználandó irodalmi anyagaink minimum 20%-ban tartalmazzanak roma irodalmat, magyar nyelven.

Sikerkritérium óvodáskor végére

A gyermekek ismernek a nemzetiségi kultúrából is verseket, meséket, mondókákat.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Célunk

- a zenei ízlés formálása,
- a zenei fogékonyság kihasználása,
- zenei élmények biztosítása.

Feladataink

- igényes zenehallgatási anyag biztosítása,
- a nemzetiségi anyanyelv és a táncművészet megalapozása cigány anyanyelvű zenék hallgatásával, tánclehetőség biztosításával.

Sikerkritérium óvodáskor végére

A gyermekek ismernek táncmozgásokat megalapozó zenéket.

Rajzolás, mintázás, festés, kézimunka

Célunk

- a nemzetiségi kultúra sajátos tér-, forma-, színvilágának megismertetése

Feladataink

- a nemzetiségi kultúrában jelentkező alkotó technikák megfigyelése, gyakorlására lehetőségek teremtése

Sikerkritérium óvodáskor végére

Ismernek helyi nemzetiségi szokásokat, hagyományokat, értékeket.

A környezet tevékeny megismerése

Célunk

- a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának alakítása a természeti, emberi, tárgyi világ értékei iránt,
- a nemzetiségi szokások, népviseleti hagyományok tárgyi jellemzőinek tiszteletére, megbecsülésére nevelés,
- a gyermekek mennyiségi-, alaki-, nagyságbeli, tér- és síkbeli szemléletének alakítása.

Feladataink

- kommunikáció fejlesztése,
- nemzetiségi identitástudat erősítése.

Sikerkritérium óvodáskor végére

A gyermekek rendelkezzenek olyan szókinccsel, amellyel képesek a megszerzett ismeretek közvetítésére, illetve rendelkezzenek azokkal az ismeretekkel, amelyek szükségesek a zökkenőmentes iskolakezdéshez.

Hónap	Tevékenységi forma	Erőforrás
Szeptember	Zenehallgatás, ének	Nincsen kakas, nincsen tyúk /Kovalcsik Katalin: Tavaszi virágok daloskönyv/ Kanizsa csillagai CD hallgatás. Kukorica hegedű készítés Megtűtött már engem a nap c. népdal.
	Mesélés, verselés, mondókázás	Bazsa néni kézbáb – bábozás. A dudás Az aranyhajú lány 107., old./ Choli Daróczi József szabadon választott verseinek meghallgatása / Cigánykerék

		132. old. / Hogyan lett a tyúkoknak háza? /Az aranyhajú lány c. 97. old./ Mondókázás: Elment apád a vásárba – cigány népköltés. Ősz / Cigánykerék 101. old./
	Rajzolás, kézimunka	Csuhéból, csutából bábkészítés. Gyurmázás- őszi termékek megformálása /kukoricacső/ Szöveg kipróbálása / zsákkészítés/
	Mozgás	Kukoricamorzsolás. Futó, fogó versenyjátékok, labdajátékok.
	Külső világ tevékeny megismerése	Kukoricatörés, csuhégyűjtés. Beszélgetés ősi cigány mesterségekről: zenélés Ismerkedés a színekkel, gyakorlás. Háziállatok etetése, látogatás egy családnál. Számlálás- összehasonlítás mennyiség és nagyság alapján. Több, kevesebb, ugyanannyi. Halmazok képzése: csuta bábok rendezése.
Október	Mesélés, mondókázás, verselés	A két nyárfa / Radics – Breszkovics Cigánykerék 87. old./ Ősz /Cigánykerék 101. old./ A nap és a hold

		Szél fúj a hegy oldaláról
	Zenehallgatás	Cigányzene CD-ről A cigány és a pandzsáb himnusz meghallgatása kazettáról Te fekete rigó /Kovalcsik K. Tavaszi virágok 92. old./ Ettem szőlőt -éneklés
	Környező világ tevékeny megismerése	Kisemberek dalai, Weöres S. Bodri Leksa M. A barátom Szüreti mulatság-hagyományok felelevenítése. Szőlő szüret – mustkészítés, szőlőaszalás. Halmazok – számlálás: szőlőszemek, fürtök számlálása, válogatása nagyság szerint. Vessző válogatás hosszúság szerint.
	Mozgás	Szőlőlopás – ugrás, futás Kidobó játékok. Bújócskázás
	Rajzolás, kézimunka	Szőlőlevél préselése. Szőlőlevél – levéllenymat. Vesszőkoszorú fonás.
November	Rajzolás, kézimunka	Látogatás a helyi kosárfonó család műhelyében, ismerkedés a kosárfonással, mozdulatok, technikák megfigyelése, kipróbálása. Töklámpás készítés. Gyűrű készítése lisztgyurmából.

		Fodros szoknya festése.
	Ének, zenehallgatás	Cigány dalok meghallgatása /Cigány fiúk együttes előadásában/ Cigány himnusz ének hallgatás, éneklése közösen. Cigánytáncok – botoló-lépések gyakorlása
	Mesélés, verselés, mondókázás	A nagyhatalmú királynő és a kis szolgál /Kovalcsik – Orsós Az aranyhajú lány 115. old/ Szél fúj a hegy oldalán – vers ism. Mi legyenek? Vershallgatás Romka Demeter: Énekeljtek cigányok – vershallgatás. A két furulya /Aranyhajú lány 123. old./
	Külső világ tevékeny megismerése	Beszélgetés a cigányság történetéről. Ősi cigány mesterségek: kosárfonás, gyűrű és egyéb rézművesek – képek nézegetése, beszélgetés. Születés – halál – hiedelmek, szokások. Számlálás: több, kevesebb, ugyanannyi. Tökök osztályozása – kisebb, nagyobb, ugyanakkora.
	Mozgás	Birkózás. Kalapdobálás – célba dobás. Futó játékok. Csúszás, mászás, egyensúlyozás.

December	Mesélés, vershallgatás, mondókázás	<p>C. Daróczi J. Télapó hótól fehér</p> <p>Rostás F. Gy. Karácsonyfa</p> <p>Télapó /Cigánykerék 98. old./</p> <p>Cigány ünnepek – Karácsony - beszélgetés</p> <p>A pap és a vadászat /Az aranyhajú lány 113. old./</p> <p>Újévi köszöntő /Cigánykerék 99. old./</p>
	Külső világ tevékeny megismerése	<p>Ősi mesterségek: kovácsolás, fémművesség, zenélés, lóvásár, varázslás, jövőmondás, faművesség, vályogvetés.</p> <p>Otthoni karácsonyi szokások felelevenítése – beszélgetés.</p> <p>Öltözködési szokások – ünnepek- beszélgetés.</p> <p>Számlálás: egy, több, sok.</p> <p>Kisebb, nagyobb, keskenyebb, szélesebb. Könnyebb, nehezebb, mérés.</p>
	Rajzolás, kézimunka	<p>Kalácssütés – gyúrás, formázás.</p> <p>Szalmadíszek készítése.</p> <p>Karácsonyi füzérek készítése.</p>
	Zenehallgatás, ének	<p>Cigánytánc, lépések gyakorlása.</p> <p>Újévi köszöntők éneklése – improvizálás.</p>

		Ritmusok – taps, csörgő.
	Mozgás	Székfoglaló játék Célba dobás – babzsák, labda Kiszámolósi.
Január	Mesélés, vershallgatás, mondókázás	Tél /Cigánykerék 101. old./ A sárga ló cigány népmese Újévi köszöntő – gyermekmondókák Tücsök János / Cigánykerék 92. old./
	Külső világ tevékeny megismerése	Ősi cigány mesterségek: lövésár, felvásárlók, kovácsok, jövődő mondás- kártyavetés, ólomöntés. Beszélgetés a cigányság kultúrájáról. Halmazok – formák szerint. Számlálás: több - kevesebb, mennyiségek bontása, mérése
	Zenehallgatás, ének	Leesnek a téli havak cigány népdal Ma szombat van /Tavaszi virágok 20. old./ Cigánytánc lépések gyakorlása. Ritmustapsolás, kopogás.
	Mozgás	Ügyességi játékok. Csúszás, mászás, kúszás. Lovacskázás. Célba dobás
	Rajzolás, kézimunka	Múzeumlátogatás: Ferkovics József cigány festő kiállításának megtekintése,

		<p>fotóalbum nézegetés.</p> <p>Kártyakészítés – vágás, festés</p> <p>Punya sütés – gyúrás, formázás.</p> <p>Játékpénz – vágás, színezés.</p>
Február	Mesélés, vershallgatás, mondókázás	<p>Bölcs mondások /Cigánykerék 145. old./</p> <p>A szegény ember /Az aranyhajú lány 99. old./</p> <p>Névcsőfolók gyakorlása.</p> <p>Cigány kiszámolók, mondókák gyakorlása.</p> <p>A ló vershallgatás.</p> <p>A két nyárfa /Cigánykerék 87. old./</p>
	Ének, zenehallgatás	<p>Botolós csárdás lépések elsajátítása</p> <p>Tánclépések gyakorlása</p> <p>Zenekar alakítás – kanalazás</p>
	Külső világ tevékeny megismerése	<p>Farsangi szokások felelevenítése</p> <p>Mulatozás – ősi szokások felelevenítése</p> <p>Közös beszélgetés vásárról, lóvásárról</p> <p>Számlálás gyakorlása – vásáros játék</p>
	Rajzolás, kézimunka	<p>Seprű kötés műveletének kipróbálása szülők bevonásával.</p> <p>Hangszerkészítés sajtos dobozból.</p> <p>Farsangi álarc vágás, festés,</p>

		ragasztás
	Mozgás	Lovazás Piros papucs játék Fogó játékok Célba dobás
Március	Mesélés, vershallgatás, mondókázás	Olvasás /Cigánykerék 99. old./ Kalányos István író /Babócsa/ elbeszéléseinek meghallgatása Megy a fiú kiszámoló / Cigánykerék 102. old./ Cigány kiszámolók gyakorlása A két nyárfa mese ism. A ló vers ism.
	Külső világ tevékeny megismerése	Ősi cigány mesterségek: edényfoltozók, üstfoltozók. Beszélgetés a marhavásárról. Tavaszi ünnep, közös beszélgetés az évszakokról. Séta az ébredező parkban – tavaszi virágok. Számlálás gyakorlása – vásáros játék. Halmazok – nagyság, szín, forma.
	Rajzolás, kézimunka	Agyagozás: pólyás baba Fakanál, kosár, seprűkészítés. Koszorúfonás tavaszi virágokból. Tavaszi kép – ragasztás, vágás.

	Ének, zenehallgatás	Kanizsa csillagai CD hallgatás Zenekar alakítás – hangszeres éneklés. Tánclépések gyakorlása.
	Mozgás	Labdajátékok. Célba dobás. Futó-fogó játékok. Lovazás, bújócska.
Április	Mesélés, vershallgatás, mondókázás	A legszebb gyermek cigány népmese. Locsolóvers /Cigánykerék 99.old./ Anyák napjára /Cigánykerék 100.old./ Szent György napi tűzre olvasás – vershallgatás. A nagyhatalmú királynő és a kis szolgálja mese ism. A sárga ló mese ism.
	Külső világ tevékeny megismerése	Húsvéti népszokások felelevenítése, otthoni szokások Születési szokások – beszélgetés a cigány hagyományokról Számlálás – kiegészítés, több, kevesebb, ugyanannyi Halmazok képzése
	Rajzolás, kézimunka	Ostorkészítés Tűzoltó autó barkácsolása Tavaszi virágok préselése Tavaszi gyurma kép
	Mozgás	Dobóversenyek: labda,

		<p>kavics</p> <p>Labdajátékok</p> <p>Lyukba dobálás</p> <p>Focizás</p> <p>Sorversenyek</p>
	Ének, zenehallgatás	<p>Zöld az erdő /Tavaszi virágok 85. old./</p> <p>Húsvéti köszöntő dalok hallgatása CD-ről</p> <p>Kannázás és zenehallgatás</p> <p>Ma szombat van ism.</p> <p>Te fekete rigó ism.</p>
Május	Mesélés, vershallgatás, mondókázás	<p>Tavasz /Cigánykerék 101. old./</p> <p>A pap és a vadász ism.</p> <p>Az aranyhajú lány /Az aranyhajú lány 128. old.-/</p> <p>Nyár –mondóka.</p>
	Ének, zenehallgatás	<p>Ma szombat van</p> <p>Babarózsa cigány népdalok meghallgatása</p> <p>Cigánytáncok, tánclépések gyakorlása szülők bevonásával</p>
	Rajzolás, kézimunka	<p>Kortárs cigány művészek alkotásainak megtekintése-fotóalbum</p> <p>Fodros szoknya mintázása -</p> <p>Könyvjelző vágás, ragasztás, zsírkréta rajz</p> <p>Virágzó fa – terméskép.</p>
	Külső világ tevékeny	Kirándulás a közeli erdőbe

	megismerése	Séta a cigány lakótelepen, látogatás egy család udvarán
	Mozgás	Bújócska Kiszámloló Lovazás Kockázás játék
Június	Mese, vershallgatás, mondókázás.	Az aranyhajú lány ism. A pap és a vadász ism. A nagyhatalmú királynő ism. Nyár mondóka ism.
	Ének, zenehallgatás	Babarózsa cigány népdalok és a pandzsáb himnusz meghallgatása CD-ről Cigány fiúk együttes meghallgatása Cigánytáncok gyakorlása fiatal táncosok bevonásával
	Mozgás	Futó, fogó játékok Sorversenyek Labdajátékok
Július	Mesélés, vershallgatás, mondókázás	Cigány és a szél /Cigánykerék 103.old./ Barátom Kutyasétáltatás Romka Demeter: Énekeljtek cigányok
	Külső világ tevékeny megismerése	Kirándulás: vályogház építése, sározás, javítás – munkálatok megfigyelése természetes környezetben. /Bakháza/
	Mozgás	Focizás Ügyességi és egyensúlyozó játékok

		Célba dobás
Augusztus	Mesélés, vershallgatás, mondókázás	Betyár volt-e Cigány Jóska /Cigánykerék 113. old./ Bari Károly: Azt hiszitek /Cigánykerék 129.old./ A nap és a hold ism. Romka Demeter: Énekeljtek cigányok vers ism.
	Ének, zenehallgatás	Sózott hagyma /Tavaszi virágok 89. old./ Tánclépések gyakorlása. Zenekar alakítás – kanna, kanál, csörgő
	Mozgás	Kidobók, dobóversenyek Piros papucs játék Kötélhúzás

20. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

- A gyermekek egészséges fejlődését biztosító gondozási, nevelési légkör létrehozása.
- Az indulási hátrányok csökkentése, zökkenőmentes átmenetek támogatása, az alapozó időszak megnyújtása.
- Egyéni képességekhez igazodó foglalkozások szervezése, felzárkóztatás, képesség kibontakoztatás, egyéni fejlesztés, fejlesztési terv készítése, árnyalt fejlesztő értékelés.
- Gyógypedagógiai, pszichológiai, logopédiai, gyógytestnevelési ellátás lehetőségének biztosítása - együttműködve a szakszolgálatokkal.
- Személyes, egyéni tanácsadás, segítség nyújtása gyermekeknek, szülőknek egyaránt.
- Szociális juttatások (étkezési díjak, színházlátogatás) lehetősége.
- Segítő kapcsolatok fenntartása szülőkkel, szakszolgálatokkal, önkormányzatokkal.
- A rendszeres óvodába járás folyamatos ellenőrzése, a Köznev. tv. előírásainak betartatása.
- Családi életre, egészséges életmódra nevelés; mentálhigiénés, személyiségfejlesztő programok szervezése.

21. Az esélyegyenlőség biztosításának elvei

- Úgy nevelünk, hogy minden intézkedésben, cselekedetben, döntésben a gyermek mindenképp felett álló érdeke érvényesüljön.
- Olyan szemléletet kell kialakítanunk, amelyben értéként kezeljük a másságban kifejeződő egyediséget.

- Szem előtt kell tartanunk az empátiás készségünk fejlesztését, a konkrét nehézségek okainak feltárását, hogy bele tudjuk élni magunkat a különböző sorsú gyermekek és családjainak helyzetébe.
- Az átlagos gyermekek számára nincs más út, mint a differenciált bánásmód, ezért komolyan vesszük azt, hogy a gyermeknek aktív helye van a nevelés folyamatában.

22. A Pedagógiai Program nyilvánossága, megismerhetősége

Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Pedagógiai Programja az intézményvezetői irodában, az óvodatitkárnál és a tagintézmények vezetőinél kerül elhelyezésre.

A dokumentum nyilvános, mely hivatali időben megtekinthető.

A dokumentum Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje (www.barcsiovik.hu), valamint Barcs Város honlapján (www.barcs.hu) is elérhető.

Átfogó, intézményi szintű felvilágosítást a Pedagógiai Programmal kapcsolatban előzetes időpont egyeztetést követően (személyesen, telefonon, elektronikusan) az intézményvezető vagy a Hársfa utcai Óvoda vezetője adhat.

A tagintézmények vezetői saját tagintézményük programjáról adnak tájékoztatást.

23. Záró rendelkezések

Jelen Pedagógiai Program 2023. szeptember 01. napján lép hatályba, ezzel egyidejűleg hatályát veszti Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje hatályos Pedagógiai Programja.

Felülvizsgálatára szükség szerint bármikor sor kerülhet, de legalább két évente felül kell vizsgálni.

Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje intézményvezetője Barcs Város Óvodája és Bölcsődéje Pedagógiai Programját **jóváhagyta**.

Barcs, 2023. május 26.

Bodor Beáta
intézményvezető

14

15

16